(l) Zaštita i poboljšanje kvaliteta okoliša, dajući doprinos smanjenju emisija gasova sa efektom staklenika, povećanje otpornosti na klimatske promjene i unapređenje upravljanja klimatskom akcijom i informiranjem. Finansiranje iz programa IPA II promovirat će politike za podršku promjeni prema učinkovitoj privredi u pogledu resursa, i sigurnoj i održivoj niskougljičnoj privredi.

(m) Unapređivanje mjera za pomirenje, izgrađivanje mira i povjerenja.

DODATAK J

Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu saradnju

Pomoć za prekograničnu saradnju može, po potrebi, biti usmjerena na sljedeće tematske prioritete:

(a) unapređivanje zapošljavanja, radne mobilnosti i socijalne i kulturološke inkluzije preko granice između ostalog, na sljedeći način: integriranjem prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative za zapošljavanje; informativne i savjetodavne službe i zajednička obuka; jednakost spolova; jednake mogućnosti; integriranje imigrantskih zajednica i ranjivih skupina; investiranje u javne servise za zapošljavanje; i podrška ulaganju u javno zdravstvo i socijalne službe;

(b) zaštita okoliša i unapređivanje prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja, sprječavanje i upravljanje rizikom, između ostalog, kroza: zajedničke akcije za zaštitu okoliša; unapređivanje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i prijelaz na sigurnu i održivu niskougljičnu privredu; unapređivanje ulaganja u bavljenje posebnim rizicima, obezbjeđivanje otpornosti na djelovanje prirodnih nesreća i razvijanje sistema za upravljanje djelovanjem prirodnih nesreća i pripravnosti za izvanredne situacije;

(c) unapređivanje održivog saobraćaja i poboljšanje javne infrastrukture, između ostalog, smanjenjem izoliranosti kroz bolji pristup saobraćajnim, informativnim i komunikacionim mrežama i uslugama i ulaganjem u prekogranične sisteme i kapacitete u vezi sa vodama, otpadom i energijom;

(d) poticanje turizma i kulturnog i prirodnog nasljeđa;

(e) ulaganje u mlade, obrazovanje i sticanje vještina kroz, između ostalog, razvijanje i provedbu zajedničkog obrazovanja, stručnog obrazovanja, shema obuke i infrastrukturu za podršku zajedničkim aktivnostima mladih;

(f) unapređivanje lokalne i regionalne uprave i jačanje kapaciteta za planiranje i administrativnih kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti;

(g) jačanje konkurentnosti, poslovno okruženje i razvijanje malih i srednjih poduzeća, trgovine i ulaganja, između ostalog, kroz unapređenje i podršku poduzetništvu, posebno malim i srednjim poduzećima i razvijanje prekograničnih tržišta i internacionalizacije;

(h) jačanje istraživačkog rada, tehnološkog razvoja, inovacija i informativnih i komunikacionih tehnologija, između ostalog, kroz razmjenu ljudskih resursa i kapaciteta za razvoj istraživačkog rada i tehnologija.

Član 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-1754-9/15
23. jula 2015.godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Dr. **Dragan Čović**, s. r.

Temeljem članka V. 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01,02-05-2-842/15 od 15. srpnja 2015. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je na 10. redovitoj sjednici, održanoj 23. srpnja 2015. godine, donijelo

ODLUKU

O RATIFIKACIJI OKVIRNOG SPORAZUMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE KOMISIJE O ARANŽMANIMA ZA PROVEDBU FINANCIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA II)

Članak 1.

Ratificira se Okvirni sporazum između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o aranžmanima za provedbu finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II), potpisan 11. svibnja 2015. godine u Sarajevu i 14. svibnja 2015. godine u Sarajevu, na engleskome jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

OKVIRNI SPORAZUM

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE KOMISIJE O ARANŽMANIMA ZA PROVEDBU FINANCIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA II)

Europska komisija, u daljnjem tekstu "**Komisija**", djelujući za i u ime Europske unije

s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina, u daljnjem tekstu "**IPA II Korisnik**"

s druge strane,

i zajednički nazvane "**ugovorne strane**"

budući da:

(1) su 11. ožujka 2014. godine Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 231/2014 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći[1] (u daljnjem tekstu "Uredba IPA II"). Ovaj instrument predstavlja pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći korisnicima navedenim u Prilogu I Uredbe IPA II (u daljnjem tekstu "korisnici IPA II") za potporu prilikom usvajanja i provedbe političkih, institucionalnih, pravnih,

1 Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.ožujka 2014. godine kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupni pomoć (IPA II) (OJ L 77, 15.ožujka 2014. godine, str. 11)

upravnih, društvenih i ekonomskih reformi koje su potrebne tim korisnicima za poštivanje vrijednosti Unije te za usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije, a s ciljem članstva u Uniji.

(2) su 11.ožujka 2014. godine, Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 236/2014 koja postavlja zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskih djelovanja[1] (u daljnjem tekstu "zajednička provedbena uredba").

(3) je 02.ožujka 2014. godine, Komisija usvojila Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 447/2014 o specifičnim pravilima za provedbu Uredbe (EU) 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća kojim se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA II)[2], (u daljnjem tekstu "Provedbena uredba IPA II"), kojom se utvrđuju primjenjive odredbe za upravljanje i kontrolu.

(4) je IPA II korisnik podoban u okviru IPA II kao što je predviđeno u Uredbi o IPA II.

(5) Članak 8. Uredbe o IPA II zahtijeva da Komisija i korisnici IPA II zaključe okvirne sporazume o provedbi pomoći.

(6) je stoga potrebno utvrditi pravila za provedbu financijske pomoći Unije u okviru IPA II.

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

ODJELJAK I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
Tumačenje

(1) Pod uvjetom da ne postoji izričito drugačija odredba u ovom sporazumu, termini korišteni u ovom Sporazumu imaju isto značenje koje im je dato u Uredbi IPA II, u Zajedničkoj provedbenoj uredbi i Provedbenoj uredbi IPA II.

(2) Pod uvjetom da ne postoji izričito drugačija odredba u ovom sporazumu, pozivanja na ovaj Sporazum su pozivanja na Sporazum shodno njegovim povremenim izmjenama, dopunama ili zamjenama.

(3) Sva pozivanja na Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća ili na Uredbe Komisije su pozivanja na takve uredbe shodno njihovim povremenim izmjenama, dopunama ili zamjenama.

(4) Naslovi u ovom sporazumu nemaju nikakvo pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

Članak 2.
Djelomično nevaženje i nenamjerne praznine

Ukoliko je odredba ovog sporazuma nevažeća ili postane nevažeća ili ukoliko ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to ne utječe na važnost drugih odredbi ovog sporazuma. Ugovorne strane zamjenjuju bilo koju nevažeću odredbu važećom odredbom koja je, što je moguće više, bliža svrsi i namjeri nevažeće odredbe. Ugovorne strane popunjavaju bilo koju nenamjernu prazninu odredbom ili ugovorom koji na najbolji način odgovaraju svrsi i namjeri ovog sporazuma sukladno Uredbi IPA II i Provedbenoj uredbi IPA II.

Članak 3.
Definicije

U svrhu ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "Program" znači akcijski program, individualne, posebne mjere ili mjere potpore predviđene u člancima 2. i 3. Zajedničke provedbene uredbe;

(b) "Sektorski sporazum" znači dogovor zaključen između Komisije i Korisnika IPA II a koji se odnosi na određeno područje politike ili program IPA II, koji navodi pravila i postupke koji se moraju poštivati a koji nisu sadržani u ovom sporazumu ili sporazumima o financiranju;

(c) "Sporazum o financiranju" znači godišnji ili višegodišnji sporazum zaključen između Komisije i korisnika IPA II za provedbu financijske pomoći Unije putem akcije koja spada u okvir provedbene uredbe IPA II;

(d) "Države sudionice" znači sami korisnici IPA II ili korisnici IPA II skupa sa državama članicama ili s državama koje spadaju unutar okvira Europskog instrumenta za susjedstvo[3] koje sudjeluju u višegodišnjem programu za prekograničnu suradnju koji su zajednički sastavile države sudionice;

(e) "Primatelj" znači korisnik granta (uključujući ugovaratelj twinninga), ugovaratelj u okviru, ugovora o uslugama, opskrbi ili radovima, korisnik u okviru programa prekogranične suradnje, ugovorna strana sporazuma o delegiranju u okviru neizravnog upravljanja ili svaka fizička ili pravna osoba koja prima pomoć iz IPA II;

(f) "Financijska godina" znači razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca jedne godine.

Članak 4.
Svrha i opseg

(1) Da bi se poticala suradnja između ugovornih strana i pomoglo korisniku IPA II u postupnom usklađivanju sa standardima i politikama Unije, uključujući *acquis*, s ciljem članstva u Uniji, ugovorne strane se slažu provesti akcije u sljedećim područjima politika primjenljivim na korisnike IPA II s obzirom na ostvarivanje ciljeva navedenih u člancima 1 i 2 Uredbe IPA II:

(a) Reforme u pripremi za članstvo u Uniji i povezana izgradnja institucija i kapaciteta;

(b) Socio-ekonomski i regionalni razvoj;

(c) Zapošljavanje, socijalne politike, obrazovanje, promicanje ravnopravnosti spolova, i razvoj ljudskih resursa;

(d) Poljoprivreda i ruralni razvoj;

(e) Regionalna i teritorijalna suradnja.

(2) Akcije se financiraju i provode unutar pravnog, upravnog i tehničkog okvira propisanog u ovom sporazumu i detaljnije opisanog u sektorskom sporazumu i/ili sporazumima o financiranju, ukoliko postoje.

(3) Kada Europski fond za regionalni razvoj pridonosi programima i mjerama koji su uspostavljeni prema Uredbi IPA II za prekograničnu suradnju između korisnika IPA II i država članica prema članku 9(2) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi sukladno Provedbenoj uredbi IPA II.

(4) Kada IPA II pomoć pridonosi programima i transnacionalne i međuregionalne suradnje ili mjerama utvrđenim u okviru Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[4] sukladno članku 9(3) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi prema toj uredbi.

---

1 Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11.ožujka 2014. godine kojom se određuju zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenta Unije za financiranje vanjskih djelovanja (OJ L 77, 15. ožujka 2014. godine, str. 95)

2 Provedbena uredba komisije (EU) br. 447/2014 o specifičnim pravilima za provedbu Uredbe (EU) 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća kojim se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA II) (OJ L 132, 03.ožujka 2014. godine, str. 32)

3 Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. godine kojom se uspostavlja Europski instrument za susjedstvo (OJ L 77, 15.ožujka 2014. godine, str. 27)

4 Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta I Vijeća od 17.prosinca 2013. godine o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj za Europski cilj teritorijalne suradnje (OJ L 347, 20. prosinca 2013. godine, str. 259).

(5) Kada pomoć IPA II pridonosi programima prekogranične suradnje ili mjerama utvrđenim u okviru Uredbe (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[1] a sukladno članku 9(4) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi prema toj uredbi.

(6) Kada je to prikladno, pomoć IPA II može pridonositi programima i mjerama koje se uvode kao dio makro-regionalne strategije.

(7) Uprava korisnika IPA II poduzima sve potrebne korake da bi se olakšala provedba povezanih programa.

Članak 5.

Opća načela za financijsku pomoć

(1) Sljedeća načela se primjenjuju na financijsku pomoć Unije u okviru IPA II:

(a) Poštiva načela koherentnosti, komplementarnosti, koordinacije, partnerstva i koncentracije;

(b) Ona je sukladna politikama Unije i podupire postupno usklađivanje sa *acquis*;

(c) Poštiva proračunska načela utvrđena u Uredbi (EU Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[2] (u daljnjem tekstu "Financijska uredba") i Uredba o delegiranju Komisije (EU) br. 1268/2012 (u daljnjem tekstu "Pravila za primjenu financijske uredbe")[3];

(d) Ona je sukladna potrebama prepoznatim u procesu proširenja i kapacitetom apsorpcije korisnika IPA II. Također uzima u obzir lekcije naučene iz prethodne pomoći;

(e) Snažno se potiče vlasništvo programiranja i provedbe pomoći od strane korisnika IPA II te se osigurava prikladna vidljivost pomoći IPA II;

(f) Planiraju se radnje, sa jasnim i provjerljivim ciljevima, koje se trebaju ostvariti unutar određenog vremenskog roka; dobiveni rezultati trebaju se ocijeniti kroz specifične, mjerljive, dogovorene, realistične i vremenski povezane (SMART) indikatore;

(g) Tijekom provedbe pomoći sprječava se svaka diskriminacija na temelju spola, rase ili etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili seksualne orijentacije;

(h) Ciljevi pretpristupne pomoći sukladne su sa načelima održivog razvoja, uključujući ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe.

(2) Korisniku IPA II pomoć se pruža sukladno okviru politike proširenja koji je definiran od strane Europskog vijeća i Vijeća te se uzima u obzir komunikacija o strategiji proširenja i izvješća o napretku koji se nalaze u godišnjem paketu proširenja Komisije, kao i o relevantnim rezolucijama Europskog parlamenta.

Sukladno posebnim ciljevima navedenim u članku 2(1) Uredbe IPA II, tematski prioriteti za pružanje pomoći sukladno potrebama i kapacitetima korisnika IPA II navedeni su u Prilogu I ovog sporazuma. Svaka od tih tematskih prioriteta može pridonijeti ostvarivanju više od jednog određenog cilja.

Sukladno određenom cilju navedenom u točki (d) članka 2(1) Uredbe IPA II, pomoć podupire prekograničnu suradnju, kako između korisnika IPA II tako i između njih i država članica ili država pod Europskim instrumentom za susjedstvo, s ciljem njegovanja dobrosusjedskih odnosa, poticanja integracije Unije i promicanja socio-ekonomskog razvoja. Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu suradnju navedeni su u dodatku J ovog sporazuma.

(3) Pomoć IPA II pruža se na temelju državnih ili više-državnih indikativnih strateških dokumenata (u daljnjem tekstu "strateški dokumenti"), utvrđenih za vrijeme trajanja višegodišnjeg financijskog okvira Unije za razdoblje od 2014 do 2020. godine od strane Komisije u suradnji s korisnicima IPA II.

(4) Pružanje pomoći IPA II podliježe ispunjavanju obveza korisnika IPA II prema ovom sporazumu te prema sektorskim sporazumima i sporazumima o financiranju, ukoliko postoje.

Članak 6.

Načelo vlasništva

(1) Vlasništvo nad programiranjem i provedbom pomoći IPA II prvenstveno ima korisnik IPA II.

(2) Korisnik IPA II imenuje Državnog IPA koordinatora (DIPAK) koji je glavni partner Komisiji za sveukupni postupak: strateškog planiranja, koordinacije programiranja, nadziranja provedbe, procjene i izvješćivanja o pomoći IPA II.

DIPAK:

(a) osigurava koordinaciju unutar uprave korisnika IPA II i s drugim donatorima i blisku vezu između korištenja pomoći IPA II i općeg postupka pristupanja;

(b) koordinira sudjelovanje korisnika IPA II u odgovarajućim teritorijalnim programima suradnje, i to u prekograničnim programima suradnje navedenim u članku 27. Provedbene uredbe IPA II, kao i, prema potrebi, u transnacionalnim ili međuregionalnim programima suradnje koji su uspostavljeni i provede se prema Uredbi (EU) br. 1299/2013 i u prekograničnim programima suradnje koji su uspostavljeni i provede se prema Uredbi (EU) br. 232/2014. DIPAK može po potrebi povjeriti ovaj zadatak koordinacije teritorijalnom koordinatoru suradnje ili operativnoj strukturi;

(c) nastoji da uprava korisnika IPA II poduzme sve potrebne korake kako bi se olakšala provedba povezanih programa.

(3) DIPAK je visoko pozicionirani predstavnik vlade ili državne uprave korisnika IPA II, s odgovarajućim ovlastima.

(4) Da bi osigurali jaki temelj za upravljanje pretpristupnom pomoći i državnim fondovima, Komisija i korisnik IPA II se angažiraju u dijalogu o upravljanju javnim financijama. U tom pogledu, Komisija procjenjuje razinu usuglašenosti uprave korisnika IPA II s načelima otvorenog i propisanog sustava upravljanja javnim financijama. Kada uprava samo djelomično poštuju ta načela, korisnik IPA II i Komisija dogovaraju potrebne mjere za rješavanje identificiranih nedostataka.

Članak 7.

Metode provedbe

Pomoć IPA II u Bosni i Hercegovini provodi Komisija kako je predviđeno u financijskoj uredbi u okviru:

(a) izravnog upravljanja od strane odjela Komisije, uključujući osoblje u Delegacijama Unije i/ili kroz izvršne agencije kako je navedeno pod točkom (a) članka 58(1) financijske uredbe;

(b) neizravnog upravljanja, gdje Komisija zadatke provedbe proračuna određenih programa ili akcija povjerava korisniku IPA II kako je navedeno u točki (i) točke (c) članka 58(1) financijske uredbe, a pri tome zadržava cjelokupnu

1 Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja Europski instrument za susjedstvo (OJ L 77, 15.3.2014, str. 27)

2 Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. godine o financijskim pravilima primjenjivim na opći proračun Unije i opozvane Uredbe Vijeća (EC, Euratom) br. 1605/2002 (OJ L 298, 26.listopada 2012. godine, str. 1)

3 Uredba o delegiranju Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29.listopada 2012. godine o pravilima primjene Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima primjenjivim na opći proračun Unije (OJ L 362, 31.prosinca 2012. godine, str. 1).

konačnu odgovornost za provedbu općeg proračuna sukladno članku 58(2) financijske uredbe;

(c) neizravnog upravljanja sa subjektima koji nisu korisnici IPA II kako je navedeno pod točkama (ii), (iii), (v) do (vii) točke (c) članka 58(1) financijske uredbe;

(d) podijeljenog upravljanja s državama članicama kako je navedeno pod točkom (b) članka 58(1) financijske uredbe za prekogranične programe suradnje koje uključuju države članice Europske unije i koji se provodi sukladno provedbenom uredbom IPA II.

Članak 8.

Sporazumi o financiranju

(1) Gdje to zahtjeva odgovarajuća financijska odluka, Komisija i korisnik IPA II potpisuje sporazum o financiranju sukladno članku 6. provedbene uredbe IPA II.

(2) Sporazumi o financiranju između ostalog određuju uvjete pod kojima se upravlja s pomoći IPA II, uključujući primjenjive metode provedbe, intenzitete pomoći, rokove za provedbu kao i pravila o prihvatljivosti troškova.

(3) Kada se programi provode pod neizravnim upravljanjem od strane korisnika IPA II, sporazumi o financiranju uključuju potrebne odredbe članka 40. Pravila primjene financijske uredbe te propisuju odredbe koje definiraju *ex-ante* kontrole o ključnoj dodjeli granta i postupcima nabave, ako postoje, a koje obavlja Delegacija Unije ili Komisija kao i kontrole i nadzor, ako postoje, koje provodi Delegacija Unije ili Komisija.

(4) Za programe prekogranične suradnje između IPA II korisnika ili IPA II korisnika i zemalja iz okvira Evropskog instrumenta za susjedstvo može se potpisati jedan sporazum o financiranju od strane Komisije i svih zemalja koje sudjeluju u određenom programu.

(5) Pravila za provedbu prekograničnih programa suradnje između jedne ili više država članica i jednog ili više korisnika IPA II utvrđena su u sporazumu o financiranju za određeni prekogranični program suradnje koji se potpisuje između korisnika IPA II, Komisije, i, ako je primjenjivo, i države članice koja je domaćin upravljačkog tijela tog prekograničnog programa suradnje.

(6) Sukladno članku 26 Uredbe (EU) br. 1299/2013 uvjeti provedbe programa, koji reguliraju financijsko upravljanje kao i programiranje, nadzor, procjenu i kontrolu sudjelovanja trećih država, kroz doprinos resursa IPA II transnacionalnim i međuregionalnim programima suradnje koji su uspostavljeni i koji se provede pod tom uredbom između država članica i jednog ili više korisnika IPA II, se utvrđuju u odgovarajućem programu suradnje, te također prema potrebi, u sporazumu o financiranju između Komisije, vlada uključenih trećih država i države članice koja je domaćin upravljačkog tijela relevantnog programa suradnje, a da se pri tome osigurava da su ti uvjeti sukladni pravilima kohezijske politike Unije.

(7) Ovaj okvirni sporazum se primjenjuje na sve sektorske sporazume i sporazume o financiranju potpisane između ugovornih strana za financijsku pomoć u okviru IPA II. Tamo gdje postoje, sektorski sporazumi koji se odnose na određeno područje politike ili program primjenjuju se na sve sporazume o financiranju koji su potpisani u okviru tog područja politike ili programa. Ako sporazum o financiranju ne postoji, primjenjuju se pravila uključena u ovaj sporazum.

Članak 9.

Sektorski sporazumi

Daljnje pojedinosti u vezi programa ruralnog razvoja u okviru područja politike poljoprivrede i ruralnog razvoja, koje nadopunjuju ovaj sporazum, su izloženi u odgovarajućim sektorskim sporazumima, koji će, između ostalog, odrediti mjere kojima se pomoć provodi.

ODJELJAK II. PRAVILA ZA NEIZRAVNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPA II

NASLOV I. SUSTAVI UPRAVLJANJA I KONTROLE

Članak 10.

Uspostavljanje struktura i tijela za neizravno upravljanje od strane korisnika IPA II

(1) Korisnik IPA II uspostavlja sljedeće strukture i tijela u slučaju neizravnog upravljanja:

(a) Državni IPA koordinator (DIPAK);

(b) Državni dužnosnik za ovjeravanje (DDO);

(c) Operativne strukture.

Operativna struktura za programe ruralnog razvoja u okviru područja politike poljoprivrede i ruralnog razvoja se sastoji od sljedećih zasebnih tijela koja blisko surađuju:

i. Upravljačko tijelo, je javno tijelo koje djeluje na državnoj razini, odgovorno je za pripremu i provedbu programa, uključujući odabir mjera i njihov publicitet, za koordinaciju, procjenu, nadzor i izvješćivanje o odnosnom programu i kojim upravlja viši službenik s isključivim odgovornostima; i

ii. Agencija za ruralni razvoj IPA (IPARD) sa sličnim funkcijama kao agencija za plaćanje u državama članicama koja je odgovorna za publicitet, odabir projekata kao i za odobrenje, kontrolu i računovodstvo obveza i plaćanja i izvršenje plaćanja.

(2) DDO uspostavlja strukturu upravljanja koja se sastoji od Državnog fonda i pomoćnog ureda za DDO-a.

(3) Korisnik IPA II osigurava revizijsko tijelo.

(4) Korisnik IPA II osigurava odgovarajuće razdvajanje dužnosti između i unutar struktura i tijela spomenutih u stavcima (1) do (3). Dužnosti su razdvojene kada se različiti zadaci koji se odnose na transakciju dodjeljuju različitom osoblju, kako bi se osiguralo da svaki zasebni zadatak bude ispravno proveden.

Članak 11.

Funkcije i odgovornosti struktura i tijela

(1) Strukturama i tijelima spomenutim u članku 10. će se dodijeliti funkcije i odgovornosti kako je navedeno u Prilogu A ovog sporazuma i moraju biti sukladne okviru unutrašnje kontrole Priloga B ovog sporazuma.

Korisnik IPA II Komisiju odmah obavještava o svim bitnim promjenama u vezi struktura i tijela spomenutih u članku 10.

(2) Dodjela funkcija i odgovornosti specifičnih za područje politike ili program mogu biti navedeni u sektorskim sporazumima ili sporazumima o financiranju sukladno temeljnim pristupom koji je izabran za dodjelu funkcija i odgovornosti kako je navedeno u Prilogu A ovog sporazuma.

(3) Kada je određenim osobama i/ili subjektima kod neizravnog upravljanja od strane korisnika IPA II data odgovornost za neku aktivnost u svezi upravljanja, provedbe, kontrole, nadzora, praćenja, procjene, izvješćivanja ili revizije programa, korisnik IPA II omogućava da takve osobe i/ili subjekti izvršavaju svoje zadatke povezane s tom odgovornosti. To posebice uključuje slučajeve kada ne postoji hijerarhijska veza između takvih osoba i/ili subjekata i tijela koja sudjeluju u toj aktivnosti. Korisnik IPA II tim osobama i/ili subjektima posebice osigurava ovlasti za uspostavu:

(a) formalnih radnih aranžmana između njih i odnosnih tijela;

(b) odgovarajućeg sustava za razmjenu informacija između njih i odnosnih tijela, uključujući ovlast zahtijevanja informacija i prema potrebi pravo na pristup dokumentima i osoblju na licu mjesta;

(c) standarda koja se trebaju ispuniti i postupaka koji se trebaju slijediti.

NASLOV II. POSEBNE ODREDBE U VEZI POVJERAVANJA ZADAĆA ZA PROVEDBU PRORAČUNA KORISNIKU IPA II

Članak 12.

Uvjeti za povjeravanje zadaća za provedbu proračuna korisniku IPA II

(1) Komisija korisniku IPA II povjerava zadatke za provedbu proračuna zaključivanjem sporazuma o financiranju.

(2) Prilikom upravljanja fondovima IPA II, korisnik IPA II poštuje načela dobrog financijskog upravljanja[1], transparentnosti i nediskriminacije, te osigurava vidljivost pomoći IPA II. Korisnik IPA II osigurava stupanj zaštite financijskih interesa Europske unije jednak onima koji zahtijeva financijska uredba za upravljanja fondovima IPA II, uzimajući u obzir:

(a) Prirodu zadaća koja im je povjerena i uključene iznose;

(b) Uključene financijske rizike;

(c) Razinu sigurnosti koja potječe iz njihovih sustava, pravila i postupaka zajedno s mjerama koje je poduzela Komisija da bi nadzirala i podržavala provedbu zadaća koji su im povjereni.

(3) Da bi zaštitili financijske interese Unije, korisnik IPA II:

(a) postavlja i osigurava rad učinkovitog i djelotvornog sustava interne kontrole;

(b) koristi računovodstveni sustav koji pravodobno i na propisan način pruža točne, potpune i pouzdane informacije i koji jasno razlikuju prihvaćene troškove i obavljena plaćanja;

(c) osigurava da strukture i tijela navedene u članku 10(1) i (2) podliježu neovisnoj vanjskoj reviziji, koja se obavlja sukladno međunarodno priznatim standardima revizije od strane revizorskog tijela koje je funkcionalno neovisno od dotičnih struktura i vlasti;

(d) primjenjuje odgovarajuća pravila i procedure za osiguravanje financiranja iz IPA II pomoći kroz grantove, nabavu i financijske instrumente.

(4) IPA II korisnik nadalje:

(a) osigurava sukladno članku 23, *ex-post* objavu informacija o primateljima pomoći IPA II;

(b) osigurava razumnu zaštitu osobnih podataka kako je navedeno u Direktivi 95/46/EC Europskog parlamenta i Vijeća[2] i Uredbe (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[3].

(5) Kada se značajne promjene dese na sustavima i pravilima IPA II korisnika ili na procedurama koje su u svezi s upravljanjem fondova Unije koje je povjereno IPA II korisniku, IPA II korisnik izvješćuje Komisiju bez odlaganja. Komisija ocjenjuje sporazume o financiranju zaključene sa IPA II korisnikom kako bi osigurala nastavak ispunjavanja zahtjeva navedenih u stavku 3.

Članak 13.

Povjeravanje zadaća za provedbu proračuna

1) DDO je odgovoran da, u ime korisnika IPA II, preda Komisiji zahtjev za povjeravanje zadaća provedbe proračuna u okviru danog programa ili mjere.

2) Prije podnošenja zahtjeva spomenutog u stavku 1, DDO osigurava da struktura upravljanja i odgovarajuće operativne strukture zadovoljavaju zahtjeve točaka (a), (b) i (d) članka 12(3) i one Priloga B ovog Sporazuma. Pri tome DDO se može osloniti na rezultate *ex-ante* procjene koja je provedena u svezi s državnom akreditacijom sukladno Uredbi Vijeća (EC) br. 1085/2006[4] ili prijašnjeg sporazuma o financiranju.

Kada se DDO ne može osloniti na prijašnju ex-ante procjenu, zahtjev se podržava revizorskim mišljenjem o strukturi upravljanja i operativnim strukturama(i), a koje daje vanjski revizor koji je neovisan od struktura i tijela prema članku 10(1) i (2) i temelji se na ispitivanjima provedenim sukladno međunarodno priznatim revizorskim standardima.

3) Zahtjevu se prilaže potvrda koju izdaje DDO, DIPAK i rukovoditelj revizorskog tijela da su oni spremni izvršavati funkcije i odgovornosti koje su im dodijeljene u Prilogu A ovog sporazuma.

4) Prije nego Komisija povjeri zadatke za provedbu proračuna pomoći IPA II, ona pregledava zahtjev spomenut u stavku 1. ovog članka i uspostavljene strukture i tijela spomenute u članku 10., i, u svrhu *ex-ante* procjene prema članku 61(1) financijske uredbe, pribavlja dokaze da su zahtjevi navedeni pod točkama (a) do (d) članka 12(3) i one iz Priloga B ovog sporazuma ispunjeni. Ovaj pregled može uključivati provjere od strane Komisije na licu mjesta. Za povjeravanje zadaća za provedbu proračuna pomoći IPA II, Komisija se može osloniti na *ex-ante* procjenu koja je provedena u odnosu na raniji sporazum o financiranju s korisnikom IPA II ili na *ex-ante* procjenu provedenu u odnosu na prenošenje ovlasti upravljanja kako je odlučeno prema Uredbi (EC) br. 1085/2006. Na zahtjev Komisije, korisnik IPA II pruža dodatne dokaze ako se te procjene ne odnose na sve zahtjeve.

Članak 14.

Mjere u slučaju nesukladnosti strukture upravljanja i operativnih struktura s točkama (a), (b) i (d) članka 12(3) i Priloga B ovog sporazuma

1) Nakon što je Komisija dodijelila zadatke za provedbu proračuna, DDO nadzire stalno ispunjenje primjenjivih zahtjeva navedenih pod točkama (a), (b) i (d) članka 12(3) i Priloga B ovog sporazuma od strane upravljačke strukture i operativnih struktura. U slučaju da ti zahtjevi ne budu ispunjeni, DDO bez odlaganja obavještava Komisiju uz kopiju DIPAK-u i poduzima sve odgovarajuće zaštitne mjere u vezi obavljenih plaćanja i potpisanih ugovora.

2) Nadalje, DDO poduzima sve potrebne korake da bi osigurao ponovno ispunjavanje zahtjeva navedenih u stavku 1.

1 Načelo čvrstog financijskog upravljanja obuhvaća načela ekonomije, učinkovitosti i djelotvornosti. Načelo ekonomije zahtjeva da korišteni resursi budu dostupni pravovremeno, u dovoljnoj količini i kvaliteti i po najboljoj cijeni. Načelo učinkovitosti odnosi se na najbolji odnos između korištenih resursa i postignutih rezultata. Načelo djelotvornosti odnosi se na ostvarivanje određenih ciljeva i postizanje planiranih rezultata.

2 Direktiva 95/46/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. godine o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka i na slobodno kretanje takvih podataka (OJ L 281, 23.studenog 1995. godine, str. 31)

3 Uredba (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. godine o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka od strane institucija i tijela Zajednice i na slobodno kretanje takvih podataka (OJ L 8, 12.siječnja 2001. godine, str. 1)

4 Uredba Vijeća (EC) br. 1085/2006 od 17.07.2006. godine kojom se uspostavlja instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) (OJ L 210, 31.07.2006. godine, str. 82)

Članak 15.

Obustava ili raskid dijelova sporazuma o financiranju u vezi povjerenih zadaća za provedbu proračuna

1) Komisija nadzire usuglašenost s člancima 12(3) i 51(1) te može poduzeti potrebne korektivne mjere, uključujući obustavu ili raskid dijelova sporazuma o financiranju u bilo kojem trenutku, ukoliko zahtjevi više nisu ispunjeni.

2) Kada Komisija obustavi ili raskine dijelove sporazuma o financiranju u vezi povjerenih zadaća provedbu proračuna, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) Komisiji može prekinuti transfer sredstava korisniku IPA II;

(b) Nove pravne obveze na koje se obveže operativna struktura nakon obavijesti o obustavi ili raskidu ne smatraju se prihvatljivim za pomoć IPA II;

(c) Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge financijske ispravke, Komisija može, kako ja navedeno u članku 43., napraviti financijske ispravke na transakcijama koje su pogođene prethodnom neusuglašenošću sa zahtjevima za povjeravanje zadaća za provedbu proračuna.

(3) Sektorski ili sporazum o financiranju može odrediti daljnje odredbe u vezi obustave ili raskida onih dijelova koji se tiču zadaća za provedbu proračuna.

ODJELJAK III. PRAVILA ZA PROGRAMIRANJE

Članak 16.

Programiranje pomoći

1) Pomoć IPA II se pruža na temelju strateških dokumenata, utvrđeni za vrijeme trajanja višegodišnjeg financijskog okvira Unije od strane Komisije u suradnji s korisnikom IPA II. Ta pomoć se provodi kroz programe i mjere kako je navedeno u člancima 2. i 3. Zajedničke provedbene uredbe. Provedba je u pravilu u obliku godišnjih ili višegodišnjih programa, programa specifičnih za državu ili više-državnih programa, kao i prekograničnih programa suradnje utvrđenih sukladno strateškim dokumentima te po potrebi sastavljeni od korisnika IPA II i/ili Komisije te usvojeni od Komisije.

2) Godišnji ili višegodišnji, državni ili više-državni programi temelje se na akcijskim dokumentima, osim ako je drugačije navedeno u ovom sporazumu. Akcijski dokumenti se pripremaju na državnoj razini od strane relevantnih tijela određenih od korisnika IPA II osim više-državnih programa koji se pripremaju od strane Komisije u dogovoru s korisnikom IPA II. DIPAK osigurava da su ciljevi navedeni u akcijama ili programima koje predlaže korisnik IPA II usuglašeni s ciljevima u državnim strateškim dokumentima te da uzimaju u obzir relevantne makroregionalne i strategije koje se odnose na morske bazene. Kada korisnik IPA II pripremi programske dokumente, DIPAK koordinira pripremu dokumenata te ih dostavlja Komisiji.

3) Sukladno članku 5(6) uredbe IPA II, Komisija potiče koordinaciju relevantnih dionika prilikom pripreme pomoći. Sukladno načelu vlasništva u članku 6. ovog sporazuma, korisnik IPA II osigurava da su odgovarajući dionici, uključujući organizacije civilnog društva i lokalne vlasti, bili ili jesu valjano konzultirani te da imaju pravovremeni pristup relevantnim informacijama, što im omogućava da igraju značajnu ulogu u postupku programiranja, u suradnji s Komisijom, gdje je to prikladno.

4) Pomoć može biti odobrena da bi se poduprlo sudjelovanje korisnika IPA II u programima Unije i agencijama Unije. Sudjelovanje korisnika IPA II u programima Unije slijedi specifične uvjete koji su za svaki takav program navedeni u sporazumu koji se zaključuje između Komisije i korisnika IPA II, sukladno sporazumima koji uspostavljaju opća načela za sudjelovanje korisnika IPA II u programima Unije.

5) Pomoć IPA II u okviru programa ruralnog razvoja u području politike poljoprivrede i ruralnog razvoja se pruža na temelju relevantnih prioriteta koji su utvrđeni u državnim strateškim dokumentima, kroz unaprijed određeni skup mjera koje su nadalje specificirane u sektorskom sporazumu. Provedba je u obliku višegodišnjih programa ruralnog razvoja s podijeljenim obvezama sukladno članku 189(3) financijske uredbe, koji su sastavljeni na državnoj razini i pokrivaju čitavo razdoblje provedbe IPA II. Upravljačko tijelo priprema program kako je navedeno pod točkom (i) članka 10(1)(c) ovog sporazuma koji se nakon savjetovanja s odgovarajućim zainteresiranim stranama dostavlja Komisiji.

Pomoć u okviru programa ruralnog razvoja pridonosi ostvarivanju sljedećih ciljeva:

(a) U pogledu prioriteta Unije za ruralni razvoj, razvojem ljudskog i fizičkog kapitala, povećanju sigurnost hrane korisnika IPA II te sposobnost poljoprivredno-prehrambenog sektora da se nosi s konkurentskim pritiskom te postepeno uskladi sektor sa standardima Unije, posebice one koji se odnose na higijenu i okoliš, dok istovremeno stremi ka uravnoteženom teritorijalnom razvoju ruralnih područja.

(b) Usmjeravanje investicijske potpore kroz sustave upravljanja i kontrole koji su usuglašeni sa dobrim standardima upravljanja moderne javne uprave i gdje relevantne strukture države primjenjuju standarde koji su jednaki onima u sličnim organizacijama u državama članicama Europske unije.

Članak 17.

Usvajanje i izmjene i dopune programa

(1) Nakon usvajanja programa, program po potrebi može biti izmijenjen sukladno članku 2. Zajedničke provedbene uredbe, kako bi se u obzir uzele nove informacije i rezultati u vezi sa provedbom akcija o kojima je riječ, uključujući rezultate praćenja i procjenjivanja, kao i potrebu za usklađivanjem iznosa raspoložive pomoći. Svaki prijedlog za izmjenama i dopunama koji podnese korisnik IPA II bit će propisno potkrijepljen i uključiti najmanje sljedeće informacije: tekst izmijenjenog i dopunjenog programa, razloge za predloženu izmjenu i dopunu, očekivane učinke izmjene i dopune i izmijenjene tabele financijskih sredstava i akcija/aktivnosti/mjera, kada je predložena izmjena financijske prirode.

(2) Korisnik IPA II predlaže izmjene i dopune programa kad god je potrebno radi usklađivanja s izmjenama relevantne legislative Unije, ili kada to zahtijevaju izmjene uvjeta za provedbu.

(3) Bit će primijenjene detaljne odredbe za pripremu, usvajanje i izmjene programa na način predviđen u relevantnim dokumentima i instrukcijama koje pripremi Komisija.

ODJELJAK IV. PRAVILA ZA PROVEDBU
NASLOV I. OPĆA PRAVILA I NAČELA PROVEDBE

Članak 18.

Pravila o nabavci i dodjeli grantova

(1) Upravljanje pomoći u okviru svih područja politike IPA II vršiti će se prema pravilima za vanjsku akciju koji su sadržani u Naslovu IV, Dio II Financijske uredbe i njenih Pravila primjene.

(2) Svi ugovori o uslugama, nabavci i radu, te sporazumi o grantu bit će dodijeljeni i provedeni sukladno procedurama i standardnom dokumentacijom koje propiše i objavi Komisija za provedbu vanjskih akcija i koje su na snazi u vrijeme pokretanja relevantne procedure, osim ako je drugačije predviđeno u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(3) Rezultati tenderskih procedura, kao i dodjele grantova i nagrada bit će objavljeni sukladno pravilima navedenim u stavku (1) i na način dodatno preciziran u članku 23.

(4) U slučaju neizravnog upravljanja od strane korisnika IPA II, u roku od mjesec dana nakon stupanja na snagu odnosnog Sporazuma o financiranju, DDO će Komisiji dostaviti plan nabavke/financijskih predviđanja za program ili akciju koji se implementiraju u okviru Sporazuma o financiranju. Ova obveza se ne primjenjuje na IPA II pomoć za programe ruralnog razvoja u oblasti politike za poljoprivredu i ruralni razvoj.

(5) U svezi s nabavkom, državni zakoni korisnika IPA II u koje je ugrađena Direktiva 2014/24/EU smatrat će se ekvivalentnim pravilima koje Komisija primjenjuje sukladno Financijskoj uredbi. Komisija može prihvatiti da takvo državno pravo bude primijenjeno za provedbu IPA II pomoći, ovisno o uvjetima relevantne odredbe Sporazuma o financiranju.

Članak 19.

Pravila o državljanstvu i podrijetlu za javne nabavke, grantove i druge postupke dodjele

(1) Sudjelovanje u dodjeli ugovora o nabavci, dodjeli grantova i u drugim postupcima dodjele za akcije financirane u okviru IPA II bit će otvoreno za sve fizičke osobe koje su državljani sljedećih zemalja, i pravne subjekte koji su pravosnažno osnovani u sljedećim zemljama (u daljnjem tekstu: "prihvatljive države"), te za međunarodne organizacije[1]:

(a) države članice, korisnici IPA II, ugovorne strane Sporazuma o europskom gospodarskom području i partnerske države obuhvaćene Europskim instrumentom za susjedstvo, i

(b) države za koje je Komisija uspostavila recipročan pristup vanjskoj pomoći. Recipročan pristup se može odobriti na ograničeni period od najmanje godinu dana, kad god država odobrava prihvatljivost po jednakim uvjetima subjektima iz Unije i iz zemalja prihvatljivih u okviru IPA II. Prije nego što Komisija donese odluku o recipročnom pristupu i o njegovom trajanju, konzultirat će korisnika IPA II.

Pravni subjekti mogu obuhvatiti organizacije civilnog društva, kao što su nevladine, neprofitne organizacije i neovisne političke fondacije, organizacije temeljene na zajednici i neprofitne agencije iz privatnog sektora, institucije i organizacije i mreže na lokalnoj, državnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, sve dok su sposobne da imaju zakonita prava i dužnosti sukladno relevantnim nacionalnim zakonima.

(2) Ako se akcije zajedno sufinanciraju sa partnerom ili drugim donatorom, ili kroz fondaciju koju osnuje Komisija, države koje su prihvatljive prema propisima tog partnera, drugog donatora ili države članice ili koje su određene osnivačkim aktom fondacije također su prihvatljive.

Ako se akcije provode u neizravnom upravljanju kroz jedno od tijela kojima su povjerene i koja su navedena u točkama (ii) do (viii) članka 58. stavak (1), točka (c) Financijske uredbe, države koje su prihvatljive prema pravilima tog tijela također su prihvatljive.

Ako su akcije zajedno financirane iz IPA II i drugog instrumenta za vanjsku akciju, uključujući Europski razvojni fond, države određene i u IPA II i drugog instrumenta smatrat će se prihvatljivim u svrhu tih akcija.

U slučaju akcija globalne, regionalne ili prekogranične prirode koje financira IPA II, države, teritorije i regije obuhvaćene tom akcijom mogu se smatrati prihvatljivim u svrhu te akcije.

(3) Sva roba kupljena u okviru ugovora o nabavci ili sukladno sporazumu o grantu, financiranim u okviru IPA II podrijetlom je iz prihvatljive države.

Međutim, može biti podrijetlom i iz bilo koje zemlje kada je iznos robe koja treba biti kupljena ispod praga za primjenu konkurentne pregovarane procedure. Za potrebe ovog članka, pojam "podrijetlo" definiran je člankom 23. i člankom 24. Uredbe Vijeća (EEC) br. 2913/92[2].

(4) Pravila iz ovog članka ne primjenjuju se i ne stvaraju ograničenja u pogledu državljanstva za fizičke osobe koje su zaposlene kod, ili su na drugi način pod zakonskim ugovorom sa prihvatljivim izvođačem ili, kada je primjenjivo, podizvođačem.

(5) U cilju unapređivanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupovine, prioritet će imati lokalni i regionalni ugovarači kada se Financijskom uredbom propisuje dodjeljivanje ugovora temeljem direktnog sporazuma. U svim drugim slučajevima, sudjelovanje lokalnih i regionalnih ugovarača bit će promovirano sukladno relevantnim odredbama Financijske uredbe.

(6) Prihvatljivost kako je definirana ovim člankom, se može dodatno ograničiti u Sporazumu o financiranju u pogledu državljanstva, geografske lokacije ili prirode aplikanata, kada takva ograničenja zahtijevaju posebna priroda i ciljevi akcije i kada su neophodni za njegovu učinkovitu provedbu, posebice za sudjelovanje u postupcima dodjele u slučajevima akcija prekogranične suradnje na način predviđen člankom 63.

(7) Ponuđače, aplikante i kandidate iz neprihvatljivih država ili robu neprihvatljivog podrijetla Komisija može prihvatiti kao prihvatljive u hitnim slučajevima ili u slučaju da tih proizvoda i usluga nema na tržištima relevantnih država ili u drugim propisno potkrijepljenim slučajevima kada bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila realiziranje projekta, programa ili akcije ili ih prekomjerno otežala.

(8) Fizičke i pravne osobe kojima su dodijeljeni ugovori poštovat će važeće okolišno zakonodavstvo, uključujući multilateralne okolišne sporazume, kao i međunarodno dogovorene suštinske standarde rada.[3]

Članak 20.

Sudjelovanje u programima i agencijama Unije

U slučaju sudjelovanja u programima i agencijama Unije, provedba se sastoji od uplata u proračun programa ili agencije od strane korisnika IPA II. Odgovarajući program za zemlju ili više zemalja može predvidjeti doprinose za troškove sudjelovanja korisnika IPA II u programima i agencijama Unije.

Članak 21.

Provedbena načela za proračunsku potporu korisniku IPA II

(1) Komisija može odlučiti da odobri proračunsku potporu korisniku IPA II. Takva potpora će se provesti pod izravnim upravljanjem. Dopunska potpora uz proračunsku potporu može se pružiti pod izravnim upravljanjem, pod neizravnim upravljanjem sa korisnikom IPA II ili pod neizravnim upravljanjem sa drugim subjektima, osim korisnika IPA II, ako je primjenjivo.

(2) Isplata proračunske potpore bit će uvjetovana zadovoljavajućim napretkom učinjenim ka ostvarivanju ciljeva dogovorenih sa korisnikom IPA II i predviđenih u Sporazumu o financiranju.

1 Međunarodne organizacije su međunarodne organizacije iz javnog sektora osnovane temeljem međuvladinih sporazuma, specijalizirane agencije koje takve organizacije uspostave i druge neprofitne organizacije izjednačene sa međunarodnim organizacijama odlukom Komisije.

2 Uredba Vijeća (EEC) br. 2913/92 od 12. listopada 1992.g. kojom se uspostavlja Carinski zakon Zajednice i drugi zakoni Zajednice kojima se uređuje pitanje nepreferencijalnog podrijetla (OJ 1. 302, 19. listopada 1992. g- str. 1)

3 Osnovni standardi rada ILO, Konvencije o slobodi udruživanja i kolektivnog pregovaranja, eliminiranje prisilnog i obveznog rada, eliminiranje diskriminacije u zapošljavanju i profesiji, te ukidanje dječijeg rada.

(3) Detaljne odredbe u vezi sa kriterijem prihvatljivosti kojim se obuhvaća stabilni makroekonomski okvir, dobro upravljanje javnim financijama, transparentnost i nadzor nad proračunom i državne/sektorske politike i reforme, kao i procjena rizika i priprema, provedba i daljnje praćenje proračunske potpore precizirani su u relevantnim dokumentima i instrukcijama koje pripremi Komisija i koje su primjenjive u svrhu provedbe pomoći IPA II kroz proračunsku potporu.

Članak 22.

Provedbena načela za *twinning*

(1) Akcije se mogu provesti kroz twinning, pri čemu se izabrane administracije država članica slažu da pruže traženu ekspertizu javnog sektora. Twinning će biti uspostavljen kao grant za pokriće troškova kojima se izlože uključena(e) država(e) članica(e) i posebno može osigurati dugoročni angažman savjetnika za pred pristupanje koji bi puno radno vrijeme davao savjete administraciji korisnika IPA II, u daljnjem tekstu: rezidentni twinning savjetnik (RTS). Korisnik IPA će RTS staviti na raspolaganje odgovarajuće uredske kapacitete.

Grant za twinning bit će ustanovljen sukladno relevantnim odredbama iz Dijela I, Naslov VI o grantovima Financijske uredbe i njenih Pravila provedbe.

(2) Priručnik za twinning koji se primjenjuje na sve twinninge utvrdila je Komisija i redovito se ažurira.

NASLOV II. TRANSPARENTNOST I VIDLJIVOST

Članak 23.

Informiranje, javnost i transparentnost

(1) Korisnik IPA II se obvezuje da će povećati transparentnost i odgovornost u pružanju pomoći, uključujući objelodanjivanje informacija o obujmu i raspodjeli pomoći, osiguravajući da podaci budu usporedivi na međunarodnoj razini, te da mogu biti lako dostupni, razmijenjeni i objavljeni. Svaki akter koji provodi IPA II pomoć treba ispuniti zahtjeve o informiranju, javnosti i transparentnosti, i osigurati odgovarajuću vidljivost EU akcija.

(2) U slučaju neizravnog upravljanja od strane korisnika IPA II, operativne strukture bit će odgovorne za objavljivanje informacija o primateljima IPA II pomoći, na sljedeći način:

(a) Objavljivanje će se izvršiti sukladno standardnim predočavanjem, na za to određenom i lako dostupnom mjestu na internet stranici korisnika IPA II. Ukoliko je nemoguće izvršiti takvo objavljivanje putem interneta, informacije će biti objavljene na neki drugi odgovarajući način, uključujući službene novine korisnika IPA II.

(b) Objavljivanje će se izvršiti najkasnije 30. lipnja naredne godine u odnosu na financijsku godinu u kojoj su sredstva dodijeljena.

(c) Korisnik IPA II će Komisiji dostaviti adresu internet stranice na kojoj je informacija objavljena. Ako su informacije objavljene na neki drugi odgovarajući način, korisnik IPA II će Komisiji dati pune detalje o korištenom načinu. Upućivanje na tu lokaciju biće objavljeno na za to određenom mjestu na internet stranici Komisije.

(d) Operativne strukture će osigurati da primatelj bude informiran o tome da će biti unesen u objavljenu listu primatelja. Svi osobni podaci uneseni u tu listu bit će obrađeni sukladno zahtjevima Uredbe (EC) br. 45/2001, i uz dužno poštivanje zahtjeva povjerljivosti i sigurnosti.

Korisnik IPA II će objaviti ime i lokaciju primatelja, dodijeljeni iznos i prirodu i svrhu dodijeljenog ugovora. Lokacija pravne osobe bit će adresa te osobe. Lokacija fizičke osobe bit će regija na razini NUTS-a 2[1].

Informacije navedene u drugom stavku bit će objavljene samo u slučaju nagrada, grantova i ugovora koji su dodijeljeni kroz natjecanje, postupke za dodjelu granta ili postupke javne nabavke. Informacije za ugovore ispod praga predviđenog u članku 137. stavak (2) Pravila provedbe Financijske uredbe neće biti objavljene.

Što se tiče podataka u svezi sa relevantnom fizičkom osobom, imena će biti zamijenjena sa "fizička osoba" dvije godine nakon završetka financijske godine u kojoj su sredstva bila dodijeljena. Isto se odnosi i na osobne podatke u svezi sa pravnim osobama u čijem zvaničnom nazivu se nalazi ime jedne ili više fizičkih osoba.

Odustat će se od objavljivanje imena fizičkih osoba ako bi se takvim objavljivanjem riskiralo kršenje njihovih ljudskih prava ili naškodilo njihovim komercijalnim interesima.

Korisnik IPA II će Komisiji koja mora prethodno dati odobrenje za tu listu predočiti listu podataka koji trebaju biti objavljeni u svezi sa fizičkim osobama, uz opravdanje za predložena odustajanja od objavljivanja. Kada je potrebno, Komisija će popuniti informacije o lokalitetu fizičke osobe ograničene na regiju na razini NUTS 2.

Od objavljivanja ugovora može se odustati ako se takvim objavljivanjem riskira narušavanje komercijalnih interesa ugovarača ili korisnika grantova. Korisnik IPA II će listu s takvim opravdanjima predočiti Komisiji koja mora odobriti odustajanje od takvog objavljivanja.

(3) U slučaju neizravnog upravljanja od strane korisnika IPA II, relevantna tijela će, sukladno procedurama i standardnoj dokumentaciji koju propiše i objavi Komisija za provedbu vanjskih akcija, koji su na snazi u vrijeme pokretanja procedure o kojoj se radi, pripremiti obavijest o dodjeli ugovora, čim ugovor bude potpisan i poslati ga Komisiji na objavljivanje, osim ako je drugačije predviđeno Financijskom uredbom i detaljno precizirano u Sektorskim sporazumima. Korisnik IPA II također može objaviti obavijest o dodjeli u relevantnim medijima.

(4) Strategije i programi, kao i njihove izmjene bit će javna dokumenta, gdje je primjenjivo, i dostupni široj javnosti i civilnom društvu.

Članak 24.

Vidljivost i komunikacija

(1) Komisija i IPA II korisnik dogovorit će jedinstveni plan aktivnosti za vidljivost i komunikaciju, kako bi stavili na raspolaganje i aktivno objavili informacije o programima i akcijama u okviru pomoći iz IPA II u Bosni i Hercegovini. Postupci za provedbu takvih aktivnosti bit će precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(2) U slučaju izravnog upravljanja, za provedbu aktivnosti navedenih u stavku (1) bit će odgovorna Komisija, uz pomoć korisnika IPA II.

(3) U slučaju neizravnog upravljanja od strane korisnika IPA II i za programe prekogranične suradnje navedene u točkama (b) i (c) članka 63. stavak (2), za provedbu aktivnosti iz stavka (1) bit će odgovorna(e) operativna(e) struktura(e) korisnika IPA.

(4) Aktivnosti u vezi sa vidljivošću i komunikacijom pokazat će kako određena akcija doprinosi dogovorenim programskim ciljevima i procesu pristupanja, a cilj će im biti jačanje svijesti šire javnosti, kao i potpora financiranim aktivnostima i zacrtanim ciljevima. Aktivnosti vidljivosti i

1 NUTS znači Nomenklatura teritorijalnih statističkih jedinica, a razina NUTS 2 znači klasa administrativnih jedinica s prosječnom veličinom populacije između 800,000 i 3 miliona.

komunikacije imaju za cilj da istaknu relevantnim ciljnim grupama dodatnu vrijednost i utjecaj programa i akcija Unije. Aktivnosti vidljivosti unaprijedit će također transparentnost i odgovornost pri upotrebi sredstava.

(5) Korisnik IPA II podnosi izvješće o svojim aktivnostima vidljivosti i komunikacije Odboru za praćenje IPA-e i sektorskim odborima za praćenje.

NASLOV III. ZAŠTITA PODATAKA I POVJERLJIVOST

Članak 25.

Zaštita podataka

(1) Korisnik IPA II će osigurati razumnu zaštitu osobnih podataka. Osobni podaci znače svaku informaciju vezano za fizičku osobu. Svaka radnja izvršena na osobnim podacima, kao što je prikupljanje, evidentiranje, organiziranje, pohranjivanje, prilagodba ili izmjena, učitavanje, konzultiranje, uporaba, objelodanjivanje, brisanje ili uništenje, temeljit će se na pravilima i procedurama korisnika IPA II i bit će izvršena samo ako je to neophodno za provedbu pomoći u okviru IPA II.

(2) Korisnik IPA II će posebno poduzeti odgovarajuće tehničke i organizacijske sigurnosne mjere u svezi sa prirođenim rizicima svake takve operacije i prirodom informacija u svezi sa datom fizičkom osobom, u cilju:

(a) Sprječavanja svake neovlaštene osobe da dobije pristup računalnim sustavima kojima se obavljaju takve operacije, posebno neovlašteno čitanje, kopiranje, izmjena ili uklanjanje medija za pohranjivanje; neovlašteno unošenje podataka, te svako neovlašteno objelodanjivanje, izmjena ili brisanje pohranjenih informacija;

(b) Osiguranja da ovlašteni korisnici IT sustava kojim se obavljaju takve operacije mogu pristupiti samo informacijama na koje se odnose njihova prava pristupa;

(c) Kreira svoju organizacijsku strukturu tako da zadovolji gore navedene zahtjeve.

Članak 26.

Povjerljivost

(1) Korisnik IPA II je suglasan da dokumentacija koju posjeduje subjekt naveden u pod točkama (ii) i (iii) članka 58. stavak (1) točka c) Financijske uredbe kojem je Komisija povjerila zadaće provedbe proračuna, može biti dostavljena Komisiji od strane tog subjekta isključivo u svrhu praćenja izvršenja tih zadaća. Komisija će poštivati aranžmane povjerljivosti dogovorene između korisnika IPA II i tog subjekta sukladno odredbama ovog Sporazuma.

(2) Ne dovodeći u pitanje članak 50, korisnik IPA II i Komisija će sačuvati povjerljivost svakog dokumenta, informacije ili drugog materijala izravno povezanih sa provedbom pružanja IPA II pomoći koji su klasificirani kao povjerljivi.

(3) Strane će prije objelodanjivanja takvih informacija pribaviti prethodnu pisanu suglasnost jedna druge.

(4) Strane ostaju obvezane povjerljivošću pet godina nakon završetka perioda izvršenja.

NASLOV IV. ODOBRAVANJE OLAKŠICA I OPOREZIVANJE

Članak 27.

Odobravanje olakšica za provedbu programa i izvršenje ugovora

1) Da bi se osigurala učinkovita provedba programa u okviru IPA II, korisnik IPA II poduzima sve potrebne mjere da bi osigurao:

(a) Da u slučaju, natječajnih procedura za usluge, nabave ili radove kao i dodjele bespovratnih sredstava i twinninga, fizičke ili pravne osobe koje su prihvatljive za sudjelovanje u postupcima dodjele sukladno članku 19. imaju pravo na privremen smještaj i boravak ako važnost ili trajanje ugovora to opravdava. Ovo pravo se stječe samo nakon pokretanja postupka te ga imaju rukovodeće i tehničko osoblje uključujući stalnog Twinning savjetnika (RTS), koje je potrebno za provođenje studija i drugih pripremnih mjera za izradu ponuda/prijava/prijedloga. Ovo pravo istječe mjesec dana nakon odluke o dodjeli ugovora;

(b) Da ponuđači i podnositelji mogu predati svoje ponude/prijave/prijedloge bez ikakvih prepreka kao što su dodatni pravni, administrativni ili carinski zahtjevi koji narušavaju jednak tretman među ponuđačima ili podnositeljima, osim ako su takvi zahtjevi sadržani u baznom programskom dokumentu kojeg je usvojila Komisija;

(c) Da osoblje koje sudjeluje u provedbi pomoći IPA II i članovi njihove uže obitelji nemaju manje povoljne privilegije, povlastice i izuzeća od onih koji se obično odobravaju drugom međunarodnom ili inostranom osoblju zaposlenom u Bosni i Hercegovini, po bilo kojem drugom bilateralnom ili multilateralnom sporazumu ili aranžmanima za pomoć i tehničku suradnju;

(d) Da osoblje koje sudjeluje u provedbi pomoći IPA II i članovi njihove uže obitelji imaju pravo ući u Bosnu i Hercegovinu, naseliti se u Bosni i Hercegovini, tu raditi te napustiti Bosnu i Hercegovinu, ako priroda baznog ugovora to opravdava;

(e) Izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz robe, posebice stručne opreme, koja je potrebna za izvršenje baznog ugovora, sukladno postojećim zakonima, pravilima i odredbama korisnika IPA II;

(f) Da je uvoz izvršen u okviru IPA II oslobođen svih pristojbi;

(g) Izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore navedene robe, nakon potpunog izvršenja baznog ugovora;

(h) Dodjelu ovlaštenja za uvoz ili kupovinu strane valute koja je potrebna za provedbu baznog ugovora i primjenu državnih propisa za kontrolu deviznog poslovanja na ne diskriminirajući način prema ugovaračima, bez obzira na njihovo državljanstvo ili mjesto osnutka;

(i) Odobrenje svih dozvola potrebnih za vraćanje sredstava primljenih u svezi akcije koja se financira u okviru IPA II, sukladno propisima za kontrolu deviznog poslovanja koji su na snazi u Bosni i Hercegovini;

(j) Da su transakcije neophodne za izvršenje ugovora koji se financiraju u okviru IPA II oslobođene od postupaka koje zahtjeva transfer plaćanja za robu i/ili usluga njihovim ugovaračima u inozemstvu putem banaka ili financijskih institucija koje posluju u Bosni i Hercegovini.

2) Korisnik IPA II osigurava punu suradnju svih nadležnih organa. On također osigurava pristup tvrtkama u državnom vlasništvu i drugim vladinim ustanovama koje su uključene ili su potrebne u provedbi programa ili za izvršenje ugovora.

3) Nakon stupanja na snagu ovog ugovora, korisnik IPA II usvaja ili mijenja zakonodavstvo i/ili zakonodavne akte koji su potrebni za provođenje zahtjeva postupaka utvrđenih u ovom članku, a da pri tome postupci budu što jednostavniji, razumniji i učinkovitiji.

Članak 28.

Pravila o porezima, carinama i drugim fiskalnim troškovima

1) Osim ako je drugačije navedeno u sektorskom sporazumu ili sporazumu o financiranju, uvozne carine, porez na dodanu vrijednost (PDV) i ostali neizravni i izravni porezi i nameti i/ili troškovi jednakog učinka nisu prihvatljivi troškovi u okviru IPA II. Ovo pravilo se također primjenjuje na sufinanciranje koje osigurava korisnik IPA II i na primatelje IPA II pomoći.

2) Primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) Dozvoljen je ulazak svakog uvoza ugovarača Unije u Bosnu i Hercegovinu a da ne podliježu uvoznim carinama, porezu na dodanu vrijednost (PDV), i ostalim neizravnim porezima i posebnom porezu na potrošnju ili bilo kojim drugim sličnim porezima, troškovima ili pristojbama jednakog učinka. Ovakvo oslobođenje se primjenjuje samo na uvoze koji su povezane s robom isporučenom i/ili uslugama pruženim i/ili radovima izvršenim od ugovarača Unije u okviru ugovora Unije. Bosna i Hercegovina osigurava da dotični uvozi budu pušteni za isporuku ugovaračima Unije od mjesta ulaza kako je propisano odredbama ugovora i za neposredno korištenje što je potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez ikakvog odlaganja ili sporova oko izmirenja gore spomenutih carina, poreza ili pristojbi.

(b) Ugovarači Unije su oslobođeni plaćanja PDV-a za sve usluge pružene i/ili robu nabavljenu i/ili radove izvršene u okviru ugovora Unije. Roba nabavljena ili usluge pružene ili radovi izvršeni od nekog ugovarača za ugovarača Unije također su oslobođeni plaćanja PDV-a ukoliko su povezani s ciljevima ili aktivnostima u okviru ugovora Unije.

(c) Oslobođenje od plaćanja predviđeno u stavku (b) se u načelu sprovodi kroz prethodno (*ex-ante*) oslobođenje. Gdje to tehnički i/ili praktično nije izvedivo, ono se sprovodi kroz povrat/odbitak ulaznog poreza.

Ako se primjenjuje prethodno (*ex-ante*) oslobođenje, ugovarač Unije ili ugovarač koji nabavlja robu i/ili pruža usluge i/ili obavlja radove za ugovarača Unije, izdaje račun bez PDV-a, a za koji korisnik IPA II osigurava da je unaprijed uspostavljen učinkovit mehanizam i postupci za prethodno (*ex-ante*) oslobođenje od plaćanja PDV-a.

Ako se primjenjuje postupak povrata, ugovarači Unije i ugovarači koji rade za ugovarače Unije dobivaju povrat PDV-a izravno od nadležnog poreznog organa nakon predaje pismenog zahtjeva nadležnom poreznom organu uz koji se prilaže potrebna dokumentacija koja je prema propisima Bosne i Hercegovine potrebna za povrat PDV-a.

Ugovarač Unije te ugovarač ugovarača Unije imaju pravo na prijeboj ili odbitak svakog ulaznog PDV koji je plaćen u svezi nabavljene robe i/ili pruženih usluga i/ili izvršenih radova unutar pomoći IPA II koji su oslobođeni od plaćanja PDV-a, kao što je predviđeno u ovom sporazumu, prema bilo kojem PDV-u kojeg su oni naplatili za bilo koje svoje redovne poslovne transakcije izvan okvira IPA II.

Nadležni porezni organ završava svaki zahtjev za oslobođenje, povrat poreza i odbitak ulaznog poreza unutar najviše 60 kalendarskih dana bez ikakvih troškova osim najmanje i razumne upravne pristojbe;

(d) Dobit ili dohodak proizašao iz ugovora Unije oporezivi je u Bosni i Hercegovini sukladno državnim/lokalnim sustavom oporezivanja. Međutim, fizičke i pravne osobe, uključujući strano osoblje i RTS, koji su rezident ili su osnovani u državama članicama Europske unije ili u drugim državama koje su prihvatljive u okviru IPA II osim korisnika IPA II, koje izvršavaju ugovore Unije su oslobođeni od plaćanja poreza na dobit ili dohodak u Bosni i Hercegovini, uključujući poreze po odbitku te provizorne ili privremene poreze.

Grant Unije korisniku granta neće se tumačiti kao dobit ili dohodak tom korisniku granta. Gdje se generira dobit iz ugovora o grantu, Komisija ima pravo na povrat postotka profita sukladno uvjetima osnovnog ugovora. Preostala dobit može biti oporeziva prema državnom/lokalnom poreznom sustavu.

(e) Rashodi ugovarača Unije su oslobođeni od plaćanja posebnog poreza na potrošnju ili od bilo kojih drugih poreza ili pristojbi koji imaju jednak učinak na rashode u svezi robe koju je taj ugovarač Unije nabavio i/ili usluga koje je pružio i/ili radova koje je izvršio prema ugovoru Unije.

(f) Oni koji imaju koristi od akcija i/ili ugovora i/ili aktivnosti koje se provode u okviru IPA II su oslobođeni od plaćanja poreza na poklone i nasljedstvo i poreza na prijenos kapitala ili od bilo kojih drugih poreza ili pristojbi koji imaju jednak učinak a proizlaze iz robe i/ili prava i/ili izgrađenih objekata i/ili sredstava koja su im prenesena bez ikakvog dodatnog razmatranja u okviru IPA II.

(g) Osobne i kućanske potrepštine za osobnu upotrebu od strane fizičkih osoba (i članova njihove uže obitelji), osim onih koji su angažirani lokalno, a koji izvršavaju zadatke koji su definirani u ugovorima o pružanju usluga i/ili ugovorima o radu i/ili ugovorima o grantu i/ili ugovorima o twinningu ili savezima, su oslobođeni od uvoznih dadžbina, PDV-a i ostalih indirektnih poreza i nameta a navedeni osobni i predmeti za kućanstvo se nakon prestanka ugovora ponovo izvoze ili se rješavaju u državi, sukladno propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini.

(h) Ugovori Unije, ugovori koji su potpisani od ugovarača Unije kao i od partnera koji su u konzorciju ili u zajedničkom ulaganju ili su korisnici i povezane osobe u grantovima su oslobođeni od plaćanja administrativne i sudske takse, ili od bilo kojih drugih troškova jednakog učinka u Bosni i Hercegovini. Ovo oslobođenje od plaćanja također vrijedi za transakcije (uključujući ustupanje prava) i dokumente koji se odnose na plaćanja prema ugovaraču Unije, uključujući ugovore koji su zaključeni između korisnika granta/zajma (uključujući njihove partnere, povezane osobe ili korisnike podgranta/pod zajma) i njihove ugovarače (uključujući njihovo osoblje ili stručnjake pod ugovorom), te ugovore koji su zaključeni za nepredviđene ili privremene izdatke u okviru ugovora o pružanju usluga i ugovorima o radu.

(i) U svrhu ovog sporazuma, pojam "ugovarač Unije" se tumači kao fizičke ili pravne osobe, koji u okviru ugovoru Unije pružaju usluge i/ili nabavljaju robu i/ili izvršavaju radove. Pojam "ugovarač Unije" se također odnosi na korisnike granta/zajma (uključujući partnere, povezane osobe i korisnike podgranta/podzajma kao i tvining ugovarače), partnere u konzorciju ili zajedničkom ulaganju, ugovarače i RTS u okviru ugovora o twinningu kao i ugovarače u okviru Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX).

(j) Pojam "*ugovor Unije*" znači svaki ugovor ili ugovor o grantu, uključujući ugovore za podgrantove/podzajmove i sporazume o delegiranju u okviru neizravnog upravljanja, kroz koji se financira neka aktivnost u okviru IPA II, uključujući ko-financiranje od strane IPA II korisnika ili primatelja IPA II pomoći, a kojeg potpisuje Europska komisija ili korisnik IPA II ili korisnik granta. Pojam "ugovor Unije" također pokriva pružanje pomoći u okviru TAIEX-a te sudjelovanje u programima Unije uključujući grantove primljene u okviru programa Unije i ko-financiranje takvih grantova.;

(k) Ugovarači Unije koji provode ugovor Unije se također oslobađaju od plaćanja sljedećih troškova:

i. posebnog poreza na komunikacije;

ii. poreza na motorna vozila;

iii. posebnih troškova koje regionalne ili lokalne vlasti ili posebni odbori primjenjuju u kontekstu izvršenja ugovora koji nije razmjeran s troškom koji je uključen u njihovo izvršenje ili u kontekstu posjedovanja jednakog učinka od poreza.

3) Kada god je to potrebno, korisnik IPA II usvaja ili mijenja zakonodavstvo i/ili zakonodavne akte koji su potrebni za provođenje porezne odredbe u ovom sporazumu neposredno nakon njegovog stupanja na snagu.

4) Pravila i postupci spomenuti u ovom članku također se primjenjuju na sve slične poreze, davanja, namete, pristojbe

jednakog učinka, koji se mogu pokrenuti nakon stupanja na snagu ovog sporazuma dodatno uz ili kao zamjena za postojeće.

5) U slučaju sukoba između odredbi u ovom članku i državnog zakonodavstva korisnika IPA II, prevladavaju odredbe ovog sporazuma. U slučaju pristupanja Uniji, korisnik IPA II će nastaviti primjenjivati odredbe iz članaka 27. i 28. osim ako one nisu sukladne njegovim dužnostima prema relevantnoj pravnoj stečevini Europske unije.

ODJELJAK V. PRAVILA O FINANCIJSKOM UPRAVLJANJU U OKVIRU POMOĆI IZ IPA II

NASLOV I. OPĆE ODREDBE

Članak 29.

Prihvatljivost izdataka

(1) Stavka izdataka financiranih sukladno Uredbi o IPA II neće biti predmetom bilo kakvog drugog financiranja iz proračuna Unije.

(2) Prije zaključivanja relevantnih Sporazuma o financiranju i potpisivanja dodataka, izdaci kojima se izlože primatelji i plaćanja koja izvrši korisnik IPA II neće biti prihvatljivi za financiranje prema Uredbi za IPA II.

(3) Niže navedeni izdaci neće biti prihvatljivi za financiranje prema Uredbi o IPA II:

(a) kupovina zemljišta i postojećih objekata, osim kada je opravdano prirodom akcije u odluci o financiranju;

(b) ostali izdaci koji mogu biti precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(4) Konačni datum za prihvatljivost izdataka bit će preciziran u Sporazumima o financiranju.

Članak 30.

Intenziteti pomoći i stopa doprinosa Unije

(1) Pomoć iz IPA II podržat će provedbu reformskih nastojanja korisnika IPA II, kako je navedeno u članku 1. Uredbe o IPA II. Posebni programi i samostalne akcije mogu zahtijevati financijske doprinose i korisnika IPA II i Unije.

(2) Kada su potrebni financijski doprinosi i korisnika IPA II i Unije, doprinos Unije izračunat će se u odnosu na prihvatljiv izdatak, na način definiran Sektorskim ili Sporazumom o financiranju.

NASLOV II. PRAVILA U VEZI SA NEIZRAVNIM UPRAVLJANJEM OD STRANE KORISNIKA IPA II

Članak 31.

Prihvatljivost izdataka u okviru neizravnog upravljanja

U okviru programa ruralnog razvoja u oblasti politike za poljoprivredni i ruralni razvoj, primjenjuju se sljedeće posebne odredbe:

(a) Izdatak za tehničku pomoć u cilju podrške pripremi programa ruralnog razvoja i uspostavljanju sustava upravljanja i kontrole, može biti prihvatljiv prije datuma usvajanja odluke Komisije da se odobri program ruralnog razvoja, ali najranije 1. siječnja 2014. godine;

(b) Investicijski projekti u okviru programa ruralnog razvoja ostaju prihvatljivi za financiranje od strane Unije uz uvjet da ne budu podvrgnuti bitnim izmjenama u periodu od pet godina od posljednje uplate operativne strukture;

(c) U slučaju standardnih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa koji nisu veći od 100,000 eura javnog doprinosa i paušalnog financiranja, utvrđeni primjenom procenta na jednu ili nekoliko definiranih kategorija troškova, EU pokriva samo iznose predviđene za svaku mjeru u programima i na način definiran od strane relevantne IPARD agencije prije poziva na podnošenje zahtjeva.

Članak 32.

Revizijski trag

DDO će omogućiti dostupnost svih relevantnih informacija kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizijski trag. Te informacije će obuhvatiti dokumentarne dokaze o zahtjevima za odobrenje isplata, o računovodstvenom evidentiranju i isplatama po takvim zahtjevima, te o postupanju s avansnim uplatama, garancijama i dugovanjima.

Članak 33.

Isplate iz doprinosa Unije

(1) Isplate doprinosa Unije vršit će se u granicama raspoloživih sredstava.

(2) Isplate će se vršiti u formi predfinanciranja, privremenih uplata i poravnanja završne bilance. U slučaju specifičnih programa i samostalnih akcija, kada se doprinosi traže i od Unije i od korisnika IPA II, doprinos Unije financiranju relevantnih akcija izračunat će se primjenom stope sufinanciranja predviđene u odluci o financiranju na prihvatljiv izdatak potvrđen sukladno točki (a) članka 2. stavak (4) Dodatka A ovom Sporazumu, ovisno o maksimalnom iznosu doprinosa Unije predviđenom u odluci o financiranju.

(3) Do 15. siječnja i 15. srpnja svake godine, korisnik IPA II dostavlja Komisiji predviđene vjerojatne zahtjeve za isplatu za danu financijsku godinu i za narednu financijsku godinu, u vezi sa svim područjima politike i programima IPA II. Komisija može tražiti ažuriranje predviđanja, kako je primjereno.

(4) Uplate Komisije u Državni fond izvršit će se u roku od 90 dana nakon što uvjeti iz članaka 34, 35. ili 37. budu ispunjeni. Komisija može narušiti ovaj rok za podnošenje zahtjeva za isplate kako bi tražila sve temeljne dokumente potrebne za pojašnjenje svih elemenata relevantnih za izjavu o izdacima, uključujući informacije o prijavljivanju nepravilnosti sukladno članku 51. stavak (2) i Dodatku H ovom Sporazumu.

(5) Iznosi navedeni u programima koje podnese korisnik IPA II, u izjavama o izdacima, u zahtjevima za plaćanje i u izdacima navedenim u izvješćima o provedbi bit će izraženi u eurima. Korisnik IPA II će osigurati da, u svrhu financijskih tokova između Komisije i korisnika IPA II, tečaj evidentiran za konverziju između eura i nacionalne valute bude mjesečni obračunski tečaj eura kojeg utvrđuje Komisija za mjesec tijekom kojeg je plaćeni izdatak unesen u račune Državnog fonda ili relevantne operativne strukture navedene u relevantnom Sporazumu o financiranju.

(6) Isplate Komisije u Državni fond, ovisno o raspoloživosti proračunskih sredstava, vršit će se u eurima na račun za eure, sukladno odredbama predviđenim u člancima 34, 35. i 37. Sektorskog ili Sporazuma o financiranju. Račun za eure bit će otvoren za svaki program i koristit će se isključivo za transakcije u vezi s tim programom.

(7) Korisnik IPA II osigurat će da primatelji dobiju ukupni iznos javnog doprinosa pravovremeno i u cijelosti. Neće biti zaračunata nikakva posebna ili druga ekvivalentna naknada kojom bi se smanjili ti iznosi za primatelje i javni doprinos i na taj način financirana imovina neće podlijegati bilo kakvoj upravnoj ili sudskoj konfiskaciji, zapljeni ili sličnim odbicima.

(8) Kada je stanje računa za eure navedenog u stavu (6) nedovoljno za pokrivanje zahtjeva za plaćanje koje podnose primatelji do vremena primitka uplate od Komisije, korisnik IPA II će koristiti državna sredstva za predfinanciranje doprinosa Unije. U takvim slučajevima, državna sredstva će se tretirati kao sredstva Unije i stavak (6) će se primjenjivati u momentu kada se na računima Državnog fonda zabilježi cjelovita uplata nacionalnog doprinosa, ako postoji, i doprinosa Unije koji je predfinanciran iz nacionalnih sredstava.

(9) Pomoć u okviru IPA II može pokriti samo izdatke kojima se izloži i koje plati korisnik IPA II sukladno pravilima prihvatljivosti na način predviđen Financijskom uredbom, njenim Pravilima provedbe, Zajedničkom provedbenom uredbom, Provedbenom uredbom za IPA II i člancima 29, 30. i 31, te kako je predviđeno Sektorskim ili Sporazumom o financiranju, ako je primjenjivo.

(10) Razmjena informacija u vezi sa financijskim transakcijama između Komisije i struktura i tijela navedenih u članku 10, kada je primjereno, bit će izvršena elektronskim putem, primjenom procedura dogovorenih između Komisije i korisnika IPA II.

Članak 34.

Predfinanciranje

(1) Minimum uvjeta za podnošenje zahtjeva za predfinanciranje je sljedeći:

(a) DDO je informirao Komisiju o otvaranju relevantnog računa za eure;

(b) relevantni Sporazum o financiranju je zaključen i na snazi.

(2) Detaljne odredbe u vezi sa izračunom predfinancirajućih uplata za godišnje i višegodišnje programe bit će predviđene Sektorskim i/ili Sporazumom o financiranju.

(3) Ukupni iznos predfinanciranja bit će naplaćen najkasnije kada se program zatvori, osim ako je drugačije precizirano u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

Članak 35.

Privremene isplate

(1) Minimum uvjeta za privremene isplate je sljedeći:

(a) DDO je Komisiji uputio zahtjev za uplatu, uključujući izjavu o izdacima sa detaljnim prikazom nastalih i plaćenih troškova i, gdje je relevantno, informacije o predfinanciranju. Zahtjev za plaćanje također će uključiti relevantne informacije o provedbi, na način detaljno prikazan u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju;

(b) Poštuju se gornje granice doprinosa Unije, kako je predviđeno u odluci o financiranju;

(c) DIPAK je Komisiji proslijedio godišnje izvješće o provedbi, sukladno članku 59. stavak (1), uključujući posljednji;

(d) Sukladno točki b) članka 5. stavak (3) Dodatka A ovom Sporazumu, revizijsko tijelo je Komisiji uputilo najnovije godišnje revizijsko mišljenje i godišnje izvješće o revizijskim aktivnostima;

(e) Relevantni Sporazum o financiranju je na snazi:

(f) Dostavljena je svaka informacija koju je Komisija tražila.

(2) Ne dovodeći u pitanje godišnje revizijsko mišljenje i analizu i prihvaćanje odluke o računovodstvenoj evidenciji, ako se čini da se važeći propisi ne poštuju ili ako se sredstva nepravilno koriste, isplate mogu biti obustavljene ili prekinute sukladno članku 60. stavak (4) Financijske uredbe i procedurama predviđenim u člancima 39. i 40.

Članak 36.

Provjera i prihvaćanje računovodstvenih postupaka

(1) Svrha ispitivanja i prihvaćanja računovodstvenog postupka je osiguranje da izdatak kojem se izložio i koji je platio korisnik IPA II u kontekstu neizravnog upravljanja i za koji se može teretiti proračun Unije, bude usklađen s važećim propisima Unije, te da je računovodstvena evidencija kompletna, točna i istinita.

(2) Ispitivanje i prihvaćanje računovodstvenog postupka se sastoji od:

(a) analize izjave o izdacima koju je podnio DDO;

(b) analize završnog izvješća o provedbi sukladno članku 59. stavak (4);

(c) analize mišljenja koje je dostavilo revizijsko tijelo o izjavi o izdacima koje je potkrijepljeno, gdje je to prikladno, izvješćem o revizijskoj aktivnosti;

(d) analize relevantnih dokumenata kako je navedeno u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju i, gdje je to prikladno, provjera na licu mjesta od strane Komisije, bez ograničenja ili restrikcija, sadržaja tih financijskih izvješća ili izjava i osnovnih transakcija, uključujući provjere izvršene kod primatelja;

(e) utvrđivanje, od strane Komisije, iznosa izdataka priznatih kao prihvaćenih u proračunu Unije nakon, kada je potrebno, *kontradiktorne procedure* i nakon što korisnik IPA II bude informiran;

(f) izračun financijske korekcije kao rezultat razlike između prijavljenih izdataka i izdataka priznatih kao prihvaćenih za proračun Unije;

(g) povrat ili otplata, od strane Komisije, salda nastalog kao razlika između prihvaćenih izdataka za proračun Unije i iznosa koji je već isplaćen korisniku IPA II.

(3) Ispitivanje i prihvaćanje računovodstvenog postupka iz stavka (2) ne dovodi u pitanje mogućnost Komisije da kasnije dobije povrat neprihvatljivog izdatka temeljem revizija ili kontrola izvršenih tijekom ili nakon provedbe programa.

Članak 37.

Poravnanje završne bilance

(1) Minimum zahtjeva za poravnanje završne bilance je sljedeći:

(a) DDO je dostavio Komisiji zahtjev za završnom uplatom, ako je primjenjivo, i završnu izjavu o izdacima;

(b) DIPAK je dostavio Komisiji završno izvješće o provedbi sukladno članku 59. stavak (9);

(c) revizijsko tijelo je, sukladno podtočki (iii) članka 5. stavak (3), točka (b) Dodatka A ovom Sporazumu, Komisiji dostavilo mišljenje o izjavi o izdacima, uz završno izvješće o revizijskoj aktivnosti, kada je potrebno;

(d) relevantni Sporazum o financiranju je na snazi;

(e) Komisija je završila ispitivanje i prihvaćanje računovodstvene procedure na način predviđen člankom 36.

(2) Kada se ne podnese zahtjev za završno plaćanje, DDO mora Komisiji podnijeti konačnu financijsku izjavu.

Članak 38.

Razrješenje obveza u odnosu na neiskorištena sredstva u slučaju višegodišnjih programa s podijeljenim obvezama

(1) Komisija će automatski povući svaki dio proračunskih obveza za program koji, do 31. prosinca pete godine nakon godine u kojoj je nastalo proračunsko obvezivanje, nije iskorišten za svrhu predfinanciranja ili privremenog plaćanja ili za koji DDO nije predočio neku ovjerenu izjavu o izdacima ili neki zahtjev za plaćanje. Raniji rok može biti preciziran u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(2) Komisija će pravovremeno informirati DDO kad god postoji rizik od razrješenja obveze na način naveden u stavku (1).

Članak 39.

Prekidi isplata

(1) Bez obzira na vremensko(a) ograničenje(a) za isplatu definirano u članku 33. stavak (4), Komisija može u cijelosti ili djelomično prekinuti isplate korisniku IPA II radi dodatnih provjera kada:

(a) Komisija dođe u posjed pouzdanih informacija o postojanju značajnog propusta u funkcioniranju sustava unutarnje kontrole ili da su izdaci koje je relevantni subjekt potvrdio povezani sa ozbiljnom nepravilnošću koja nije ispravljena;

(b) prekid je potreban u cilju sprječavanja značajnog narušavanja financijskih interesa Unije.

(2) Komisija može ograničiti prekid na dio izdataka koji je obuhvaćen zahtjevom za isplatu na koju se odnose elementi navedeni u stavku (1). Komisija će korisnika IPA II odmah informirati o razlogu prekida i zahtijevati njegova žurna očitovanja i ispravljanje situacije ako je potrebno. Komisija će obustaviti prekid čim se poduzmu neophodne mjere.

Članak 40.

Obustave isplata

(1) Komisija može obustaviti isplate korisniku IPA II, posebno kada se otkriju sustavne greške koje dovode u pitanje pouzdanost sustava unutarnje kontrole subjekta o kojem se radi ili zakonitosti i regularnosti osnovnih transakcija.

(2) Korisniku IPA II bit će pružena mogućnost da se očituje u roku od dva mjeseca prije nego što Komisija odluči da izvrši obustavu sukladno stavku (1).

(3) Komisija će prekinuti obustavu isplata kada korisnik IPA II poduzme neophodne mjere za uklanjanje sustavnih grešaka.

Ako korisnik IPA II ne poduzme takve mjere, Komisija može odlučiti da stornira sav ili dio doprinosa programu iz IPA II sukladno članku 43.

Članak 41.

Povrat novca

(1) Svaka situacija definirana člankom 51. stavak (5) koja nastane u bilo koje vrijeme tijekom provedbe pomoći u okviru IPA II ili koja je rezultat revizije može dovesti do povrata novca Komisiji od strane korisnika IPA II.

(2) DDO će Komisiji vratiti doprinos isplaćen korisniku IPA II od onih koji su se našli u situaciji definiranoj u članku 51. stavak (5) ili koji su imali koristi od takve situacije, sukladno nacionalnim postupcima za povrat javnih sredstava. Činjenica da DDO nije uspio da vrati sva ili dio sredstava neće spriječiti Komisiju da vrati sredstva od korisnika IPA II.

Članak 42.

Financijska poravnanja od strane korisnika IPA II

DDO će izvršiti financijska poravnanja kada se u akcijama ili programima otkrije situacija definirana u članku 51. stavak (5), storniranjem cijelog ili djelomičnog doprinosa Unije relevantnim akcijama ili programima. DDO će uzeti u obzir prirodu i ozbiljnost nepravilnosti i financijski gubitak doprinosa Unije.

Članak 43.

Financijske ispravke od strane Komisije

(1) Kako bi osigurala da se sredstva iz IPA II koriste sukladno važećim propisima, Komisija će pregledati i prihvatiti procedure u vezi sa računovodstvenom evidencijom na način preciziran u članku 36. i mehanizme za financijske ispravke sukladno člankom 17. Provedbene uredbe IPA II, te kako je detaljno definirano u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(2) Do financijskih ispravaka može doći iz sljedećih razloga:

(a) identificiranje svake situacije definirane u članku 51. stavak (5); ili

(b) identificiranje slabosti ili propusta u sustavima upravljanja i kontrole kod korisnika IPA II;

(c) praćenje postupaka na temelju izvješća i mišljenja revizijskog tijela od strane Komisije.

(3) Ako Komisija zaključi da su izdaci u okviru programa obuhvaćenih IPA II nastali i plaćeni na način kojim se krše važeći propisi, odlučit će o iznosima koji trebaju biti isključeni iz financiranja od strane Unije.

(4) Izračun i utvrđivanje svake takve ispravke, kao i s njima povezanih povrata, vršit će Komisija, temeljem kriterija i postupaka predviđenih u stavcima (5) do (7) ovog članka i članaka 36. i 44.

(5) Financijske ispravke bit će izvršene na odgovarajući način kompenziranjem u situacijama navedenim u stavku (2).

(6) Komisija će izvršiti financijske ispravke temeljem utvrđivanja iznosa koji su nepravilno utrošeni i temeljem financijskih implikacija po proračun. U situaciji kada se takvi iznosi ne mogu precizno odrediti u svrhu vršenja pojedinačnih ispravaka, Komisija može primijeniti paušalne ispravke ili ispravke temeljene na ekstrapolaciji nalaza.

(7) Prilikom odlučivanja o iznosu korekcije, Komisija uzima u obzir prirodu i ozbiljnost svake situacije definirane u članku 51. stavak (5) i/ili opseg i financijske implikacije slabosti ili nedostatak utvrđenih u sustavu upravljanja i kontrole u relevantnom programu.

Članak 44.

Procedura za financijske ispravke i prihvaćanje obračuna

(1) Prije donošenja odluke o financijskoj korekciji, uključujući odluke donesene temeljem ispitivanja i prihvaćanja procedura u vezi sa računovodstvenom evidencijom, Komisija će informirati DDO o svojim provizornim zaključcima i tražiti njegov/njen komentar u roku od dva mjeseca.

Kada Komisija predloži financijsku ispravku temeljem ekstrapolacije nalaza ili paušalnog iznosa iz članka 43. stavak (6), korisniku IPA II bit će pružena prilika da dostavi informacije koje bi Komisiji omogućile da ustanovi stvarni opseg svake situacije definirane u članku 51. stavak (5), kroz pregled relevantne dokumentacije. U dogovoru s Komisijom, korisnik IPA II može ograničiti opseg ovog pregleda na dio ili uzorak relevantne dokumentacije. Osim u opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za ovu provjeru neće biti duže od dva mjeseca nakon dvomjesečnog perioda navedenog u prvom stavku. Dodatni detalji mogu biti precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(2) Komisija donosi odluku nakon što uzme u obzir sve dokaze koje dostavi korisnik IPA II.

Članak 45.

Ponovna upotreba doprinosa Unije

(1) Resursi stornirani iz doprinosa Unije nakon financijskih korekcija temeljem članka 43. isplaćuju se u proračun Unije.

(2) Doprinos storniran ili vraćen od strane korisnika IPA II sukladno članku 42. ne može biti ponovo korišten za aktivnost ili aktivnosti koje su bile predmetom povrata ili podešavanja niti, kada je do povrata ili podešavanja došlo uslijed sustavne nepravilnosti, za tekuće aktivnosti u okviru ukupnog ili dijela programa ili akcije u kojima je došlo do sustavne nepravilnosti.

Članak 46.

Otplata

(1) Korisnik IPA II izvršit će svaku otplatu u opći proračun Unije prije datuma dospijeća navedenog u nalogu za povrat sačinjenog sukladno člankom 79. Financijske uredbe. Datum dospijeća bit će posljednji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.

(2) Svako kašnjenje u otplati rezultira obračunom kamate za kašnjenje u plaćanju, počevši od datuma dospijeća pa do datuma stvarnog plaćanja. Stopa takve kamate iznosit će jedan i pol postotak iznad stope koju primjenjuje Europska centralna banka u svojim glavnim operacijama refinanciranja prvog radnog dana u mjesecu na koji pada datum dospijeća.

NASLOV III. ZATVARANJE PROGRAMA

Članak 47.

Zatvaranje programa pod neizravnim upravljanjem od strane korisnika IPA II

(1) Komisija će u pisanoj formi informirati korisnika IPA II o zatvaranju programa.

(2) Komisija neće zatvoriti program i neće izvršiti poravnanje završne bilance za korisnika IPA II bez prethodne analize i prihvaćanja računovodstvene evidencije na način predviđen člankom 36.

(3) Zatvaranjem programa ne dovodi se u pitanje pravo Komisije da kasnije izvrši financijske korekcije.

(4) Detaljniji propisi o zatvaranju programa mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

Članak 48.

Zatvaranje programa pod izravnim i neizravnim upravljanjem kod subjekata koji nisu korisnici IPA II

(1) Program se zatvara kada budu zatvoreni svi ugovori i grantovi financirani ovim programom.

(2) Komisija će u pisanoj formi informirati korisnika IPA II o zatvaranju programa.

(3) Zatvaranjem ugovora ili granta ne dovodi se u pitanje pravo Komisije da kasnije izvrši financijske korekcije.

(4) Detaljniji propisi o zatvaranju programa mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

Članak 49.

Zadržavanje dokumentacije

Korisnik IPA II će šest godina od datuma završetka operativne provedbe Sporazuma o financiranju zadržati svu dokumentaciju relevantnu za postupke nabavke i dodjele granta, ugovore, dodatak, relevantnu prepisku i sve relevantne dokumente u vezi sa uplatama i povratima.

Vremenski period naveden u prvom podstavku bit će narušen u slučaju sudskog postupka ili propisno opravdanog zahtjeva Komisije.

NASLOV IV. NADGLEDANJE, KONTROLA I REVIZIJA I ZAŠTITA FINANCIJSKIH INTERESA

Članak 50.

Nadgledanje, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda

(1) Svi Sporazumi o financiranju, kao i svi rezultirajući programi, akcije i naknadni ugovori podliježu nadgledanju, kontroli i reviziji od strane Komisije, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), i revizije Europskog revizorskog suda.

Pod neizravnim upravljanjem od strane korisnika IPA II, ovim je obuhvaćeno i pravo Komisije i Delegacije Unije u Bosni i Hercegovini da, prema potrebi, provedu mjere kao što su:

(a) prethodne (ex-ante) provjere natječajne procedure i ugovaranja koje vrše povezane operativne strukture;

(b) naknadne (ex-post) kontrole tenderske procedure, ugovaranja, izvršenja ugovora, uključujući financijsko upravljanje u tom smislu i programske aktivnosti koje su izvršile povezane operativne strukture;

(c) nadgledanje u vezi sa funkcioniranjem osnovnih sustava upravljanja i kontrole.

Propisno ovlašteni posrednici ili predstavnici Komisije ili OLAF-a imat će pravo izvršiti svaku tehničku i financijsku provjeru koju Komisija ili OLAF mogu smatrati potrebnim u cilju provedbe programa, akcije ili ugovora, uključujući obilaske lokacija i prostorija na/u kojima se provode aktivnosti financirane iz IPA II. Komisija će o takvim misijama unaprijed izvijestiti relevantne državne organe.

(2) Korisnik IPA II će odrediti službu (Služba za koordiniranje borbe protiv prijevara)[1] kako bi olakšao djelotvornu suradnju i razmjenu informacija, uključujući informacije operativne prirode, s OLAF-om.

Ta služba će pod neizravnim upravljanjem imati zadaću da koordinira administrativne i operativne obveze i da predlaže izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva, prema potrebi, u cilju zaštite financijskih interesa Unije. Služba će, između ostalog, predvoditi kreiranje/provedbu državnih strategija za zaštitu financijskih interesa Unije, identificirati moguće slabosti u nacionalnim sustavima za upravljanje sredstvima Unije, uključujući dodijeljenu pomoć u okviru IPA II, osigurati dovoljno kapaciteta ljudskih resursa za ove zadaće, uključujući obuku osoblja za borbu protiv prijevare, pružiti potporu suradnji između nacionalnih administracija, tužilaštava i OLAF-a, razmijeniti informacije o nepravilnostima i slučajevima sumnje na prijevare s nacionalnim administracijama i OLAF-om i osigurati ispunjenje svih obveza prema Uredbi (EC, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[2], Uredbe Vijeća (Euratom, EC) br. 2988/1995[3] i Uredbe Vijeća (EC, Euratom) br. 2185/1996[4].

(3) Korisnik IPA II dostavlja sve tražene informacije i dokumentaciju, uključujući sve kompjuterizirane podatke, i poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama instruiranim da vrše revizije ili kontrole.

(4) Korisnik IPA II na odgovarajući način vodi evidenciju i računovodstvene podatke u cilju identificiranja usluga, materijala, radova i grantova financiranih u okviru relevantnog Sporazuma o financiranju. Korisnik IPA II također će osigurati da posrednici ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF-a, imaju pravo da kontroliraju svu relevantnu dokumentaciju i račune u vezi sa stavkama financiranim u okviru relevantnog Sporazuma o financiranju i da pomažu Europskom revizorskom sudu da vrši revizije u vezi sa korištenjem pomoći u okviru IPA II.

(5) Kako bi se osigurala učinkovita zaštita financijskih interesa Unije, Komisija, uključujući OLAF, može izvršiti provjere i kontrole na licu mjesta i dokumenata sukladno Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (EC, Euratom) br. 2185/1996. Te provjere i kontrole bit će pripremljene i poduzete u uskoj suradnji s korisnikom IPA II koji će pravovremeno biti informiran o cilju, svrsi i pravnoj osnovi provjera i kontrola, kako bi mogao pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik IPA II će odrediti službu koja će na zahtjev OLAF-a pomagati u vršenju istraga sukladno Uredbi (EU,EURATOM) br. 883/2013 i Uredbi (EC, Euratom) br. 2185/1996. Služba navedena u stavku (2) može ispuniti ovu zadaću ako ima administrativne i ovlasti za kaznenu istragu. Ako to korisnik IPA II želi, provjere i kontrole na licu mjesta mogu se vršiti zajedno. Kada se sudionici u aktivnostima financiranim u okviru IPA II odupiru provjerama i kontrolama na licu mjesta, korisnik IPA II, postupajući sukladno

1 Ova služba ne čini dio struktura navedenih u članku 10., pa njeno uspostavljanje nije preduvjet za povjeravanje zadaća u vezi sa provedbom proračuna.

2 Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. godine u vezi sa istragama Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF), kojom se ukida Uredba (EC) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredba Vijeća (Euratom) br. 1074/1999, (OJ L 248, 18. rujna 2013. str.1)

3 Uredba Vijeća (EC, Euratom) br. 2988/1995 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (OJ L 312, 23. prosinca 1995., str. 1)

4 Uredba Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. u vezi sa provjerama i kontrolama na licu mjesta, koje vrši Komisija u cilju zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i drugih nepravilnosti (OJ L 292, 15. studenoga 1996., str. 2

nacionalnim propisima, Komisiji/OLAF-u pruža pomoć koju trebaju kako bi izvršili svoju dužnost vršenja provjere i kontrole na licu mjesta.

Komisija/OLAF u najkraćem mogućem vremenu izvještavaju korisnika IPA II o svakom dokazu ili sumnji u vezi sa prijevarom ili nepravilnostima koje su otkrili tijekom provjere ili kontrole na licu mjesta. U svakom slučaju, Komisija/OLAF će biti obavezna da izvijesti gore navedeno nadležno tijelo o rezultatima ovih provjera i inspekcija.

(6) Gore opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve primatelje i podugovarače koji su primili pomoć u okviru IPA II, uključujući sve povezane informacije koje će se pronaći u dokumentaciji nadležnog organa korisnika IPA II u vezi sa nacionalnim doprinosom, ako postoji.

(7) Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda, u okviru neizravnog upravljanja, računi i operacije Državnog fonda i, kada je primjenjivo, operativne strukture mogu biti provjereni prema odluci Komisije, od strane same Komisije ili od strane vanjskog revizora kojeg odredi Komisija.

Članak 51.

Zaštita financijskih interesa Unije

(1) Sukladno članku 60. stavak (3) Financijske uredbe, korisnik IPA II kojem su povjerene zadaće provedbe proračuna, prilikom izvršavanja tih zadaća spriječit će, otkriti i ispraviti nepravilnosti i prijevaru. U tom smislu, korisnik IPA II, sukladno načelu proporcionalnosti, provodi prethodne (ex-ante) i naknadne (ex-post) kontrole, uključujući kontrole na licu mjesta reprezentativnih i/ili na riziku-temeljenih uzoraka transakcija, kako bi osigurao da akcije financirane iz proračuna budu učinkovito provedene i pravilno primijenjene. Korisnik IPA II također će u tom smislu izvršiti povrat nepropisno plaćenih sredstava i, prema potrebi, pokrenuti sudski postupak.

(2) Korisnik IPA II će osigurati istragu i djelotvorno postupanje sa slučajevima sumnji na prijevaru, sukoba interesa i nepravilnosti i pod neizravnim upravljanjem osigurat će funkcioniranje mehanizma kontrole i prijavljivanja na način predviđen člankom 16. Provedbene uredbe IPA II. Korisnik IPA II će bez odlaganja Komisiji prijaviti sumnju na prijevaru i druge nepravilnosti koje su predmetom primarnog upravnog ili sudskog zaključka, i redovito je informirati o napredovanju upravnog ili sudskog postupka. Izvješćivanje se vrši elektronskim sredstvima korištenjem modula kojeg je u tu svrhu osigurala Komisija. Pored odredbi o izvješćivanju iz Dodatka H ovom Sporazumu, dodatni detalji mogu biti predviđeni u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(3) Nadalje, korisnik IPA II će pod neizravnim upravljanjem poduzeti odgovarajuću mjeru za sprječavanje i suzbijanje svake aktivne ili pasivne korupcijske prakse u bilo kojoj fazi postupka nabavke ili postupka dodjele granta ili za vrijeme provedbe odgovarajućih ugovora.

(4) Korisnik IPA II, uključujući osoblje odgovorno za programiranje i provedbu zadaća u okviru aktivnosti financiranih iz IPA II, poduzet će sve mjere predostrožnosti kako bi izbjegli svaki rizik u vezi sa sukobom interesa i neodložno će informirati Komisiju o svakom takvom sukobu interesa ili svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa.

(5) U smislu ovog članka, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) *Greška* znači nenamjerne greške u pisanju i tehničke greške koje počini korisnik IPA II ili primatelj pomoći u okviru IPA II;

(b) *Nepravilnost* znači svako kršenje odredbe važećih propisa i ugovora kao rezultat radnje ili propusta od strane ekonomskog operatora koje ima ili bi trebalo da ima učinak ugrožavanja općeg proračuna Unije terećenjem općeg proračuna neopravdanom stavkom izdataka.

(c) *Ekonomski operator* znači svaka fizička ili pravna osoba ili drugi subjekt koji sudjeluje u provedbi pomoći u okviru IPA II;

(d) *Sustavna nepravilnost* znači svaka nepravilnost koja se može ponavljati, uz veliku vjerojatnoću pojave u sličnim vrstama operacija, što dovodi do ozbiljnog narušavanja učinkovitog funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole, uključujući propust da se uspostave odgovarajuće procedure sukladno važećim propisima;

(e) *Prijevara* znači svaki namjerni postupak ili propust u vezi sa: upotrebom ili predočavanjem lažnih, netočnih ili nekompletnih izjava ili dokumenata, što ima za rezultat otuđivanje ili nepropisno zadržavanje sredstava iz općeg proračuna Unije ili proračuna kojima upravlja Europska unija ili kojima se upravlja u ime Europske unije, ne otkrivanje informacija čime se krši konkretna obveza s istim učinkom ili pogrešna primjena tih sredstava u svrhe koje nisu one za koje su prvobitno dodijeljena;

(f) *Sumnja na prijevaru* znači nepravilnost koja dovodi do pokretanja upravnog ili sudskog postupka na državnoj razini u cilju utvrđivanja postojanja hotimičnog ponašanja, posebno prijevare, kako je gore navedeno;

(g) *Aktivna korupcija* znači namjernu radnju bilo koga ko obećava ili daje, izravno ili putem posrednika, korist bilo koje vrste nekoj službenoj osobi za tu osobu ili za treću stranu kako bi djelovala ili se suzdržala od djelovanja sukladno svojoj dužnosti na način kojim se šteti ili je vjerojatno da će štetiti financijskim interesima Unije;

(h) *Pasivna korupcija* znači namjerno postupanje državnog službenika koji, izravno ili putem posrednika, traži ili dobiva korist bilo koje vrste za sebe ili za treću stranu, ili prihvaća obećanje za ostvarenje koristi, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja sukladno svojoj službenoj dužnosti na način kojim se šteti ili je vjerojatno da će štetiti financijskim interesima Unije;

(i) *Sukob interesa* znači situaciju u kojoj je nepristrano i objektivno vršenje funkcija financijskog aktera ili druge osobe kompromitirano iz razloga koji obuhvaćaju obitelj, emotivni život, političku ili etničku pripadnost, gospodarske interese ili bilo koji drugi interes koji dijeli s primateljem.

(j) *Primarni upravni ili sudski zaključak* znači prvu pisanu procjenu nadležnog tijela, upravnog ili sudskog, kojom se, temeljem konkretnih činjenica, zaključuje da je počinjena nepravilnost, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se takav zaključak može naknadno izmijeniti ili povući kao rezultat događanja tijekom upravnog ili sudskog postupka.

Definicije pobrojane u ovom članku neće se tumačiti kao uvođenje nove vrste kaznenog djela u kazneni zakon Bosne i Hercegovine ili kao njegove izmjene.

ODJELJAK VI. PRAĆENJE, PROCJENA I IZVJEŠĆIVANJE

NASLOV I. PRAĆENJE

Članak 52.

Odbor za praćenje IPA-e

(1) Komisija i korisnik IPA II uspostavljaju Odbor za praćenje IPA-e najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog Sporazuma o financiranju. Ovaj će Odbor sprovesti i odgovornosti Odbora za praćenje IPA-e sukladno Uredbi Vijeća (EK) br. 1085/2006.

(2) Odbor za praćenje IPA-e vrši kontrolu ukupne učinkovitosti, djelotvornosti, kvalitete, koherentnosti, koordinacije i poštivanja zakonitosti u svezi sa provedbom svih aktivnosti u svrhu ispunjenja ciljeva predviđenih Sporazumima

o financiranju i strateškim dokumentima za zemlju. U tom smislu, kada je relevantno, polazi od informacija primljenih od sektorskih odbora za praćenje.

(3) Odbor za praćenje IPA-e može iznijeti prijedloge Komisiji, DIPAK-u i DDO-i u cilju osiguranja bolje povezanosti i koordinacije pomoći IPA II na način predviđen strateškim dokumentima za zemlju i, ako je relevantno, strateškim dokumentima više zemalja ili Uredbom za IPA II, te povećanja ukupne učinkovitosti, djelotvornosti, utjecaja i održivosti takve pomoći. Odbor također može dati preporuke za korektivna djelovanja relevantnom(im) sektorskom(im) odboru(ima), kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva IPA II i povećala učinkovitost i djelotvornost pomoći IPA II. U tom smislu, kada je relevantno, uzet će u obzir zaključke i preporuke donesene tijekom praćenja i procjena koje pokrenu Komisija i/ili korisnik IPA II.

(4) Odbor za praćenje IPA-e usvaja svoj Poslovnik o radu u dogovoru sa DIPAK-om, DDO i Komisijom.

(5) Odbor za praćenje IPA-e sastojat će se od predstavnika Komisije, DIPAK-a i drugih relevantnih državnih organa i tijela korisnika IPA II i, kada je relevantno, međunarodnih organizacija, uključujući međunarodne financijske institucije i druge zainteresirane strane, kao što su organizacije civilnog društva i organizacije iz privatnog sektora. Predstavnici zainteresiranih strana biraju se sukladno pravilima i kriterijima definiranim u Poslovniku o radu Odbora za praćenje IPA-e i u dogovoru sa Komisijom. Predstavnik Komisije i DIPAK će predsjedati sastancima Odbora za praćenje IPA-e.

(6) Odbor za praćenje IPA-e sastaje se najmanje jednom godišnje. Na inicijativu Komisije ili korisnika IPA II, mogu se sazivati i ad hoc sastanci, posebno na tematskoj osnovici.

(7) Kada se pod izravnim upravljanjem ne uspostavljaju sektorski odbori za praćenje, navedeni u članku 53, Odbor za praćenje IPA-e izvršava funkcije navedene u stavku 3) ovog članka.

Članak 53.
Sektorski odbor za praćenje

(1) Pod neizravnim upravljanjem od strane korisnika IPA II, korisnik IPA II kroz područje politike ili program uspostavlja sektorske odbore za praćenje te, na sektorskoj razini kada je moguće, najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog Sporazuma o financiranju u vezi sa odnosnim područjem politike ili programom, nakon konzultiranja s Komisijom. Kada je moguće, sektorski odbori za praćenje mogu biti uspostavljeni na ad hoc osnovici primjenom drugih metoda provedbe.

(2) Svaki sektorski odbor za praćenje kontrolira učinkovitost, djelotvornost, kvalitetu, koherentnost, koordinaciju i poštivanje zakonitosti u vezi s provedbom aktivnosti u okviru područja politike ili programa, te njihovu usklađenost sa relevantnim državnim i, kada je relevantno, regionalnim sektorskim strategijama. Pomoću pokazatelja u vezi sa polaznom situacijom, mjeri se napredak glede ostvarivanja ciljeva aktivnosti i njihovih očekivanih učinaka, rezultata i utjecaja, kao i napredak u pogledu financijskog izvršenja.

(3) Podržan(i) izvješćima operativan(ih)e struktur(a)e, sektorski odbori za praćenje posebno:

(a) kontroliraju napredak u ostvarivanju ciljeva, postizanju planiranih učinaka i rezultata, te procjeni utjecaja i održivosti tekućih programa i aktivnosti, istovremeno osiguravajući koherentnost sa tekućim dijalogom o politici, povezanim državnim i regionalnim sektorskim strategijama, te aktivnostima više država i/ili regionalnim aktivnostima u zemlji;

(b) kontroliraju godišnja izvješća o provedbi, uključujući financijsko izvršenje aktivnosti;

(c) ispituju relevantne nalaze i zaključke, kao i prijedloge za aktivnosti na ispravci pogrešaka proistekle iz provjera na licu mjesta, provjere i procjena, ako je moguće;

(d) raspravljaju o svim relevantnim aspektima funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole;

(e) raspravljaju o svim problematičnim pitanjima i aktivnostima;

(f) prema potrebi, razmatraju ili daju prijedloge za izmjenu programa i svaku drugu korektivnu radnju kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva aktivnosti i povećala učinkovitost, djelotvornost, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II;

(g) kontroliraju mjere poduzete u vezi sa informiranjem, publicitetom, transparentnošću, vidljivošću i komunikacijom, sukladno člancima 23. i 24.

Ostale posebne odredbe mogu biti definirane u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

(4) Operativni zaključci, uključujući sve preporuke, donose se na kraju sastanaka sektorskih odbora za praćenje. Ovi zaključci su predmet adekvatnog praćenja i razmatranja na narednim sastancima Odbora i predstavljaju temelj za izvješćivanje Odbora za praćenje IPA-e o napretku učinjenom sukladno članku 52. stavak (2).

(5) Svaki sektorski odbor za praćenje usvaja svoj poslovnik o radu, koji će biti izrađen u konzultaciji sa operativnom strukturom, DIPAK-om i Komisijom.

(6) Sektorski odbor za praćenje sastavljen je od predstavnika relevantnih državnih organa i tijela, drugih zainteresiranih strana, kao što su partneri iz oblasti gospodarstva, društva i okoliša i, kada je relevantno, međunarodnih organizacija, uključujući financijske institucije i organizacije civilnog društva. Komisija sudjeluje u radu Odbora. Predstavnici zainteresiranih strana biraju se prema pravilima i kriterijima definiranim Poslovnikom o radu. Visokorangirani predstavnik korisnika IPA II predsjedava sastancima sektorskog odbora za praćenje. Ovisno o području politike ili programu, Komisija može biti kopredsjedatelj na sastancima odbora.

(7) Sektorski odbori za praćenje sastaju se najmanje dvaput godišnje. Ad hoc sastanci također mogu biti sazvani.

(8) Tijekom provedbe programa i aktivnosti temeljem Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 i Uredbe o uspostavi IPA II, sektorski odbori za praćenje uspostavljeni temeljem članka 19. Uredbe o provedbi IPA II, također razmatraju rad sektorskih odbora za praćenje uspostavljenih temeljem Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006, posebno glede programa i aktivnosti u okviru relevantne komponente IPA ili područja politike ili sektora.

Članak 54.
Ostale aktivnosti praćenja

(1) Korisnik IPA II primjenjuje transparentne, nediskriminirajuće i učinkovite postupke kontrole u vezi sa aktualnom provedbom povjerene zadaće, uključujući redovite, sustavne i adekvatno planirane naknadne kontrole praćenja kako bi se ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II.

(2) Ostale platforme praćenja mogu se uspostaviti ovisno o potrebi. O njihovim aktivnostima i ishodima izvješće se podnosi Odboru za praćenje IPA-e.

NASLOV II. PROCJENA

Članak 55.
Opća načela procjene pomoći u okviru IPA II

(1) Pomoć IPA II podliježe procjenama sukladno članku 30. stavak (4) Financijske uredbe, u cilju poboljšanja njene relevantnosti, koherentnosti, kvalitete, učinkovitosti i djelotvornosti, dodane vrijednosti Unije, konzistentnosti i sinergije sa relevantnim dijalogom o politici.

(2) Ciljevi procjene uključuju:

(a) procjenu uvjeta za provedbu pomoći, njen učinak, budući i sadašnji, i njenu konzistentnost sa ciljevima politike postavljenim u cilju ostvarivanja dugoročnih utjecaja i ciljeva;

(b) procjenu relevantnosti dogovorenih rezultata i indikatora utjecaja za ostvarivanje dugoročnih, globalnih utjecaja i ciljeva;

(c) procjenu procesa za izradu programa i sustava praćenja i, kada je potrebno provedbenih aranžmana;

(d) postizanje odgovornosti za pomoć prema institucijama EU i javnosti u vezi sa isplativošću ulaganja i korištenjem sredstava;

(e) učenje korisnih lekcija u cilju poboljšanja kvalitete i kreiranja budućih politika i intervencija.

U navedene svrhe, procjene će biti pravovremeno okončane, a zaključci proizašli iz njih se uzimaju u obzir u narednom ciklusu izrade programa i provedbe, te u donošenju odluka o raspodjeli resursa.

(3) Procjene se mogu izvršiti na razini kreiranja politike, te tematskoj, strateškoj, programskoj i operativnoj razini, kao i na razini države ili regije.

(4) Mogu se izvršiti i *prethodne* (*ex-ante*) procjene. Te procjene imaju za cilj optimiziranje raspodjele proračunskih resursa u okviru programa i poboljšanje kvalitete u izradi programa. Njima se utvrđuju i ocjenjuju razlike, nedostaci i potencijal za razvoj, ciljevi koje treba ostvariti, očekivani rezultati, kvantificirani ciljevi, koherentnost, ako je potrebno, predložene strategije i kvaliteta procedura za provedbu, praćenje, ocjenu i financijsko upravljanje.

(5) *Prijelazne* procjene vrše se, kada je potrebno, sukladno članku 18. Pravila za provedbu Financijske uredbe. Prijelaznom procjenom ocjenjuje se učinak pomoći i dobiveni rezultati, te naučene lekcije u smislu dodijeljenih ljudskih i financijskih resursa kako bi se provjerila njihova usklađenost sa postavljenim ciljevima. Pored toga, Komisija može izvršiti provjere strateških dokumenata na razini zemlje ili regije.

(6) *Naknadnim (ex-post)* procjenama ocjenjuje se relevantnost, dodana vrijednost Unije, djelotvornost, učinkovitost, utjecaj i održivost IPA II pomoći u smislu ostvarivanja postavljenih ciljeva.

(7) Procjenama se uzima u obzir održivi razvoj kao cilj i relevantno zakonodavstvo Unije. Dugoročniji utjecaji i održivost efekata IPA II pomoći procijenit će se sukladno pravilima i procedurama koje su u dano vrijeme na snazi.

(8) Odbor za praćenje IPA-e i sektorski odbori za praćenje uzimaju u obzir rezultate procjena.

(9) Komisija razrađuje metode procjene, uključujući standarde i ciljeve kvalitete, te mjerljive pokazatelje. Korisnik IPA II se pridržava tih metoda prilikom vršenja procjena.

Članak 56.

Procjene od strane Komisije

(1) Kada Komisija vrši procjene sukladno članku 12. i članku 17. Zajedničke provedbene uredbe, korisnik IPA II će Komisiji pružiti potporu dostavljajući sve potrebne podatke i informacije, sukladno međunarodnim obvezama u pogledu učinkovitosti pomoći, kako bi izvršila praćenje i procjenu relevantnih aktivnosti, uključujući pokazatelje za mjerenje napretka na razini države, na način predviđen državnim strateškim dokumentima

Članak 57.

Procjene korisnika IPA II pod neizravnim upravljanjem

(1) Korisnik IPA II kojem je povjereno izvršenje proračuna u vezi sa pružanjem pomoći u okviru IPA II je odgovoran za procjene programa kojima upravlja, sukladno članku 55.

(2) Korisnik IPA II, u konzultaciji s Komisijom, sastavlja plan procjene u kojem će biti prikazane aktivnosti na procjeni koje namjerava izvršiti u različitim fazama provedbe.

NASLOV III. IZVJEŠĆIVANJE

Članak 58.

Opći zahtjevi izvješćivanja Komisije

Do 15. veljače sljedeće financijske godine, DIPAK dostavlja Komisiji godišnje izvješće o provedbi IPA II pomoći. Izvješće slijedi model koji je u privitku Sporazuma o financiranju, i posebno će obuhvatiti sljedeće:

(a) uključenost korisnika IPA II u programiranje, praćenje i procjenu, te komunikaciju i vidljivost;

(b) probleme koji su se pojavili u ispunjavanju potrebnih uvjeta i u osiguravanju održivosti, poduzete/planirane mjere u vezi s njima, glavne horizontalne probleme i mjere poduzete za njihovo ublažavanje i probleme koji su se pojavili tijekom provedbe aktivnosti;

(c) informacije o pokazateljima definiranim u strategijama za zemlju i u programima preciziranim u Dijelu III ovog Okvirnog sporazuma.

Svi drugi zahtjevi u vezi sa izvješćivanjem mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

Članak 59.

Zahtjevi u vezi sa izvješćivanjem Komisije prema neizravnom upravljanju od strane korisnika IPA II sukladno članku 60. stavak (5) Financijske uredbe

(1) Pored zahtjeva predviđenih u članku 58, DIPAK dostavlja Komisiji, uz primjerak dostavljen DDO i revizorskom organu, do 15. veljače naredne financijske godine godišnje izvješće o provedbi povjerenog izvršenja proračuna. Izvješće se temelji na informacijama koje pruže provedbene strukture i slijedi model u privitku Sporazuma o financiranju i obuhvata sljedeće:

(a) sažetak glavnih postignuća;

(b) sažetak svih značajnijih problema do kojih je došlo u provedbi izvršenja proračuna i svih naknadno poduzetih mjera;

(c) Kvantitativne i kvalitativne informacije o napretku ostvarenom u ispunjavanju ciljeva, rezultata i pokazatelja predviđenih državnim strateškim dokumentima i programskim dokumentima, preciziranim u Dijelu III.

(d) Preporuke za korektivne/daljnje aktivnosti.

(2) Do 15. veljače sljedeće financijske godine, DDO, uz dostavljanje primjerka DIPAK-u i revizorskom organu, dostavlja Komisiji:

(a) godišnja financijska izvješća ili izjave po obračunskoj osnovici na način preciziran u Sporazumu o financiranju, sastavljeni prema formatu godišnjih financijskih izvješća ili izjava koji se nalaze u privitku Sporazuma o financiranju, i u kojem se jasno prave razlike između prihvaćenih troškova i izvršenih plaćanja.

(b) godišnja izjava o upravljanju po programu, koja je sačinjena sukladno Dodatku C ovog Sporazuma i koja obuhvaća:

(i) ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje sredstvima EU u Bosni i Hercegovini i za zakonitost i regularnost temeljnih transakcija;

(ii) odgovornost za učinkovito funkcioniranje sustava za upravljanje i internu kontrolu u okviru IPA II;

Ukoliko nije moguće dobiti potrebne potvrde sukladno Dodatku C ovog Sporazuma, DDO će informirati Komisiju o razlozima i eventualnim posljedicama, uz poduzete ili planirane aktivnosti na rješavanju situacije i zaštiti interesa Europske unije; i

(c) rezime izvješća o internim revizijama i kontrolama koje izvrši upravljačka struktura, čime se pruža dobru osnovica za

izjavu o upravljanju. Takav sažetak obuhvaća analizu prirode i opseg grešaka i slabosti utvrđenih u sustavima, poduzete ili planirane korektivne mjere, te daljnje informacije u vezi sa izvješćima revizorskog tijela.

(3) Do 15. ožujka sljedeće financijske godine, revizorsko tijelo dostavlja revizorsko mišljenje Komisiji i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine uz primjerak DIPAK-u i DDO, popraćen godišnjim izvješćem revizorskog tijela o aktivnostima, kako je detaljno prikazano u točki (ii) članka (5)(3)(b) Dodatka A i Dodataka D i E ovom Sporazumu.

(4) Na kraju provedbe svakog programa i do isteka roka preciziranog u Sporazumu o financiranju, DIPAK podnosi - temeljem izvješća operativnih struktura navedenih u članku 60. stavak (1) -završno izvješće koje obuhvaća ukupni period provedbe i koji može uključiti i posljednje godišnje izvješće.

(5) DIPAK podnosi završno izvješće o provedbi IPA II pomoći, koje obuhvaća ukupni period provedbe programa usvojenih od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. godine.

(6) DDO redovito izvješćuje o podacima u svezi sa financijskom provedbom, primjenom elektronskog prijenosa podataka. Detaljna odredba o učestalosti, formatu i vrsti prenesenih podataka bit će sadržana u Sporazumima o financiranju.

Članak 60.

Izvješća operativnih struktura pod neizravnim upravljanjem korisnika IPA II

(1) Operativne strukture dostavljaju sve potrebne informacije DIPAK-u i DDO u svrhu sastavljanja izvješća predviđenih u člancima 58. i 59.

(2) Ovisno o aktivnosti ili programu pod njenom odgovornošću, od operativne strukture se može zahtijevati da sastavi detaljno godišnje izvješće kojim se obuhvaća kompletna financijska godina, koje DIPAK treba podnijeti Komisiji nakon što ga pregleda nadležni sektorski odbor za praćenje. Svi zahtjevi u vezi sa izvješćivanjem, pored zahtjeva predviđenih u stavku (1), bit će definirani u Sektorskom ili Sporazumu o financiranju.

Članak 61.

Jezik

Sva izvješća, procjene i svi drugi dokumenti u svezi sa pripremom ili provedbom IPA II programa koje treba dostaviti Komisiji, sastavljaju se na engleskom jeziku.

ODJELJAK VII. ODREDBE O VIŠEGODIŠNJIM AKCIJSKIM PROGRAMIMA UZ PODIJELJENE OBVEZE

Članak 62.

Načela provedbe višegodišnjih akcijskih programa uz podijeljene obveze primijenjene u okviru neizravnog upravljanja korisnika IPA II

(1) Pomoć iz IPA II može se primijeniti u okviru neizravnog upravljanja kroz višegodišnje akcijske programe uz podijeljene obveze predviđene u članku 189. stavak (3) Financijske uredbe i članku 6. stavak (3) Zajedničke provedbene uredbe. Takve programe priprema Komisija, temeljem sektorskog(ih) operativnog(ih) programa ili dokumenata o aktivnostima, kako je primjereno, koje sačinjavaju relevantne operativne strukture. Sektorski operativni programi ili dokumenti o aktivnostima donose se u uskoj konzultaciji s Komisijom i relevantnim zainteresiranim stranama.

Sektorski operativni programi sadrže sve informacije predviđene relevantnim instrukcijama Komisije, uključujući, između ostalog:

(a) procjenu srednjoročnih potreba i ciljeva;

(b) pregled konzultacija relevantnih zainteresiranih strana;

(c) opis izabranih strateških aktivnosti;

(d) financijsku tabelu u kojoj se precizira, za svaku godinu, za svaku aktivnost i, indikativno, za svaku povezanu aktivnost, ukupni iznos doprinosa Unije;

(e) predložene modalitete procjene i praćenja;

(f) indikativnu listu glavnih projekata, ako postoje;

(g) gdje je relevantno, opis državnih struktura i organa za upravljanje i kontrolu operativnog programa, sukladno članku 10. i Dodatku A ovom Sporazumu.

(2) Kao dio višegodišnjeg akcijskog programa uz podijeljene obveze definirane u stavku (1), iz pomoći se mogu financirati glavni projekti. U smislu ovog članka, "*glavni projekt*" znači projekt koji se sastoji od niza radnji, aktivnosti ili usluga i koji je, kao takav, namijenjen ostvarivanju nedvojbene i nedjeljive zadaće čija je gospodarske ili tehnička priroda točno određena, koji ima jasno definirane ciljeve i čija ukupna cijena premašuje 10 miliona EUR.

(3) Glavni projekti se podnose Komisiji, na odobrenje od strane korisnika IPA II. Odluka kojom se odobrava projekt definirat će fizički predmet i prihvatljivi trošak. Nakon odluke, uslijedit će bilateralni sporazum s korisnikom IPA II, kojim se propisuju ti elementi.

(4) Prilikom podnošenja glavnog projekta Komisiji, korisnik IPA II dostavlja sve informacije koje se zahtijevaju relevantnim instrukcijama Komisije, uključujući, između ostalog:

(a) informacije o subjektu odgovornom za provedbu;

(b) informacije o karakteru investicije;

(c) vremenski raspored za provedbu;

(d) procjenu ukupne društveno-ekonomske bilance operacije;

(e) analizu utjecaja na okoliš, i

(f) financijski plan.

(5) U smislu ovog članka, "*aktivnost*" znači komponentu akcije koja se može jasno definirati kroz troškove i doprinos EU, kao i vrstu financiranja (npr. nabava, grant, itd.) koju izaberu operativne strukture relevantnog programa ili programa u okviru njihove odgovornosti, koja doprinosi ostvarivanju ciljeva neke akcije. U kontekstu financijskih instrumenata, aktivnost čine financijski doprinosi iz programa za financijske instrumente i naknadna financijska pomoć koju osiguravaju ti financijski instrumenti.

(6) U slučaju glavnih projekata predviđenih u stavku (3), izdaci neće biti prihvatljivi prije nego što bude usvojena odluka Komisije kojom se odobrava taj glavni projekt.

(7) U okviru višegodišnjih programa sa podijeljenim obvezama, Komisija ima pravo zahtijevati prethodno podnošenje prijedloga i za aktivnosti koje ne potpadaju pod definiciju glavnih projekata. U pogledu tih aktivnosti, izdaci neće biti prihvatljivi prije nego što Komisija zvanično informira korisnika IPA II da je aktivnost odobrena.

(8) U pogledu aktivnosti koje trebaju biti financirane iz pomoći u okviru IPA II i višegodišnjih akcijskih programa sa podijeljenim obvezama kako je predviđeno u stavku (1) koje po okončanju generiraju neto prihod, prihvatljivi izdaci bit će unaprijed umanjeni uzimajući u obzir potencijal aktivnosti za generiranje neto prihoda tijekom određenog referentnog vremenskog perioda koji obuhvaća i provedbu aktivnosti i period nakon njenog okončanja.

U smislu ovog stavka, "neto prihod" znači priliv novca kojeg korisnici izravno uplaćuju za robu ili usluge pružene kroz aktivnost, kao što su naknade koje korisnici izravno snose za uporabu infrastrukture, prodaju ili iznajmljivanje zemljišta ili zgrada, ili plaćanja za usluge umanjeno za sve operativne troškove i zamjenske troškove za opremu s kratkim rokom trajanja nastale tijekom relevantnog perioda. Uštede operativnih

troškova generirane kroz aktivnost tretirat će se kao neto prihod, osim ako su kompenzirani kroz jednako umanjenje u poslovanju. Kada svi investicijski troškovi koji su izravno povezani i potrebni za aktivnost nisu prihvatljivi za financiranje iz pomoći u okviru IPA II, neto prihod bit će raspoređen proporcionalno prihvatljivim i neprihvatljivim dijelovima troškova investiranja. Detaljne odredbe za izračun neto prihoda bit će definirane u odnosnom Sporazumu o financiranju.

(9) Ovaj članak se ne primjenjuje na višegodišnje programe ruralnog razvoja s podijeljenim obvezama.

ODJELJAK VIII. ODREDBE O PROGRAMIMA PREKOGRANIČNE SURADNJE

NASLOV I. OPĆE ODREDBE

Članak 63.

Oblici prekogranične suradnje

(1) Pomoć u okviru ovog Odjeljka ima za cilj unapređivanje dobrosusjedskih odnosa, jačanje integracije u Uniju i unapređivanje društveno-gospodarskog razvoja kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative.

(2) Prekogranična suradnja će osigurati pomoć za sljedeće:

(a) Prekograničnu suradnju između jedne ili više država članica i jednog ili više korisnika pomoći u okviru IPA II;

(b) Prekograničnu suradnju između jednog ili više korisnika pomoći u okviru IPA II;

(c) Prekograničnu suradnju u kojoj države prihvatljive prema Europskom instrumentu za susjedstvo sudjeluju u programima prekogranične suradnje u okviru pomoći iz IPA II.

(3) Ovaj Odjeljak se primjenjuje na prekograničnu suradnju predviđenu točkama (b) i (c) stavka (2). Pravila koja se primjenjuju na prekograničnu suradnju predviđenu u točki (a) stavka (2) definirat će se u sporazumima o financiranju koji će se zaključiti temeljem članka 8. ovog Sporazuma.

Članak 64.

Dodatne definicije za prekograničnu suradnju

U svrhu ovog Odjeljka, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "operacija" znači projekt, ugovor, akcija ili skupina projekata koje izabere ugovorno tijelo danog programa, ili koji su u njegovoj nadležnosti, a kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva tematskog prioriteta ili tematskih prioriteta na koje se odnose;

(b) "korisnik" znači državno ili privatno tijelo odgovorno za pokretanje ili za pokretanje i provođenje operacija;

(c) "javni izdaci" znači svaki državni doprinos financiranju operacija čiji je izvor proračun državnih, regionalnih ili lokalnih organa, proračun Unije koji se odnosi na pomoć u okviru IPA II, proračun udruženja državnih organa ili tijela kojima upravlja javno pravo a čija je misija državna služba.

Članak 65.

Intenzitet pomoći i stopa pružanja pomoći u okviru IPA II

(1) Odlukom Komisije kojom se usvaja program prekogranične suradnje utvrdit će se stopa sufinanciranja i maksimalni iznos pomoći u okviru IPA II, temeljem:

(a) ukupno prihvatljivih izdataka, uključujući javne i privatne izdatke, ili

(b) Prihvatljivih javnih izdatka

(2) Stopa sufinanciranja Unije na razini svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20%, niti veća od 85% prihvatljivih izdataka. Stopa sufinanciranja za tehničku pomoć iz članka 72. iznosit će 100%.

NASLOV II. PRAVILA ZA IZRADU PROGRAMA

Članak 66.

Tematski prioriteti i koncentriranje prekogranične suradnje u okviru pomoći iz IPA II

(1) Za svaki program prekogranične suradnje, države učesnice izabrat će najviše četiri tematska prioriteta navedena u Dodatku J ovom Sporazumu.

(2) Programi prekogranične suradnje obuhvatit će i posebnu raspodjelu proračuna za operacije tehničke pomoći na način predviđen u članku 72.

Članak 67.

Geografska pokrivenost

Države sudionice i Komisija usuglasit će popis prihvatljivih regija koje će biti obuhvaćene programom prekogranične suradnje.

Članak 68.

Priprema, procjena, odobrenje i izmjena i dopuna programa prekogranične suradnje

(1) Programi prekogranične suradnje izrađuju se sukladno modelu programa koji dostavi Komisija i izradit će ih države sudionice zajedno.

(2) Za svaki izabrani tematski prioritet, države sudionice dogovaraju konkretne ciljeve, očekivane rezultate, ciljeve i pokazatelje, te vrste aktivnosti koje treba podržati, uključujući utvrđivanje glavnih ciljanih grupa i korisnika.

(3) Korisnik IPA II pomoći u mjestu ugovornog organa elektronskim putem podnosi Program prekogranične suradnje Komisiji na odobrenje.

(4) Komisija procjenjuje konzistentnost programa prekogranične suradnje sa Provedbenom uredbom za IPA II i njihov efektivni doprinos izabranim tematskim prioritetima definiranim u Dodatku J ovom Sporazumu, te ciljevima definiranim u strategijama.

(5) Komisija iznosi svoje primjedbe u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja programa prekogranične suradnje. Države sudionice pružaju Komisiji sve potrebne dodatne podatke i, kada je potrebno, revidiraju predloženi program prekogranične suradnje.

(6) Prilikom odobravanja programa prekogranične suradnje nakon formalnog podnošenja, Komisija mora osigurati da svaka njena primjedba na odgovarajući način bude uzeta u obzir.

(7) Na inicijativu država sudionica ili Komisije u dogovoru sa državama sudionicama, programi prekogranične suradnje mogu biti izmijenjeni.

(8) Zahtjevi za dopunu programa prekogranične suradnje koje podnesu države sudionice bit će propisno potkrijepljeni i posebno će izložiti očekivani utjecaj izmjena na program prekogranične suradnje u smislu ostvarivanja ciljeva programa. Ovi zahtjevi će biti popraćeni revidiranim programom. Stavci (3) do (6) primjenjuju se na izmjene i dopune programa prekogranične suradnje.

Izmjene i dopune mogu se zahtijevati u jednom ili više slučajeva kako slijedi:

(a) nakon srednjoročnog pregleda strategija koji dovodi do promjena strategija kojima se bitno utječe na programe prekogranične suradnje, uključujući promjene lokacije ugovornog organa ili financijskog plana;

(b) nakon značajnih društveno-ekonomskih promjena na području obuhvaćenom programom;

(c) kako bi se uzele u obzir velike promjene u prioritetima Unije, države ili regije;

(d) nakon rezultata procjena iz članka 55.

Članak 69.
Bilateralni aranžmani između država sudionica za upravljanje programima prekogranične suradnje provedenim u okviru neizravnog upravljanja

U okviru neizravnog upravljanja, države sudionice će za ukupni period trajanja programa prekogranične suradnje zaključiti bilateralni aranžman u kojem se navode odnosne odgovornosti za provedbu relevantnog programa prekogranične suradnje. Bilateralni aranžman, između ostalog, obuhvaća:

(a) opis glavnih provedbenih struktura i njihove uloge i odgovornosti;

(b) opis upravljačkih, financijskih, kontrolnih i revizijskih aranžmana za program prekogranične suradnje;

(c) aranžmane u vezi sa glavnim provedbenim procedurama, uključujući proces odabira operacija i aranžmana za program prekogranične suradnje i praćenje na razini operacija;

(d) aranžmane za osiguranje zakonitosti i regularnosti izdataka kojima su se izložili korisnici, i za osiguranje izvršenja provjera definiranih u članku 4. stavak (3), točke (b) i (x) Dodatka A ovom Sporazumu.

(e) korektivne mjere u slučaju provedbenih poteškoća;

(f) aranžmane za garantiranje dobrog financijskog upravljanja sredstvima doznačenim za program prekogranične suradnje, uključujući povrat iznosa koji su nepravilno isplaćeni.

(g) aranžmane za oslobađanje od plaćanja poreza na način predviđen člankom 28.

NASLOV III. OPERACIJE

Članak 70.
Odabir operacija

(1) Operacije izabrane u okviru programa prekogranične suradnje donijet će jasne prekogranične utjecaje i pogodnosti.

(2) Operacije u okviru programa prekogranične suradnje bira ugovorni organ putem poziva za podnošenje prijedloga kojima se obuhvaća kompletno kvalificirano područje.

(3) Države sudionice također mogu odrediti operacije i izvan poziva za dostavljanje prijedloga. U tom slučaju te operacije će se posebno navesti u programu prekogranične suradnje iz članka 68.

(4) Operacije izabrane za prekograničnu suradnju uključuje korisnike iz najmanje dvije države sudionice. Korisnici će surađivati u razvoju i provedbi operacija. Pored toga, surađivat će ili u popunjavanju osobljem ili u financiranju operacija, ili u jednom i u drugom.

(5) Operacija se može provesti u samo jednoj državi sudionici, uz uvjet da su definirani prekogranični utjecaji i pogodnosti.

Članak 71.
Korisnici

(1) Za programe prekogranične suradnje predviđene u članku 63. stavak (2), točka b), korisnici se određuju kod korisnika pomoći u okviru IPA II koji sudjeluje u programu. Za programe prekogranične suradnje iz članka 63. stavak (2), točka c), korisnici se određuju kod korisnika pomoći u okviru IPA II ili u državi obuhvaćenoj Europskim instrumentu za susjedstvo, koja sudjeluje u programu.

(2) Svi korisnici granta određuju jednog korisnika operacije u programu prekogranične suradnje kao vodećeg korisnika.

(3) Vodeći korisnik preuzima odgovornost za osiguranje financijske provedbe cjelokupne operacije, prati da li se operacija provodi sukladno uvjetima predviđenim ugovorom i uspostavlja aranžmane s drugim korisnicima u cilju garantiranja dobrog financijskog upravljanja sredstvima doznačenim za operaciju, uključujući aranžmane za povrat nepravilno isplaćenih sredstava.

Članak 72.
Tehnička pomoć

(1) Svaki program prekogranične suradnje uključuje posebnu proračunsku raspodjelu za operacije tehničke pomoći.

(2) Iznos sredstava za pomoć u okviru IPA II koji treba biti dodijeljen za tehničku pomoć je ograničen na 10% ukupnog iznosa dodijeljenog programu prekogranične suradnje.

(3) Operacije tehničke pomoći, između ostalog, mogu uključiti:

(a) pripremu, upravljanje, praćenje, procjenu, informiranje, komunikaciju, umrežavanje, rješavanje žalbi, kontrolne i revizijske aktivnosti u vezi sa provedbom programa prekogranične suradnje;

(b) aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta za provedbu programa prekogranične suradnje;

(c) akcije na smanjenju administrativnog opterećenja za korisnike, uključujući sustav za elektronsku razmjenu podataka, te akcije na jačanju kapaciteta i razmjenu najbolje prakse između organa vlasti u zemljama sudionicama i korisnika za upravljanje i uporabu pomoći u okviru IPA II.

Ove akcije se mogu odnositi na ranije i kasnije periode razvijanja programa.

(4) Odstupajući od članka 31. stavak (1), izdaci za tehničku pomoć u cilju potpore pripremi programa prekogranične suradnje i uspostavljanju sustava upravljanja i kontrole mogu biti prihvatljivi prije datuma usvajanja odluke Komisije za odobrenje programa prekogranične suradnje, ali najranije 1. siječnja 2014. godine.

NASLOV IV. PROVEDBA

Članak 73.
Načini provedbe

(1) Programi prekogranične suradnje provode se u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja.

(2) Programima prekogranične suradnje upravlja jedan ugovorni organ na način određen odlukom Komisije kojom se odobrava relevantni program prekogranične suradnje.

NASLOV V. PROGRAMSKE STRUKTURE I ORGANI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI

Članak 74.
Strukture i organi za upravljanje prekograničnom suradnjom (PGS)

(1) Sljedeće strukture navedene u članku 10. uključene su u upravljanje programima prekogranične suradnje kod korisnika pomoći u okviru IPA II:

(a) Državni IPA koordinatori država koje sudjeluju u programu prekogranične suradnje i, po potrebi, koordinatori teritorijalne suradnje;

(b) Državni dužnosnik za ovjeravanje i upravljačka struktura sudionika korisnika pomoći u okviru IPA II gdje je smješten ugovorni organ kada se prekogranični program provodi kroz neizravno upravljanje;

(c) Operativne strukture u svim državama sudionicama koje usko surađuju u izradi programa i provedbi relevantnog programa prekogranične suradnje. U slučaju neizravnog upravljanja, operativna struktura obuhvata ugovorni organ;

(d) revizijsko tijelo kada se prekogranični program provodi kroz neizravno upravljanje.

(2) Države sudionice formiraju Zajednički odbor za praćenje (u daljnjem tekstu: "ZOP") koji ispunjava i ulogu sektorskog odbora za praćenje iz članka 53.

(3) Zajedničko tehničko tajništvo (u daljnjem tekstu: "ZTT") je uspostavljeno da pomogne Komisiji, operativnim strukturama i ZOP-u.

Članak 75.
Državni IPA koordinator

Državni IPA koordinatori država sudionica su zajedno odgovorni za osiguranje da ciljevi zacrtani u predloženim programima prekogranične suradnje budu usuglašeni s ciljevima strategije za IPA II.

Članak 76.
Operativne strukture

(1) Operativna(e) strukture su uspostavljene u okviru administracije svake države sudionice kako bi pripremile, provele i upravljale programima prekogranične suradnje. Iste operativne strukture mogu se koristiti u više od jednog programa prekogranične suradnje.

(2) U okviru neizravnog upravljanja, operativna struktura zemlje kojoj je povjerena zadaća realiziranja proračuna za dati program prekogranične suradnje uključuje i ugovorni organ.

(3) Operativne strukture država sudionica usko surađuju u zadacima od obostranog interesa. Zajedno ispunjavaju sljedeće funkcije i preuzimaju niže navedene odgovornosti:

(a) priprema program prekogranične suradnje sukladno člankom 68. ili njegovim revidiranjima;

(b) priprema bilateralnog sporazuma sukladno člankom 69. u slučaju neizravnog upravljanja i osiguranje njegove provedbe;

(c) suradnja u osiguravanju da zadaće iz stavka (4) i stavka (5) ovog članka budu izvršene;

(d) osiguranje sudjelovanja na sastancima ZOP-a i drugim bilateralnim sastancima.

(e) imenovanje svog (svojih)predstavnika u ZOP;

(f) formiranje Zajedničkog tehničkog tajništva (ZTT) i osigurati da je na odgovarajući način popunjen osobljem;

(g) priprema i provedba strateških odluka ZOP-a;

(h) podržavanje rada ZOP-a i pružanje informacije potrebnih za izvršavanje njegovih zadataka, posebno podataka u vezi sa napredovanjem operativnog programa u ostvarivanju posebnih ciljeva prema tematskom prioritetu predviđenom u programu prekogranične suradnje;

(i) uspostavljanje sustava prikupljanja pouzdanih informacija o provedbi programa prekogranične suradnje;

(j) izrada godišnjih i završnih izvješća o provedbi, na način predviđen člankom 80;

(k) priprema i provedba smislenog plana o komunikaciji i vidljivosti;

(l) izrada godišnjeg plana rada za ZTT kojeg treba odobriti ZOP;

(4) Ukoliko se program prekogranične suradnje provodi u okviru neizravnog upravljanja, operativna struktura korisnika pomoći iz IPA II gdje je smješten ugovorni organ, pored odredbi članka 4. Dodatka A ovom Sporazumu:

(a) imenuje članove odbora za procjenu i osigurava da odbor za procjenu uključi još jednog člana s pravom glasa iz države u kojoj se ne nalazi ugovorni organ, dok ugovorni organ imenuje, jer to je njegovo isključivo pravo, predsjedavatelja i tajnika Odbora;

(b) izvršava operativno praćenje i upravljanje operacijama u uskoj suradnji sa drugom državom sudionicom;

(5) Ako operativna struktura korisnika pomoći iz IPA II gdje je smješten ugovorni organ ne može izvršiti provjere predviđene u članku 4. stavak (3), točke b) i x) Dodatka A ovom Sporazumu na cijelom području obuhvaćenom programom, države sudionice dogovaraju način upravljanja funkcijama provjere. Aranžmani za vršenje takvih provjera su zacrtani u bilateralnom aranžmanu predviđenom u članku 69.

Članak 77.
Revizijsko tijelo

(1) Revizijsko tijelo za program prekogranične suradnje je takvo tijelo koje se nalazi u državi u kojoj je smješten ugovorni organ.

(2) Funkcije revizijskog tijela predviđene su člankom 5. Dodatka A ovom Sporazumu.

(3) Ako revizijsko tijelo iz stavka 1. nema ovlaštenje za izravno vršenje svojih funkcija na cijelom teritoriju obuhvaćenom programom prekogranične suradnje, pomaže mu skupina revizora sastavljena od predstavnika svake zemlje koja sudjeluje u programu prekogranične suradnje. Skupinom revizora predsjedava revizijsko tijelo korisnika pomoći u okviru IPA II gdje je smješten ugovorni organ za program prekogranične suradnje. Konkretni aranžmani za vršenje takvih funkcija navedeni su u bilateralnom aranžmanu iz članka 69.

Članak 78.
Zajednički odbor za praćenje (ZOP)

(1) Države sudionice uspostavljaju ZOP najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu prvog Sporazuma o financiranju.

(2) Svaka država sudionica imenuje svoga predstavnika u ZOP.

(3) ZOP se sastoji od DIPAK-a ili koordinatora za teritorijalnu suradnju, po potrebi, i predstavnika država sudionica (državni, regionalni, lokalni organi), uključujući operativne strukture za prekograničnu suradnju i, kada je relevantno, druge zainteresirane strane, kao što su organizacije civilnog društva. Komisija sudjeluje u radu ZOP-a u savjetodavnom svojstvu.

(4) Država sudionica u kojoj nije smješten ugovorni organ predsjedava ZOP-om.

(5) ZOP održava sjednice najmanje dvaput godišnje. Ad-hoc sastanci također mogu biti sazvani na inicijativu država sudionica ili Komisije.

(6) ZOP usvaja svoj Poslovnik o radu koji treba biti sačinjen u konzultaciji s operativnim strukturama i Komisijom.

(7) Svaka država sudionica ima jednaka prava glasovanja bez obzira na broj imenovanih predstavnika.

(8) ZOP:

(a) je odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, konkretnih ciljeva, ciljanih korisnika i konkretnog fokusa svakog poziva za dostavljanje prijedloga koje potvrđuje Komisija;

(b) ispituje i pruža savjetodavno mišljenje o popisu prioriteta izabranih putem poziva za dostavljanje prijedloga prije donošenje odluke o dodjeli granta. Ugovorni organ usvaja konačnu odluku o dodjeli granta;

(c) pravi uvid u napredak u vezi sa ostvarivanjem posebnih ciljeva, očekivanih rezultata i ciljeva prema tematskom prioritetu na način predviđen programom za prekograničnu suradnju, temeljem informacija koje dostave operativne strukture sudjelujućih zemalja. Napredak se prati prema pokazateljima utvrđenim u programu prekogranične suradnje;

(d) ispituje relevantne nalaze i zaključke, te prijedloge za naknadne korektivne radnje koje proizlaze iz provjera na licu mjesta, praćenja i procjena, ako postoje;

(e) odobrava svaki prijedlog za revidiranje programa prekogranične suradnje. Kad god je potrebno, može iznijeti prijedloge za izmjenu i dopunu programa prekogranične suradnje na način predviđen člankom 68, kako bi se osiguralo ostvarivanje ciljeva programa prekogranične suradnje i povećala učinkovitost dobrog funkcioniranja, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II. ZOP također može dati preporuke za način poboljšanja provedbe programa prekogranične suradnje;

(f) ispituje i odobrava plan komunikacije i vidljivosti za program prekogranične suradnje;

(g) ispituje i odobrava plan procjene predviđen člankom 57. stavak (2);

(h) ispituje i odobrava godišnja i završna izvješća o provedbi predviđena u članku 80;

(i) ispituje i odobrava godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog tajništva.

(9) ZOP izvješćuje Odbor za praćenje IPA države u kojoj se nalazi ugovorni organ.

Članak 79.

Zajedničko tehničko tajništvo (ZTT)

(1) Za svaki program prekogranične suradnje uspostavlja se ZTT kako bi pomoglo Komisiji, operativnim strukturama i ZOP-u. Ono je smješteno u zemlji u kojoj je smješten i ugovorni organ. ZTT može imati regionalni ured u drugim sudjelujućim zemljama.

(2) Rad ZTT-a se financira iz proračuna za tehničku pomoć.

(3) Osoblje ZTT-a su državljani zemalja koje sudjeluju u programu prekogranične suradnje.

(4) ZTT-om upravlja operativna struktura tamo gdje je smješten ugovorni organ.

(5) Za svaku godinu operativne strukture izrađuje se plan rada ZTT-a i upućuje se ZOP-u na pregled i odobrenje.

(6) ZTT može, između ostalog, biti nadležno i za sljedeće zadaće:

(a) organiziranje sastanaka ZOP-a, uključujući sastavljanje i distribuiranje zapisnika;

(b) pomoć potencijalnim kandidatima u traženju partnera i izradi projekata, organiziranju dana informiranja i radionica; razviti i održavati mrežu zainteresiranih strana;

(c) informirati korisnike granta o provedbi projekta;

(d) podržati rad odbora za procjenu;

(e) pripremiti, obavljati i izvješćivati o obilascima u svrhu praćenja programa prekogranične suradnje;

(f) uspostaviti sustav za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi programa prekogranične suradnje;

(g) dati doprinos izradi godišnjih i financijskih izvješća o provedbi programa prekogranične suradnje;

(h) planirati i provesti informativne kampanje i druge aktivnosti u vezi sa podizanjem javne svijesti o programu prekogranične suradnje, uključujući objavljivanje reklamnog materijala o programu prekogranične suradnje i održavanje internet stranice programa prekogranične suradnje.

NASLOV VI. IZVJEŠĆIVANJE

Članak 80.

Godišnja i završna izvješća o provedbi

(1) Sukladno članku 60, operativne strukture pripremaju godišnje i završno izvješće o provedbi za svaki program prekogranične suradnje u svrhu ispunjenja zahtjeva koji se odnose na izvješćivanje na način predviđen u članku 58. i članku 59. Završno izvješće može obuhvatiti posljednje godišnje izvješće. Izvješće slijedi model koji se nalazi u privitku Sporazuma o financiranju i, između ostalog, uključuje:

(a) napredak ostvaren u provedbi programa prekogranične suradnje i posebno u ostvarivanju specifičnih ciljeva prema tematskim prioritetima, uključujući kvantitativne i kvalitativne elemente koji ukazuju na napredak u vezi sa ciljevima;

(b) informacije o koracima poduzetim u cilju osiguranja kvalitete i učinkovitosti provedbe, a posebno o:

(i) mjerama praćenja, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka i, kada je potrebno, mjerama za procjenu;

(ii) sažetku svih značajnih problema koji su uočeni u provedbi programa prekogranične suradnje i svim poduzetim korektivnim mjerama;

(iii) preporukama za korektivne akcije;

(c) poduzete mjere u cilju osiguranja vidljivosti i objave programa prekogranične suradnje;

(d) detaljne informacije o financijskom izvršenju programa prekogranične suradnje.

Informacije iz točke (d) osigurava ugovorni organ programa i unosi u izvješća u okviru neizravnog upravljanja.

(2) Nakon provjere i odobrenja od strane ZOP-a, izvješća se prikladno šalju DIPAK-u i DDO-u,, korisnika koji učestvuje u pomoći u okviru IPA II gdje se nalazi ugovorni organ, a radi podnošenja Državnim IPA koordinatorima drugih država sudionica i Komisiji u okviru zahtjeva koji se odnose na izvješćivanje na način predviđen člancima 58. i 59.

ODJELJAK IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 81.

Komunikacija

Razmjena informacija i dokumenata između Komisije i korisnika pomoći u okviru IPA II u pogledu programa, akcionih dokumenata, te njihovim izmjenama i dopunama, kao i dokumentacije u vezi sa provedbom akcija, vrši se u najvećoj mogućoj mjeri elektronskim putem. Aranžmani u vezi sa razmjenom informacija su dogovoreni između Komisije i korisnika pomoći u okviru IPA II i predviđeni u sektorskom sporazumu ili sporazumu o financiranju.

Članak 82.

Konzultacije

(1) Sva pitanja u vezi sa izvršavanjem ili tumačenjem ovog Sporazuma predmet su konzultacija između ugovornih strana ovog Sporazuma, a prema potrebi i izmjena i dopuna ovog Sporazuma.

(2) U slučaju neizvršenja obveze iz ovog Sporazuma koje nije bilo predmet pravovremeno donesenih korektivnih mjera, Komisija može odgoditi financiranje aktivnosti u okviru IPA II.

(3) Korisnik IPA II pomoći može u cjelini ili djelomično odustati od provedbe aktivnosti u okviru pomoći iz IPA II. U tom smislu, korisnik IPA II pomoći dostavlja obavijest o tome najmanje 6 mjeseci unaprijed. Ugovorne strane utvrđuju detalje navedenog odustajanja razmjenom pisama ili izmjenom i dopunom relevantnog Sporazuma o financiranju, ovisno o slučaju.

Članak 83.

Usuglašavanje razlika, arbitraža

(1) Razlike koje proizlaze iz tumačenja ili provedbe ovog Okvirnog sporazuma rješavaju se sporazumno putem konzultacija predviđenih u članku 82. Ugovorne strane u pisanom obliku iznose svoja stajališta i svako rješenje koje smatraju mogućim. Ugovorna strana odgovora na zahtjev koji uputi druga Strana za prijateljsku nagodbu u roku od 30 dana. Nakon isteka ovog perioda ili, ako pokušaj za prijateljskom nagodbom ne završi dogovorom u roku od 60 dana od prvog zahtjeva, svaka Strana može informirati drugu da postupak prijateljske nagodbe smatra neuspjelim.

(2) Ukoliko se prijateljskom nagodbom ne postigne rješenje, svaka od ugovornih strana može uputiti predmet na arbitražu Stalnog arbitražnog suda temeljem Pravila o arbitraži Stalnog arbitražnog suda iz 2012. godine koja su važeća na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.

(3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku je engleski. Organ za imenovanje bit će Generalni tajnik Stalnog arbitražnog suda, na osnovu pisanog zahtjeva koji je podnijela bilo koja ugovorna strana. Strane su suglasne da će poštivati arbitražnu odluku. Odluka arbitra je obvezujuća za sve strane i protiv nje nije moguće uložiti žalbu.

Članak 84.
Sporovi sa trećim stranama

(1) Ne dovodeći u pitanje nadležnost suda koji je u ugovoru u vezi sa financiranjem iz IPA II označen kao sud nadležan za sporove proistekle između strana tog ugovora, Unija na teritoriju Bosne i Hercegovine uživa imunitet od tužbe, uključujući arbitražni postupak, osim u slučaju predviđenom člankom 83. ovog Sporazuma, i pravnog postupka u pogledu bilo kakvog spora između Europske komisije i/ili Korisnika pomoći u okviru IPA II i treće strane, ili između trećih strana, a koji se izravno ili neizravno odnosi na pružanja pomoći korisniku u okviru ovog IPA II prema ovom Sporazumu, osim ako se Unija izričito ne odrekne svog imuniteta.

(2) U svim pravnim ili upravnim postupcima pred sudom, tribunalom ili upravnom instancom u Bosni i Hercegovini, korisnik IPA II pomoći brani svoj imunitet i zauzima stav koji u cijelosti uzima u obzir interese Unije. Prema potrebi, korisnik IPA II pomoći i Komisija nastavljaju konzultacije o stavu koji će zauzeti.

Članak 85.
Obavijesti

(1) Sve obavijesti u vezi sa ovim Sporazumom vrše se u pisanoj formi i na engleskom jeziku. Svako priopćenje mora biti potpisano i dostavljeno kao izvorni dokument ili skenirani izvorni dokument.

(2) Sve obavijesti u vezi sa ovim Sporazumom dostavljaju se na sljedeće adrese:

Za Komisiju:
Generalni direktorat za proširenje
Rue de la Loi 15
B-1049 Brussels, Belgium
Faks: +32 229 68727
e-mail: elarg-c@ec.europa.eu
Za IPA II Korisnika:
Državni IPA koordinator
Direkcija za Europske integracije
Trg BiH 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Faks: +387 33 703 198
e-mail: info@dei.gov.ba

Članak 86.
Dodaci

Dodaci ovom Sporazumu smatraju se sastavnim dijelom ovog Okvirnog sporazuma.

Članak 87.
Stupanje na snagu

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada posljednja ugovorna strane u pisanoj formi informira drugu da je Sporazum odobren sukladno nacionalnim zakonodavstvom ili procedurom te Strane.

Članak 88.
Primjenjivost Okvirnog sporazuma za IPA

Okvirni sporazumi zaključeni između Komisije i Bosne i Hercegovine ostaju važeći za pomoć usvojenu prema ranijim instrumentima pretpristupne pomoći, sve dok se ta pomoć ne završi sukladno odredbama relevantnih Okvirnih sporazuma.

Članak 89.
Izmjene i dopune

Svaka izmjena i dopuna koju su dogovorile ugovorne strane bit će sačinjena u pisanoj formi i činit će sastavni dio ovog Sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu sukladno procedurom predviđenom u stavku (1) članka 87.

Članak 90.
Prestanak

(1) Ovaj Sporazum bit će na snazi neograničen vremenski period, ukoliko ga bilo koja ugovorna strane ne raskine pisanom obaviješću.

(2) U slučaju prestanka ovog Sporazuma, svaka pomoć čije izvršenje još traje završava se, osim u slučaju poštivanja prava stečenih temeljem posebnim ugovora o financiranju iz IPA sredstava.

Ovaj Sporazum sačinjen je u dva primjerka na engleskom jeziku.

Potpisano, za i u ime Bosne i Hercegovine, u Sarajevu dana
Potpisao/la 14.05.2015.
Dr. Denis Zvizdić
Predsjedavajući Vijeća ministara
Potpisano, za i u ime Komisije,u Sarajevu, dana
Potpisao/la 11.05.2015.
Gosp. Jean-Eric Paquet
Direktor

DODATAK A
Funkcije i odgovornosti struktura, organa i tijela sukladno članku 10. ovog Okvirnog sporazuma

Uvodna napomena:

Ovim popisom se prikazuju glavne funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, organa vlasti i relevantnih tijela. Ne treba se smatrati iscrpnim. On predstavlja dopunu osnovnom dijelu ovog Sporazuma.

Članak 1.
Državni IPA koordinator (DIPAK)

Korisnik IPA II imenuje Državnog IPA koordinatora. DIPAK je visoko pozicionirani predstavnik vlade ili državne administracije korisnika IPA II, sa odgovarajućim ovlaštenjem. Pored funkcija i odgovornosti predviđenih člankom 6. stavak (2), člankom 16. stavak (2) i člancima 59. i 75. ovog Sporazuma, kada su zadaci provedbe proračuna povjereni korisniku IPA II, DIPAK:

(a) poduzima mjere da osigura da se tijekom provedbe IPA II pomoći ciljevima navedenim u akcijama ili programima za koje su povjereni zadaci provedbe proračuna pristupilo na odgovarajući način.

(b) sukladno članku 57. ovog Sporazuma, koordinira izradu plana procjene u konzultaciji s Komisijom, predstavljanjem aktivnosti procjene koje treba izvršiti u različitim fazama provedbe prema odredbama članka 55. ovog Sporazuma.

Članak 2.
Državni dužnik za ovjeravanje (DDO)

(1) Državnog dužnosnika za ovjeravanje imenuje korisnik IPA II pomoći. DDO je visoko pozicionirani predstavnik vlade ili državne administracije korisnika IPA II pomoći, sa odgovarajućim ovlaštenjem.

(2) DDO snosi ukupnu odgovornost za financijsko upravljanje IPA II pomoći u Bosni i Hercegovini i za osiguranje zakonitosti i regularnosti izdataka. DDO je posebno odgovoran za:

(a) upravljanje knjigovodstvenom evidencijom za IPA II i financijskim operacijama;

(b) efikasno funkcioniranje sustava interne kontrole za provedbu IPA II pomoći sukladno Dodatku B ovom Sporazumu.

Prilikom obavljanja ovih funkcija, DDO može vršiti provjere na licu mjesta.

(3) U svrhu stavka 2(a), DDO, uz potporu Državnog fonda, posebno obavljati sljedeće zadaće:

(a) sastavlja i Komisiji podnosi detaljno obrazložene izjave o izdacima:

(i) nastalim i plaćenim troškovima;

(ii) i, kada je primjenjivo, uključuje informacije o predfinanciranju u zahtjeve za plaćanje, te potvrđuje da su rezultat pouzdanih akrualnih računovodstvenih sustava uspostavljenih sukladno točki (b), da su točne i temeljene na provjerljivim potkrepljujućim dokumentima, te da su podvrgnute provjerama od strane operativnih struktura i upravne strukture. Na kraju provođenja programa, DDO dostavlja završnu izjavu o izdacima;

(b) osigurava postojanje akrualnog računovodstvenog sustava koji evidentira i pohranjuje, u kompjuteriziranom obliku, računovodstvene podatke za svaku akciju/aktivnost/operaciju i koji podržava sve podatke potrebne za sastavljanje zahtjeva za plaćanje i godišnjih financijskih izvješća ili izjava. Takav sustav pravovremeno pruža točne, kompletne i pouzdane informacije i također uključuje podatke o iznosima koji su za povrat, o iznosima koji su vraćeni i o iznosima povučenim nakon obustave svih ili dijela IPA II pomoći za program ili akciju ili program;

(c) osigurava prijenos sredstava operativnim strukturama ili primateljima;

(d) provjerava, kada je potrebno, postojanje i točnost sufinancirajućih elemenata i osigurava postojanje dostatnih resursa u Državnom fondu za rješavanje problema mogućih nedostataka zbog kašnjenja u prijenosu sredstava iz Komisije ili naloga za povratom koje ona izda;

(e) izvršava potrebna financijska podešavanja u vezi sa nepravilnostima prema članku 51, sukladno članku 17. Provedbene uredbe IPA II i članku 42. ovog Sporazuma, i povrat doprinosa Unije koji je isplaćen primatelju temeljem nacionalnih procedura za povrat ukoliko dođe do situacije predviđene člankom 51, stavak 5) i, na način previđen člankom 41. ovog Sporazuma.

(f) prilikom sastavljanja i podnošenja financijskih izvješća ili izjava i zahtjeva za plaćanje na način predviđen u točki (a) stavka (3), uzima u obzir rezultate svih revizija koje je izvršilo revizijsko tijelo ili koje su izvršene u okviru nadležnosti revizijskog tijela;

(g) je kontakt osoba za protok financijskih informacija između Komisije i korisnika IPA II pomoći, kao i za sva pitanja u vezi sa financijskim odredbama ovoga Sporazuma.

(4) U smislu stavka 2(b), DDO, uz potporu ureda za potporu DDO-u, posebno obavlja sljedeće zadaće:

(a) pruža uvjeravanja u vezi sa zakonitošću i regularnošću temeljnih transakcija;

(b) uvodi efikasne i razmjerne mjere protiv prijevara, uzimajući u obzir ustanovljene rizike, te osigurava dostavljanje izvješća sukladno članku 51. stavak (2), uz istovremeno redovito informiranje Službe za koordiniranje suzbijanja prijevara iz članka 50. stavak (2) o tim izvješćima;

(c) odgovoran je za praćenje kontinuiranog ispunjavanja važećih zahtjeva iz točaka (a), (b) i (d) članka 12. stavak (3) i Dodatka B ovom Sporazumu od strane rukovodne strukture i operativnih struktura, a u slučaju neispunjenja tih zahtjeva, za neodložno informiranje Komisije i poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera u pogledu izvršenih plaćanja ili zaključenih ugovora;

(d) osigurava postojanje i učinkovito funkcioniranje sustava interne kontrole za provedbu IPA II pomoći;

(e) osigurava izvješćivanje o sustavima upravljanja i kontrole i prati razvijanje programa i provedbenih kapaciteta osoblja u okviru operativnih struktura uključenih u izradu programa i provedbu akcija;

(f) osigurava postojanje i funkcioniranje sustava izvješćivanja i informiranja;

(g) prati situaciju glede revizijskih izvješća revizijskog tijela, izrađenih sukladno točki 5. stavak (2) Dodatka A ovom Sporazumu. Tom prilikom, DDO:

(i) odlučuje da li su potrebna bilo kakva poboljšanja sustava upravljanja i interne kontrole, evidentirati odluke u vezi s tim i osigurati pravovremenu provedbu tih poboljšanja;

(ii) izvršava podešavanja u zahtjevima za plaćanje upućenih Komisiji, prema potrebi;

(h) prilikom sastavljanja izjave uprave iz točke (b) članka 59. stavak (2), uzima u obzir rezultate svih revizija koje je izvršilo revizijsko tijelo ili koje su izvršene u okviru nadležnosti revizijskog tijela;

(i) neodložno informira Komisiju o svakoj bitnoj promjeni u vezi sa sustavima upravljanja i kontrole, radi ispitivanja i odobrenja prije primjene;

(j) koordinira, kada je relevantno, pripremu konsolidiranih akcijskih planova baveći se svim neriješenim slabostima otkrivenim u sustavima upravljanja i kontrole.

(5) DDO sastavlja i do 15. veljače naredne financijske godine, Komisiji dostavlja dokumente predviđene člankom 59. stavak (2) ovog Okvirnog sporazuma.

Članak 3.

Rukovodna struktura

(1) Rukovodnu strukturu čini Državni fond i Ured za potporu DDO-u. Zadaće i odgovornosti Državnog fonda i Ured za potporu su adekvatno podijeljeni.

(2) Državni fond je odgovoran DDO-u i smješten je u ministarstvu na državnoj razini IPA II korisnika sa središnjom proračunskom nadležnošću, i postupa kao središnji trezorski subjekt. Pruža potporu DDO-u u izvršavanju njegovih/njenih zadaća, posebno zadaća upravljanja računima IPA II i financijskim operacijama predviđenim člankom 2. stavak (3) ovog Dodatka i odgovoran je za izvršavanje zadataka financijskog upravljanja u pogledu IPA II pomoći, pod odgovornošću DDO-a.

(3) Državni fond je posebno odgovoran za:

(a) držanje i organiziranje središnjih bankovnih računa IPA;

(b) traženje sredstava i primanje svih uplata iz proračuna Unije;

(c) odobravanje prijenosa takvih uplata operativnim strukturama ili primateljima;

(d) povrat sredstava u proračun Unije nakon naloga za povrat koje izda Komisija;

(e) potporu DDO u pripremi financijskog izvješćivanja Komisije;

(f) funkcioniranje kompjuteriziranog akrualnog računovodstvenog sustava koji pravovremeno pruža točne, kompletne i pouzdane informacije.

(4) Kada je potrebno, razmjena informacija s Komisijom u vezi sa financijskim transakcijama vrši se elektronskim putem, primjenom procedura usuglašenih između Komisije i korisnika IPA II pomoći.

(5) Ured za potporu DDO-u odgovara DDO-u i pomaže DDO-u u ispunjavanju zadaća navedenih u članku 2. stavak (4) i (5) ovog Dodatka.

Članak 4.

Operativna(e) struktura(e)

(1) Operativna(e) struktura(e) su uspostavljene u okviru administracije korisnika IPA II pomoći, kako bi pripremile, provele i upravljale pružanjem IPA II pomoći.

(2) Operativna struktura je odgovorna za pripremu, provedbu, informiranje i vidljivost na način predviđen u članku 23. i članku 24. ovog Sporazuma, za programe praćenja i izvješćivanja i procjenu u vezi s tim, kada je relevantno,

sukladno načelu dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna je za osiguranje zakonitosti i regularnosti izdataka nastalih provedbom programa u okviru njene odgovornosti.

(3) Operativna struktura izvršava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

(a) U vezi sa upravljanjem programom, operativna struktura:

(i) prati provedbu programa, predlaže izmjene i dopune, prema potrebi, i sektorskom odboru za praćenje dostavlja informacije o napredovanju programa u smislu ostvarivanja programskih ciljeva, posebno onih koji se temelje na definiranim ključnim događajima i s njima povezanim pokazateljima (ciljevi), te financijske podatke;

(ii) dostavlja sve informacije potrebne za izvješća koja sastavljaju DIPAK i DDO i koja se podnose Komisiji na način predviđen člankom 59. ovog Sporazuma. Može se zahtijevati sastavljanje detaljnog godišnjeg izvješća koje obuhvaća cijelu financijsku godinu, a koje DIPAK treba podnijeti Komisiji, nakon pregleda nadležnog sektorskog odbora za praćenje;

(iii) S operativnom strukturom razmjenjuje sve informacije relevantne za izvršenje dodijeljenih zadaća i za provedbu akcija;

(iv) odgovorna je za izradu plana procjene i vršenje, ako je potrebno, prethodne (*ex-ante*), prijelazne i naknadne (*ex-post*) provjere programa kojima upravlja, temeljem odredaba članka 55. ovog Sporazuma.

(b) U vezi sa odabirom i kontrolom akcija i financijskim upravljanjem, operativna struktura, sukladno relevantnim člancima ovog Sporazuma:

(i) osigurava da se akcije biraju za financiranje i odobravanje prema procedurama i kriterijima primjenjivim na područje politike ili program;

(ii) uređuje procedure za nabavku i dodjeljivanje granta i ugovaranje;

(iii) uspostavlja procedure za osiguranje zadržavanja svih dokumenata u vezi sa nabavkom, dodjelom granta, ugovaranjem, upravljanjem financijama, kontrolama i revizijama potrebnim za osiguranje odgovarajućeg revizijskog traga;

(iv) vrši plaćanja prema i tražiti povrat od primatelja IPA II pomoći;

(v) osigurava da sva tijela u okviru operativne strukture koja su uključena u provedbu akcija vode ili odvojeni računovodstveni sustav ili odgovarajuću računovodstvenu kodifikaciju za sve transakcije u vezi sa akcijom;

(vi) osigurava da DDO dobije sve potrebne informacije o procedurama i verificiranjima upravljanja u vezi sa izdacima;

(vii) uspostavlja akrualni računovodstveni sustav koji u računalnom obliku evidentira i pohranjuje računovodstvenu evidenciju za svaku akciju/aktivnost i koji podržava sve podatke potrebne za sastavljanje zahtjeva za plaćanje i godišnjeg financijskog izvješća ili izjave i za obvezivanja i plaćanja, te praćenje provedbe akcije;

(viii) uspostavlja sustav za pravovremeno izvješćivanje o nepravilnostima i za učinkovite i razmjerne mjere za suzbijanje prijevara, uzimajući u obzir utvrđene rizike;

(ix) uspostavlja sustav za priznavanje svih dospjelih iznosa i za unošenje u glavnu knjigu dužnika svih dugovanja, uključujući nepravilnosti, prije njihovog primitka.

(x) provjerava da li su svi nastali izdaci koji su plaćeni i prijavljeni DDO-u usklađeni sa važećim zakonom Unije i nacionalnim zakonom, programom, uvjetima za potporu akciji i uvjetima ugovora, da li su roba i usluge isporučeni i da li su ispravni zahtjevi primatelja za plaćanje.

Ove provjere upravljanja obuhvaćaju administrativne, financijske, tehničke i fizičke aspekte svake akcije, i obuhvaćaju:

- potpunu administrativnu provjeru potkrepljujuće dokumentacije u pogledu svake preuzete obveze i plaćanja;

- fizičke provjere na licu mjesta, za čiju učestalost i opseg će se u obzir uzeti, između ostalog, vrsta akcije, iznos uključenih javnih troškova i razina utvrđenog rizika;

(xi) osigurava internu reviziju tijela u okviru operativne strukture;

(xii) osigurava poštivanje zahtjeva u pogledu informacija, javnosti, transparentnosti, vidljivosti i komunikacije na način predviđen člancima 23. i 24. Okvirnog sporazuma;

(c) Tijela u okviru operativne strukture u pisanoj formi evidentiraju aranžmane koje formalno sklope između sebe. Rukovoditelji tih tijela su jasno određeni i odgovorni za dodijeljene zadaće. Korisnik IPA II pomoći im omogućuje da izvrše svoje dužnosti i odgovornosti. Oni odgovaraju rukovoditelju operativne strukture, kada je primjenjivo.

Članak 5.

Revizijsko tijelo

(1) Korisnik IPA II pomoći osigurava postojanje revizijskog tijela koje je neovisno od DIPAK-a, DDO-a, upravljačke strukture i operativne(ih) strukture(a) i koje će imati potrebnu financijsku samostalnost. Postupa sukladno međunarodno prihvaćenim standardima. Rukovoditelja revizijskog tijela imenuje korisnik IPA II pomoći. On/a posjeduje odgovarajuću stručnost, znanje i iskustvo u oblasti revizije, kako bi mogao/la obavljati potrebne zadaće.

(2) Revizijsko tijelo obavlja reviziju sustava upravljanja i kontrole, akcija, transakcija i završnih obračuna sukladno međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima i sukladno strategiji za reviziju. Ti standardi mogu biti dopunjeni dodatnim smjernicama i definicijama Komisije.

(3) Pod nadležnošću njegovog rukovoditelja, revizijsko tijelo posebno izvršava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

(a) priprema strategiju revizije jednom u tri godine, temeljem uzorka iz Dodatka G ovom Sporazumu koji će se ažurirati jednom godišnje. Strategija revizije sadrži metodologiju revizije, metode uzorkovanja za revizije akcija i transakcija i planiranja revizija. Revizije će imati za cilj provjeru:

(i) kompletnosti, točnosti i vjerodostojnosti godišnjih financijskih izvješća ili izjava i temeljnih godišnjih knjigovodstvenih izvješća;

(ii) djelotvorno i učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja, kontrole i nadgledanja;

(iii) zakonitost i regularnost temeljnih transakcija.

Revizijsko tijelo Komisiji podnosi revizijsku strategiju za naredne tri godine do kraja studenoga svake godine, a jedan primjerak dostavlja DDO-u. Kada se sustav zajedničkog upravljanja i kontrole primjenjuje na više od jednog programa, za dotične programe ili akcije može se primijeniti jedna revizijska strategija.

(b) sastavlja i podnosi Komisiji i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a primjerak dostavlja i DIPAK-u i DDO-u, sljedećih izvješća i mišljenja:

(i) do 15. ožujka svake godine, **godišnje revizijsko mišljenje** sukladno drugoj točki članka 60. stavak (5) Financijske uredbe prema uzorku prikazanom u Dodatku E ovog Sporazuma, o godišnjim financijskim izvješćima ili izjavama i temeljnim knjigovodstvenim izvješćima za prethodnu financijsku godinu, obuhvaćajući njihovu kompletnost, točnost i vjerodostojnost, i o funkcioniranju sustava upravljanja, kontrole i nadzora, te zakonitosti i regularnosti temeljnih transakcija;

(ii) do 15. ožujka svake godine, zajedno sa godišnjim revizijskim mišljenjem, **godišnje izvješće o revizijskoj aktivnosti** prema uzorku iz Dodatka D ovom Sporazumu,

pružajući zaključke revizija izvršenih sukladno revizijskoj strategiji tijekom relevantnog perioda i potkrepljujući godišnje revizijsko mišljenje. Godišnje izvješće o revizijskoj aktivnosti prezentira, između ostalog, sve utvrđene nedostatke sustava upravljanja, kontrole i nadzora i sve korektivne mjere koje su poduzeli ili planirali DDO, Državni fond i/ili relevantne operativne strukture;

(iii) **mišljenje o svakom završnom izvješću o izdacima** koje je DDO podnio Komisiji za zatvaranje bilo kojeg programa ili bilo kojeg njegovog dijela. Takvo mišljenje će se baviti validnošću zahtjeva za konačnom isplatom i točnošću financijskih informacija. Kada je potrebno, završno izvješće o revizijskoj aktivnosti potkrepljuje mišljenje. Mišljenje o svakom završnom izvješću o izdacima sastavlja se prema uzorku iz Dodatka F ovom Sporazumu. Revizijsko tijelo dostavlja mišljenje u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja relevantnog završnog izvješća o izdacima od strane DDO-a.

(c) Dodatni posebni zahtjevi u vezi sa revizijskom strategijom i/ili izvješćima i mišljenjima navedenim u točki b) mogu se predvidjeti u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o financiranju.

DODATAK B
OKVIR UNUTARNJE KONTROLE
Standardni popis područja i relevantnih zahtjeva sukladno točki (a) stavka (3) članka 12.

1. Kontrolno okruženje

(a) Politika etike i integriteta

- demonstriranje posvećenosti organizacije integritetu i etičkim vrijednostima

- osigurati da kultura organizacije koju zahtijeva najviše rukovodstvo bude shvaćena u cijeloj organizaciji

- osigurati postojanje procedura za utvrđivanje i izbjegavanje sukoba interesa

(b) Nadgledanje zadataka delegiranih podređenima koje vrši uprava

- osigurati postojanje procedura i struktura praćenja, uključujući izvješća podređenih aktera

- osigurati da je odgovornost podržana proaktivnim i kontinuiranim nadzorom

(c) Uspostavljanje struktura, linija izvješćivanja, i ovlaštenja i odgovornosti

- osigurati da su strukture definirane i uspostavljene na svim razinama tako da omoguće ostvarivanje definiranih ciljeva i dodjeljivanje zadaća, odnosno, funkcija subjektima

- osigurati da svi subjekti i pojedinci imaju odgovarajuću pravnu osnovicu i punu zakonsku ovlast za izvršavanje dodijeljenih zadaća i funkcija

- osigurati postojanje linija izvješćivanja u okviru i između subjekata, kojima se jamči potrebni protok informacija u svrhu upravljanja aktivnostima svakog subjekta i omogućava odgovornost za sve razine organizacije

- osigurati da su ovlast i stupanj odgovornosti definirani i dodijeljeni temeljem demonstrirane stručnosti i dodijeljenih zadaća:

(i) Više rukovodstvo - zadržava ovlast za donošenje značajnih odluka, pregleda zadaće rukovodstva, donosi direktive i smjernice i uspostavlja kontrolu kako bi se omogućilo rukovodstvu i drugom osoblju da shvati i izvrši svoje odgovornosti u pogledu interne kontrole

(ii) Rukovodstvo - usmjerava i olakšava izvršenje direktiva i naputaka višeg rukovodstva na relevantnoj razini subjekta

(iii) Osoblje - shvaća standarde postupanja subjekta, rizike procijenjene u odnosu na ciljeve i relevantne kontrolne aktivnosti na svojim razinama, očekivani protok informacija i komunikacije, te aktivnosti praćenja relevantne za ostvarivanje njihovih ciljeva

(iv) Eksterni pružatelji usluga - poštuju opseg ovlasti i odgovornosti za sve angažirane osobe koje nisu zaposlenici, onako kako odredi rukovodstvo

(d) Planiranje osoblja, angažiranje, zadržavanje, obuka i ocjenjivanje

- osigurati da na svim razinama postoji odgovarajući broj i kvaliteta osoblja, u cilju ostvarivanja ciljeva

- osigurati da niti jedan djelatnik nije u nedoumici glede svojih odgovornosti u vezi sa ostvarivanjem postavljenih ciljeva

- osigurati ažuriranost izjava o nadležnosti, opisa poslova, itd. te da su svi djelatnici upoznati s njima

- osigurati da je određeno osoblje na "osjetljivim radnim mjestima" i da se vrše odgovarajuće kontrole (uključujući, kada je potrebno, politike rotiranja) "osjetljivih radnih mjesta".

(e) Odgovornost za dodijeljene zadatke i odgovornosti

- uspostavljanje mjerenja učinka, poticaja i drugih primjerenih nagrada na svim razinama u odnosu na ostvarivanje ciljeva

- osiguranje redovite procjene učinka osoblja na svim razinama i obavljanje odgovarajućeg praćenja, na primjer, u smislu nagrađivanja ili disciplinskih mjera

- osigurati da u organizaciji postoji pozitivni pritisak u svrhu ostvarivanja ciljeva i da se izbjegava negativni pritisak, na primjer, u smislu nerealnih ciljeva rada ili kontradiktornih ciljeva

2. Upravljanje rizikom

(a) Postavljanje ciljeva

- osigurati da su ciljevi postavljeni na svim razinama i dovoljno jasni da omoguće identificiranje i procjenu rizika u vezi sa ciljevima

- osigurati da *operativni ciljevi* pruže jasan fokus kako bi se omogućilo doznačavanje potrebnih resursa za ostvarivanje željenih ciljeva rada

- osigurati da *eksterni i interni ciljevi izvješćivanja* obuhvate aspekte pouzdanosti, pravovremenosti i transparentnosti izvješća

- osigurati da *ciljevi u smislu poštivanja zakona* odražavaju situaciju u kojoj se sve aktivnosti vrše sukladno važećim pravilima i propisima

(b) Utvrđivanje postojanja rizika, procjena i reagiranje

- osigurati sveobuhvatno utvrđivanje rizika na svim razinama, te da određivanje rizika obuhvaća sve značajne interne i eksterne faktore za dati subjekt

- osigurati provođenje odgovarajuće procjene rizika, nakon utvrđivanja postojanja rizika, uključujući procjenu vjerojatnoće i utjecaja utvrđenih rizika

- osigurati da uprava definira i na odgovarajući način odreagira na utvrđene i procijenjene rizike u svrhu ublažavanja svakog negativnog utjecaja na ostvarivanje ciljeva

(c) Rizik od prijevare

- osigurati da se mogućnost za prijevaru i nepravilnosti uzme u obzir prilikom procjene rizika za ostvarivanje ciljeva

- osigurati da se nepravilnosti uočene na nižoj razini u organizaciji na odgovarajući način prijave i prate, uključujući zaštitu za "zviždače"

(d) Utvrđivanje i procjena promjena koje utječu na sustav internih kontrola

- osigurati da uprava identificira i procijeni važne promjene, i interno i eksterno, koje mogu utjecati na učinkovitost internih kontrola i imati utjecaj na ostvarivanje ciljeva organizacije.

3. Kontrolne aktivnosti

(a) Odabir i razvoj kontrolnih aktivnosti

- osigurati na svim razinama organizacije utvrđivanje i razvijanje kontrolnih aktivnosti koje doprinose ublažavanju rizika za ostvarivanje ciljeva

- osigurati da jedan rukovoditelj bude odgovoran za sve aspekte transakcije u slučajevima preuzimanja obveza ili plaćanja prema trećim stranama

- osigurati da kontrolne aktivnosti, između ostalog, uključe sljedeće:

(i) Prije odobrenja transakcije, aspekte te transakcije treba provjeriti najmanje jedan djelatnik, osim onog/onih koji je inicirao tu transakciju. Za isti spis, ista osoba ne može i inicirati i vršiti provjeru (načelo četvero očiju).

(ii) Pravila za svaku vrstu poziva na sudjelovanje u postupku za nabavku i dodjelu granta, koja pružaju odgovarajući pravni okvir za sve takve procese preuzimanja obveza

(iii) Procedure, uključujući kontrolne liste, za svaki poziv na sudjelovanje u postupku za nabavku i dodjelu granta (npr. tehničke specifikacije, odbori za procjenu, izvješćivanje o iznimkama, itd.) kojima se osigurava da svaki djelatnik ima jasnu predstavu o svojim odgovornostima u tim oblastima

(iv) Pravila i postupci u vezi sa objavljivanjem kojima se osigurava ispunjavanje zakonskih uvjeta

(v) Procedure plaćanja, uključujući procedure za potvrđivanje prijenosa i/ili uvjeti prihvatljivosti, "na licu mjesta" kada je potrebno, osiguravajući da se plaćanja vrše samo temeljem opravdanih zahtjeva za plaćanje koji ispunjavaju sve ugovorene uvjete

(vi) Procedure za praćenje prijenosa sufinanciranja kojima se osigurava ispunjavanje zakonskih uvjeta

(vii) Proračunske procedure kojima se osigurava raspoloživost sredstava u svim slučajevima u kojima se garantira da organizacija može ispuniti svoje ugovorne obveze

(viii) Procedure za kontinuitet operacija kojima se osigurava utvrđivanje značajnih rizika za kontinuitet (npr. u vezi sa gubitkom podataka, odsutnost osoba, itd.) i postojanje planova za izvanredne situacije

(ix) Računovodstveni postupci kojima se osigurava kompletno, točno i transparentno računovodstvo koje slijedi međunarodno prihvaćena računovodstvena načela

(x) Postupci sravnjenja kojima se osigurava da se, kada je potrebno, vrši sravnjivanje računovodstvenih bilanci prema informacijama treće strane

(xi) Izvješćivanje o iznimkama, između ostalog, iznimkama od standardnih procedura odobrenim na odgovarajućoj razini, neodobrenim iznimkama i propustima kontrole kad god se ustanove, kojim se osigurava da se odstupanja od uobičajene prakse uvijek evidentira i unosi u knjige, te kontrolira na odgovarajućim razinama

(xii) Procedure arhiviranja kojima se osigurava dostupnost dokumenata za kontrolu kroz sve potrebne periode tijekom kojih moraju biti čuvani

(xiii) Podjela dužnosti, čime se osigurava da se različiti zadaci tijekom trajanja neke operacije dodjeljuju različitom osoblju kako bi se osigurale automatske unakrsne kontrole

(b) Sigurnosne kontrolne aktivnosti

- osigurati postojanje odgovarajućih sigurnosnih procedura (IT i drugo) za čuvanje imovine i podataka od neovlaštenih kontakata i fizičkog oštećenja

- osigurati postojanje odgovarajućih prava pristupa, u smislu i fizičkog i elektronskog pristupa na svim razinama

(c) Politike i procedure u vezi sa kontrolnim aktivnostima

- osigurati postojanje pisanih politika i procedura kojima se utvrđuje ono što se očekuje na svim razinama i preciziraju detaljne akcije

- osigurati postojanje jasnih obaveza i odgovornosti za izvršenje kontrolnih aktivnosti

- osigurati da politike i procedure obuhvate tempiranje kada kontrolna aktivnost i svaka korektivna aktivnost, treba biti izvršena

- osigurati da u izvršenju kontrolne aktivnosti pitanja za koja je utvrđeno da trebaju biti praćena budu propisno istražena i da se u vezi s njima poduzela potrebna korektivna akcija

- osigurati da kontrolnu aktivnost vrši stručno osoblje, sa stalnim fokusom na rizike koje ta aktivnost treba ublažiti

- osigurati da rukovodstvo i više rukovodstvo, kada je potrebno, periodično preispituje politike i procedure i s njima povezane kontrolne aktivnosti radi kontinuirane relevantnosti i učinkovitosti

4. Informacije i komunikacija

(a) Informacije kao potpora funkcioniranju internih kontrola

- osigurati na svim razinama postojanje procesa za utvrđivanje informacija koje su potrebne i očekivane u svrhu potpore funkcioniranju drugih komponenata interne kontrole i ostvarivanja ciljeva organizacije

- osigurati pribavljanje informacija iz svih relevantnih izvora, uključujući interne i eksterne izvore

- osigurati da se informacije dobiju iz relevantnih izvora i obrade u smislene, primjenjive informacije u cilju ispunjavanja definiranih zahtjeva u pogledu informacija

- osigurati da je pružena informacija pravovremena, aktualna, točna, validna, kompletna, dostatna, dostupna, zaštićena i provjerljiva, te zadržana kako bi se koristila u ocjeni internih kontrola i ostvarivanja ciljeva

(b) Interna komunikacija

- osigurati postojanje procesa za dostavljanje potrebnih informacija kako bi se omogućilo svim djelatnicima, uključujući rukovodstvo, da shvate i izvrše svoje odgovornosti glede interne kontrole

- osigurati postojanje komunikacije između višeg rukovodstva i drugih razina organizacije tako da više rukovodstvo dobije informacije potrebne za ispunjavanje njegove uloge u pogledu ciljeva organizacije

- osigurati postojanje odvojenih kanala komunikacije, kao što su hitne linije (hotlines) "zviždača", koji služe kao mehanizam zaštićen od propusta, kojima se omogućuje anonimna ili povjerljiva komunikacija kada standardni kanali nisu u funkciji ili su neučinkoviti

- osigurati da izabrani način komunikacije uzme u obzir *tajming*, primatelja i karakter informacije

(c) Eksterna komunikacija

- osigurati postojanje procesa za dostavljanje potrebnih informacija u relevantnom formatu i pravovremeno za eksterne strane, uključujući Europsku komisiju, Europski sud revizora, itd.

- osigurati kanale za dolazeću komunikaciju kojima se dostavljaju informacije od vanjskih strana koje svim razinama organizacije, uključujući više rukovodstvo, pružaju relevantne informacije

- osigurati da relevantne informacije eksternih strana, uključujući Europsku komisiju, Europski sud revizora, itd. stignu do relevantnih razina organizacije, uključujući više rukovodstvo

- osigurati postojanje odvojenih kanala komunikacije, npr. u slučaju potkazivanja ili "zviždača", kojima se omogućuje anonimna i povjerljiva komunikacija sve do razine višeg rukovodstva

- osigurati da izabrani način komunikacije uzme u obzir tajming, primatelja i karakter informacije, kao i zakonske i regulatorne zahtjeve i očekivanja

5. Praćenje okvira unutarnje kontrole[1]

(a) Tekuće i posebno praćenje

- osigurati postojanje tekućeg i posebnog praćenja kojim se osigurava prisutnost i funkcioniranje komponenata interne kontrole na svim razinama

- osigurati da više rukovodstvo dobije rezultate funkcioniranja njegovog sustava na nižim razinama

- osigurati da tekuće praćenje vrši nadležno rukovodstvo na razini svakog subjekta u organizaciji

- osigurati da redovito konkretno praćenje obavlja funkcija interne revizije kako bi višem rukovodstvu omogućila neovisnu kontrolu sustava na nižim razinama

(b) Procjena, evidentiranje i dostavljanje informacija o nedostacima utvrđenim internom kontrolom

- osigurati da nadležno rukovodstvo i po potrebi više rukovodstvo procijeni rezultate tekućeg i posebnog praćenja

- osigurati da se o nedostacima informiraju strane odgovorne za poduzimanje korektivnih mjera, te više rukovodstvo, ako je potrebno

- osigurati da rukovodstvo i po potrebi više rukovodstvo prati da li se nedostaci rješavaju na odgovarajući način i u postavljenim rokovima.

DODATAK C

Model Izjave o upravljanju[2]

Ja, niže potpisani/na (*prezime, ime, zvanje ili funkcija*), Državni dužnosnik za ovjeravanje iz Bosne i Hercegovine, za program (*naziv programa, CCI*) temeljen na provedbi (*naziv programa*) tijekom godine (*godina*) prema vlastitoj procjeni i svim informacijama kojima raspolažem, uključujući rezultate moga izravnog nadzora i rada interne revizije. Također, temeljem revizija i kontrola u vezi sa izdacima uključenim u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji tijekom godine (*godina*), i s obzirom na moje obveze proistekle iz Provedbene uredbe Komisije(EU) br. 447/2014 i posebno članka 9. te Uredbe,

izjavljujem sljedeće:

- informacije iz godišnjih financijskih izvješća ili izjava pravilno su predočene, kompletne su i točne sukladno članku 23 stavak (1) točka b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014;

- izdaci uneseni u godišnja financijska izvješća ili izjave nastali su u planirane svrhe, sukladno Provedbenoj uredbi komisije (EU) br. 447/2014 i načelu dobrog financijskog upravljanja[3];

- sustav upravljanja i kontrole[4] koji je uspostavljen radi programa, pruža dovoljno garancija u pogledu zakonitosti i regularnosti temeljnih transakcija.

- Nadgledao/la sam rad sustava interne kontrole[5] u vezi sa provedbom IPA II pomoći i Sporazuma o financiranju [ref. SF).

Potvrđujem da su nepravilnosti ustanovljene u završnim izvješćima o reviziji i kontroli u vezi sa financijskom godinom sukladno članku 5. stavak (2) Dodatka A Okvirnog sporazuma obrađene na odgovarajući način sukladno članku 2. stavak (4), točka (g) Okvirnog sporazum. Kada je potrebno, odgovarajuće daljnje aktivnosti date su u vezi sa nedostacima u sustavu upravljanja i kontrole, prijavljenim u tim izvješćima ili i dalje traju u pogledu sljedećih potrebnih korektivnih mjera.....(ako je potrebno, navesti koje korektivne mjere se još uvijek primjenjuju na datum potpisivanja ove izjave).

Također potvrđujem da su troškovi koji podliježu stalnoj ocjeni zakonitosti i regularnosti isključeni iz izjave o troškovima i financijskih izvješća do zaključenja procjene, radi eventualnog uključivanja u zahtjev za plaćanje u narednoj godini.

Nadalje potvrđujem da učinkovite i razmjerne mjere protiv prijevara postoje i odnose se na utvrđene rizike, te da ja nisam upoznat/a sa bilo kakvim neotkrivenim pitanjem u vezi sa provedbom programa koje bi moglo naškoditi ugledu ili financijskom interesu Unije.

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

(Ime i službeno zvanje ili funkcija Državnog dužnosnika za ovjeravanje)

DODATAK D

Model godišnjeg izvješća o aktivnostima revizije [6]

upućenog

- Europskoj komisiji - Generalni direktorat

- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine

- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine

- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

1.1 Pojedinosti o nadležnom revizijskom tijelu i drugim tijelima uključenim u pripremu izvješća.

1.2 Referentni period (odnosno, godina) i opseg revizija (uključujući izdatke prijavljene Komisiji za odnosnu godinu).

1.3 Utvrđivanje područja sektora/politike obuhvaćenog/ih izvješćem, i njegove/njihove operativne strukture i rukovodne strukture

1.4 Opis koraka poduzetih u pripremi izvješća i iznošenja revizijskog mišljenja.

2. SUŠTINSKE PROMJENE U SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

2.1 Pojedinosti o svim suštinskim promjenama u sustavima upravljanja i kontrole, i potvrda usuglašenosti s člankom 7. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, temeljem revizije izvršene od strane revizijskog organa sukladno članku 12. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

2.2 Navesti datume početka primjene ovih izmjena, datume izvješćivanja o promjenama u revizijskom tijelu, te utjecaj tih promjena na revizijski rad.

3. IZMJENE REVIZIJSKE STRATEGIJE

3.1 Pojedinosti o svim izvršenim ili predloženim promjenama u strategiji revizije, te o razlozima za nastanak tih promjena. Posebno navesti svaku izmjenu u metodi uzorkovanja koja se primjenjuje u reviziji operacija (vidjeti niže navedeni stavak 5).

---

1 Kroz aktivnost praćenja procjenjuje se da li su kontrole u okviru svake od pet komponenata interne kontrole prisutne i u funkciji kako je planirano, pri čemu se kontrolnom aktivnošću reagira na konkretne rizike. Unutar organizacije, nadzor kroz linijsko upravljanje mogao bi biti razmotren kao kontrolna aktivnost i pregled, na primjer, pomoću funkcije kontrole kvalitete kao aktivnosti praćenja.

2 Temeljem članka 9. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014

3 Načelo dobrog financijskog upravljanja obuhvaća načela gospodarstva, djelotvornost i učinkovitost. Načelo gospodarstva zahtijeva da se resursi koji se koriste pravovremeno stave na raspolaganje, da su odgovarajuće količine i kvalitete i najpovoljnije cijene. Načelo djelotvornosti odnosi se na najbolji odnos između angažiranih resursa i ostvarenih rezultata. Načelo učinkovitosti odnosi se na ostvarenje konkretnih ciljeva postavljenih u svrhu ostvarivanja planiranih rezultata. (Članak 30. Uredbe (EU, EURATOM) br. 966/2012)

4 Strukture i organi vlasti navedeni u članku 7. stavak (I) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 koje uspostavi korisnik IPA II pomoći i rukovodna struktura navedena u članku 7. stavak (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 koju uspostavi DDO.

5 Operativna struktura i rukovodna struktura.

6 Temeljem članka 12. stavak (3) Provedbene uredbe komisije (EU) br. 447/2014

3.2 Revizijsko tijelo razlikuje izmjene izvršene ili predložene u kasnijem stadiju, koje ne utječu na rad izvršen tijekom referentnog perioda i izmjene izvršene tijekom referentnog perioda koje utječu na revizijski rad i rezultate.

Uključiti samo izmjene uspoređene sa ranijom verzijom strategije za reviziju.

4. REVIZIJE SUSTAVA

4.1 Pojedinosti o tijelima koja su izvršila revizije sustava, uključujući samo revizijsko tijelo.

4.2 Tabela sažetka izvršenih revizija, uz navođenje organa/tijela koja su podvrgnuta reviziji, procjene ključnih zahtjeva za svaki organ/tijelo, obuhvaćenih pitanja[1] i usporedbe sa planiranom revizijom. Sažetak obuhvaća program (naziv i CCI), organ/tijelo koje je izvršilo revizije sustava, datum revizije, opseg revizije uključujući opseg ograničenja i organe/tijela podvrgnuta reviziji. U ovom odjeljku su prikazane horizontalne tematske revizije.

Period obuhvaćen revizijom	**1. Program (CCI i naziv)**	**2. Revizijsko tijelo[2]**	**3. Tijelo/la podvrgnuto/a reviziji**	**4. Datum revizije[3]**	**5. Opseg revizije[4]**	**6. Glavni nalazi i zaključci**	**7. Problemi sustavnog karaktera i poduzete mjere**	**8. Procijenjeni financijski utjecaj (ako je primjenjivo)**	**9. Stanje praćenja (završeno/ili ne)**

4.3 Opis osnovice za odabir revizija u kontekstu revizijske strategije. Upućivanje na revizijsku strategiju koja se posebno primjenjuje na metodologiju procjene rizika i rezultate koji vode uspostavljanju plana revizije posebnih sustava. U slučaju da je izvršeno ažuriranje procjene rizika, to je opisano u gore navedenoj točki 3 koja obuhvaća izmjene revizijske strategije.

4.4 Ako je potrebno, pored gore navedene tabele, naredni odjeljak može sadržavati dodatne pojedinosti u vezi sa sljedećim:

4.4.1 Opis glavnih nalaza i zaključaka izvršene revizije sustava upravljanja i kontrole i njihovog funkcioniranja, uključujući dostatnost provjera u okviru upravljanja, postupke izdavanja potvrda i revizijski trag, adekvatno odvajanje funkcija i poštivanja zahtjeva i politika Unije, i

4.4.2 Pojedinosti o tome da li se smatralo da je bilo koji ustanovljeni problem sustavne prirode, i detalji o poduzetim mjerama, uključujući kvantifikaciju nepravilnih izdataka i svaku povezanu financijsku ispravku,

4.5 Opis (kada je potrebno) konkretnih nedostataka u vezi sa upravljanjem financijskim instrumentima, koji su otkriveni tijekom revizija sustava i popratne aktivnosti državnih organa u cilju rješavanja tih nedostataka.

4.6 Razina uvjeravanja pribavljenog nakon revizija sustava (niska/prosječna/visoka) i opravdanje.

5. REVIZIJE UZORAKA TRANSAKCIJA

5.1 Organi/tijela koja su izvršila revizije uzoraka, uključujući samo revizijsko tijelo.

5.2 Opis primijenjene metodologije uzorkovanja i informacija o tome da li je ta metodologija usklađena sa strategijom revizije.

5.3 Utvrđivanje parametara korištenih za statističko uzorkovanje, stupanj materijalnosti, stupanj pouzdanosti, primijenjena stopa očekivane pogreške, izračun potrebnog uzorka i intervala, jedinica uzorkovanja, broj jedinica uzorkovanja u populaciji, broj jedinica uzorkovanja koje su stvarno podvrgnute reviziji.

5.4 Sravnjivanje izdataka prijavljenih Komisiji u financijskoj godini sa uzorkovanim izdacima. Sravnjene stavke obuhvaćaju negativne stavke kada su u financijskoj godini izvršene financijske korekcije, kao i razlike između iznosa prijavljenih u eurima i iznosa u nacionalnoj valuti, kada je relevantno.

5.5 Kada postoje negativne stavke, potvrda da je s njima postupano kao sa odvojenom populacijom.

5.6 U slučaju primjene nestatističkog uzorkovanja, navesti razloge za primjenu metode sukladno članku 12. stavak (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, postotak akcija/operacija/izdataka pokrivenih kroz reviziju, poduzetih koraka kako bi se osigurala nasumičnost odabira uzorka (i njegova reprezentativnost) i osigurati dostatnu veličinu uzorka čime se omogućuje revizijskom tijelu da sastavi validno revizijsko mišljenje. Projicirana stopa pogreške također se izračunava u slučaju nestatističkog uzorkovanja.

5.7 Tabela sažetka (vidjeti ispod) rasčlanjenog, kada je potrebno, po programu u kojoj se navodi prihvatljivi izdatak prijavljen Komisiji tijekom godine, iznos izdataka podvrgnutih reviziji i postotak izdataka podvrgnutih reviziji u odnosu na ukupne prihvatljive izdatke prijavljene Komisiji za posljednju godinu, kao i ukupni broj jedinica uzorkovanja u populaciji i broj jedinica uzorkovanja stvarno podvrgnutih reviziji u cilju dobivanja slučajnog uzorka.

Informacije u vezi sa slučajnim statističkim uzorkom razlikuju se od informacija u vezi sa drugim uzorcima, ako je primjenjivo (npr. komplementarni uzorci temeljeni na riziku).

5.8 Analiza glavnih rezultata revizija (stavke uzorka izabrane i podvrgnute reviziji, zajedno sa odnosnim iznosom i vrstama[5] pogreške po operaciji), kao i priroda[6] pronađenih pogrešaka, suštinski uzroci i predložene korektivne mjere, uključujući ublažavanje tih pogrešaka ubuduće.

5.9 Pojedinosti o najvjerojatnijoj stopi pogreške (ukupna stopa pogrešaka[7]) i, u slučaju primjene metode statističkog uzorkovanja, gornja granica stope pogrešaka kao rezultat revizija operacija, i iznos otkrivenih nepravilnih izdataka i stopa pogrešaka kao rezultat revizije slučajnog uzorka.

5.10 Usporedba ukupne stope pogrešaka sa određenim stupnjem materijalnosti, da bi se utvrdilo da li je populacija pogrešno navedena ili ne. Ako jeste, analizirati značaj ukupne

1 Ova pitanja trebaju odgovarati pitanjima navedenim u revizijskoj strategiji (ali ne isključivo njima), kao što su kvaliteta provjera upravljanja, uključujući onu u vezi sa poštivanjem propisa o javnoj nabavci, propisa o državnoj pomoći, okolišnih zahtjeva, jednakih prilika, primjenu instrumenata financijskog inženjeringa, učinkovitost IT sustava, izvješćivanja o plaćanju i povratu, provedbi procjene rizika od prijevara; pouzdanost podataka u vezi sa pokazateljima i glavnim događajima i napredovanju programa u ostvarivanju ciljeva.

2 Pozivanje na tijela koja su izvršila revizije sustava, uključujući samo revizijsko tijelo.

3 Datum revizije sprovedene na terenu.

4 Organi podvrgnuti reviziji, horizontalna tematska revizija, ograničenja djelokruga,....

5 Nasumično, sistematično, iznimno

6 Na primjer: prihvatljivost, javna nabavka, državna pomoć

7 Kako je definirano u članku 28. stavak (14) Uredba Komisije o delegiranju (EU) br. 480/2014.

stope pogreške za revizijsko mišljenje i izvijestiti o preporučenim korektivnim mjerama.

5.11 Korekcije u vezi sa tekućom godinom koje izvrši operativna struktura/rukovodna struktura prije podnošenja završne izjave o troškovima i financijskih izvješća Komisiji i koje su rezultat revizija operacija[1], uključujući paušalne ili pretpostavljene korekcije.

5.12 Rezidualna ukupna stopa pogrešaka[2] nakon provedbe gore navedenih korekcija i značaj za revizijsko mišljene.

5.13 Informacije o rezultatima revizije komplementarnog (npr. temeljenog na riziku) uzorka, ako postoji.

5.14 Informacije o praćenju nepravilnosti, uključujući reviziju ranije prijavljenih rezidualnih stopa pogrešaka, kao rezultat svih naknadnih korektivnih akcija.

5.15 Pojedinosti o tome da li su neki utvrđeni problemi smatrani sustavnim, i poduzete mjere, uključujući kvantificiranje nepravilnih izdataka i sve relevantne financijske korekcije.

5.16 Opis (kada je potrebno) posebnih nedostataka ili nepravilnosti u vezi sa financijskim instrumentima. Kada je potrebno, ukazivanje na stopu pogreške u uzorku u vezi sa financijskim instrumentima podvrgnutim reviziji.

5.17 Analiza glavnih rezultata revizija negativnih stavki, uključujući zaključke o tome da li negativne stavke koje su podvrgnute reviziji odgovaraju odlukama zemlje ili Komisije, i da li su usuglašene s iznosima unesenim u konta isplaćenih i primljenih iznosa tijekom godine i iznosa koji trebaju biti vraćeni na kraju godine.

5.18 Zaključci izvedeni iz rezultata revizija u pogledu učinkovitosti sustava upravljanja i kontrole.

6. REVIZIJE GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA/ZAVRŠNIH RAČUNA/GODIŠNJIH OBRAČUNA

6.1 Navođenje organa/tijela koja su izvršila revizije godišnjih financijskih izvješća/završnih računa/godišnjih obračuna.

6.2 Opis revizijskog pristupa primijenjenog za provjeru elemenata godišnjih financijskih izvješća ili završnih računa/godišnjih obračuna definiran člankom 12. stavak (2) i člankom 23. stavak (1), točka (b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

6.3 Ukazivanje na zaključke izvedene iz rezultata revizija u pogledu kompletnosti, točnosti i vjerodostojnosti izjave o izdacima i financijskih izvješća, uključujući ukazivanje na izvršene financijske korekcije koje su prikazane u izjavi o izdacima i financijskim izvješćima, kao naknadna aktivnost proistekla iz rezultata revizije transakcija/operacija.

6.4 Ukazivanje na to da li su neki utvrđeni problemi smatrani sustavnim, i poduzete mjere.

7. PRAĆENJE REVIZIJSKE AKTIVNOSTI IZ RANIJIH GODINA

7.1 Informacije o dodatnim aktivnostima u vezi sa neispunjenim preporuka i o praćenju rezultata revizija sustava i revizija transakcija/operacija (uključujući revizije izvršene u vezi sa komplementarnim uzorkom) iz ranijih godina.

7.2 Naknadna dešavanja koja utječu na ranije mišljenje i ranije godišnje izvješće o revizijskoj aktivnosti iz članka 12. stavak (3) Provedbenog propisa Komisije (EU) br. 447/2014.

8. OSTALE INFORMACIJE

8.1 Informacije o prijavljenoj prijevari i sumnjama na prijevaru, te o poduzetim mjerama.

8.2 Naknadna dešavanja nastala nakon podnošenja izjave o izdacima i financijskih izvješća a prije dostavljanja Komisiji godišnjeg izvješća o revizijskoj aktivnosti iz članka 12. stavak (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, i razmotrena prilikom utvrđivanja razine uvjeravanja i mišljenja od strane revizijskog tijela.

8.3 Svaka druga informacija koju revizijsko tijelo smatra relevantnom i važnom za dostavljanje Uniji, posebno da opravda revizijsko mišljenje, iznosi se u ovom odjeljku.

9. UKUPNA RAZINA UVJERAVANJA

9.1 Pojašnjenje o načinu dobivanja ukupne razine uvjeravanja o pravilnom funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole iz kombinacije rezultata revizija sustava i revizija operacija.

9.2 Kada ukupna stopa pogrešaka u vezi sa izdacima prijavljenim u zahtjevima za plaćanje u jednoj godini prelazi materijalnu razinu, analizirati njezin značaj i procijeniti da li to ukazuje na ozbiljan problem(e) u funkcioniranju relevantnog sustava upravljanja i kontrole tijekom godine. Kada je relevantno, uzeti u obzir rezultate neke druge revizije u državi ili Komisiji u vezi s tom godinom.

9.3 Procjena potrebne korektivne akcije iz sustavne i financijske perspektive.

9.4 Procjena svih relevantnih naknadno izvršenih usuglašavanja i korektivnih akcija kao financijskih korekcija uključenih u izjavu o izdacima i financijskim izvješćima i procijeniti rezidualnu stopu pogrešaka i potrebu za bilo kakvim dodatnim korektivnim mjerama iz sustavne i financijske perspektive.

1 Ovo se odnosi i na korekcije jedinica uzorka podvrgnutog kontroli i na korekcije primijenjene kao rezultat ukupne stope pogrešaka.

2 Ukupne pogreške minus pogreške predviđene stavkom 5.11 podijeljene sa ukupnim stanovništvom.

10. TABELA PRIJAVLJENIH TROŠKOVA I REVIZIJE UZORKA

			A	B	C	D	E	F	G	H=F-G	GI	JH
Fond	Referenca (CCI)	Program	Izdaci prijavljeni Komisiji u vezi sa datom godinom[1]	Izdaci u vezi sa financijskom godinom podvrgnutom reviziji zbog slučajnog uzorka	Ukupan broj jedinica u populaciji	Broj jedinica za odabir uzorka za biranje slučajnog uzorka	Broj i postotak (stopa pogrešaka) nepravilnih izdataka u slučajnom uzorku[2]	Ukupno projicirana stopa pogrešaka	Ispravke kao rezultat ukupne stope pogrešaka	Rezidualna ukupna stopa pogrešaka	Ostali izdaci podvrgnuti reviziji[3]	Iznos nepravilnih izdataka u drugom uzorku izdataka
				Iznos[4]	%[5]		Iznos	%				

DODATAK E

Model godišnjeg revizorskog mišljenja[6]

upućenog

- Europskoj komisiji - Generalni direktorat
- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

Ja, niže potpisani/a, rukovoditelj revizijskog tijela (*korisnik IPA II pomoći*), neovisan/na u smislu članka 12. stavak (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, proveo/la sam revizijske postupke u vezi sa funkcioniranjem sustava upravljanja i kontrole na uzorku prijavljenih izdataka i financijskih izvješća sastavljenih od strane i pod odgovornošću Državnog dužnosnika za ovjeravanje (DDO) sukladno članku 7. stavak (2) i članku 11. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, glede programa.....[naziv programa, broj CCI] (u daljnjem tekstu: "program"), u cilju iznošenja revizijskog mišljenja sukladno članku 12. stavak (3) i članku 23. stavak (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014. Ovo revizijsko mišljenje zadovoljava sljedeće standarde..... [navesti međunarodne revizijske standarde koji su ispoštovani].

Također sam ocijenio/la konzistentnost izjave o upravljanju koju je sastavio Državni dužnosnik za ovjeravanje (DDO) sukladno članku 9. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, sa ovim revizijskim radom.

OPSEG REVIZIJE

Revizija u vezi sa programom izvršena je prema strategiji revizije, uzimajući u obzir međunarodno prihvaćene revizijske standarde, u odnosu na godinu (*godina*), i navedena je u priloženom godišnjem izvješću o revizijskoj aktivnosti sukladno članku 12. stavak (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

Ili

Opseg revizije nije ograničen.

Ili

Opseg revizije je ograničen sljedećim faktorima:

(a)

(b)

(c) itd.

[Navesti svako ograničenje opsega revizije, na primjer, svaki nedostatak potkrepljujuće dokumentacije, predmete u sudskom postupku, te iz niže navedenog odjeljka Mišljenje sa kvalifikacijom, procjenu iznosa izdataka i doprinosa Unije izloženih utjecaju, i utjecaj opsega ograničenja na revizijsko mišljenje]

MIŠLJENJE

POUZDANOST GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA ILI ZAVRŠNIH RAČUNA /GODIŠNJIH OBRAČUNA

Ili

(Mišljenje bez kvalifikacije)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- izjava o izdacima i financijska izvješća sadrže istinit i ispravan prikaz,

Po mojem mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave.

Ili

(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- izjava o izdacima i financijska izvješća sadrže istinit i ispravan prikaz,

osim u vezi sa sljedećim:.....[7]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.

Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija..... [iznos u eurima i %].

Po mojem mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, ili

Po mojem mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećom aspektima:.....

Ili

(*Negativno mišljenje*)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

1 Ova kolona odgovara "ukupnom iznosu prihvatljivih izdataka unesenih u knjigovodstvene sustave rukovodne strukture koja je uključena u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji. Izdaci trebaju odgovarati bruto izdacima uključenim u potraživanja plaćanja koja su prijavljena u vezi sa tom godinom, prije bilo kakvih korekcija izvršenih kao rezultat rada revizijskog tijela za istu godinu.

2 Kada slučajni uzorak obuhvaća više od jednog fonda ili programa, pružaju se podaci i postoci (stopa pogreške) nepravilnih izdataka za ukupni uzorak i ne mogu se pružiti samo na razini programa/fonda.

3 Izdatak iz komplementarnog uzorka i izdatak za slučajni uzorak koji nije u referentnoj godini (iznos).

4 Iznos izdataka podvrgnutih reviziji.

5 Postotak izdataka podvrgnutih reviziji u vezi sa izdatkom prijavljenim Komisiji u referentnoj godini.

6 Temeljem članka 12. stavak (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014

7 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti tijelo ili tijela i aspekt(e) njihovih sustava koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.

- izjava o izdacima i financijska izvješća ne sadrže istinit i ispravan prikaz,

Ovo negativno mišljenje temelji se na.....[1]

Po mojem mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećem aspektima:.....

[Revizijsko tijelo može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[2]]

ZAKONITOST I REGULARNOST IZDATAKA I FUNKCIONIRANJE SUSTAVA UPRAVLJANJA I KONTROLE

Ili

(Mišljenje bez kvalifikacije)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da je:

- izdatak za koji se traži naknada od Komisije zakonit i regularan,

- postojeći sustavi upravljanja i kontrole pravilno funkcioniraju.

Po mojem mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave.

Ili

(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- izdatak za koji se traži naknada od Komisije zakonit i regularan,

- postojeći sustavi upravljanja i kontrole pravilno funkcioniraju,

osim u vezi sa sljedećim (pojasniti o kojem gore navedenom aspektu(ima) se radi):.....[3]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.

Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija..... [iznos u eurima i %].

Po mojem mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, ili

Po mojem mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećem aspektima:.....

Ili

(*Negativno mišljenje*)

Temeljem gore navedenih revizijskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- izdatak za koji se traži naknada od Komisije nije zakonit i regularan,

- postojeći sustavi upravljanja i kontrole nepravilno funkcioniraju,

Ovo negativno mišljenje temelji se na.....[4]

Po mojem mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećem aspektima:.....

[Revizijsko tijelo može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[5]]

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

(Naziv i službeno zvanje ili funkcija određenog rukovoditelja revizijskog tijela)

DODATAK F

Model revizorskog mišljenja o završnom izvješću izdataka [6]

upućenog

- Europskoj komisiji - Generalni direktorat

- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine

- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine i

- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

Ja, niže potpisani/a, rukovoditelj revizijskog tijela (država), neovisan/na u radu u smislu članka 12. stavak (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, proveo/la sam reviziju završnog računa izdataka za program (navesti program - naziv, komponenta, period, referentni (CCI) broj) sastavljenog pod odgovornošću Državnog dužnosnika za ovjeravanje (DDO) sukladno članku 9. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, u cilju iznošenja revizijskog mišljenja sukladno članku 12. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014. Ovo revizijsko mišljenje zadovoljava sljedeće standarde..... [navesti međunarodne revizijske standarde koji su ispoštovani].

Smatram da izvršena revizija pruža razumnu osnovu za moje mišljenje.

OPSEG REVIZIJE

Revizija je izvršena sukladno članku 17. stavak (1) Okvirnog sporazuma (FWA).

Ili

Opseg revizije nije ograničen.

Ili

Opseg revizije je ograničen sljedećim faktorima:

(a)

(b)

(c) itd.

[Navesti svako ograničenje opsega revizije, na primjer, svaki nedostatak potkrepljujuće dokumentacije, predmete u sudskom postupku, te iz niže navedenog odjeljka Mišljenja sa kvalifikacijom, procjenu iznosa izdataka i doprinosa Unije izloženih utjecaju, i utjecaj opsega ograničenja na revizijsko mišljenje.]

MIŠLJENJE

Ili

(Mišljenje bez kvalifikacije)

Temeljem gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da su:

1 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti za svako tijelo i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.

2 Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizijskog organa.

3 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti tijelo ili tijela i aspekt(e) njihovih sustava koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.

4 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti za svako tijelo i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.

5 Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizijskog organa.

6 Temeljem članka 12. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014

- iznosi navedeni u završnom izvješću o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvješće uneseno, validni i prihvatljivi.

- predočene financijske informacije su točne i

- izdaci uneseni u završno izvješće o izdacima zakoniti i regularni

Ili

(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Temeljem gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- iznosi navedeni u završnom izvješću o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvješće uneseno, validni i prihvatljivi.

- predočene financijske informacije su točne i

- izdaci uneseni u završno izvješće o izdacima zakoniti i regularni

osim u vezi sa sljedećim:.....[1]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.

Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija..... [iznos u eurima i %].

Ili

(*Negativno mišljenje*)

Temeljem gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- iznosi navedeni u završnom izvješću o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvješće uneseno, nisu validni i prihvatljivi.

- predočene financijske informacije nisu točne i/ili

- izdaci uneseni u završno izvješće o izdacima nisu zakoniti i regularni

Ovo negativno mišljenje temelji se na .....[2]

[Revizijsko tijelo može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[3]]

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis

(Naziv i službeno zvanje ili funkcija određenog rukovoditelja revizijskog tijela)

DODATAK G

Model strategije revizije[4]

1. UVOD

1.1 Određivanje programa (naziv i CCI) obuhvaćenih revizijskom strategijom.

1.2 Određivanje revizijskog tijela odgovornog za sastavljanje, praćenje i ažuriranje strategije revizije i svih drugih tijela koja su dala doprinos.

1.3 Pojašnjenje primijenjene procedure za sastavljanje, praćenje i ažuriranje strategije revizije.

1.4 Preciziranje ukupnih ciljeva strategije revizije i koraci poduzeti za osiguranje usuglašenosti ciljeva kod svih revizijskih tijela.

1.5 Pojašnjenje svih funkcija i odgovornosti revizijskog tijela, uz pozivanje na izjavu o misiji, revizijsku povelju ili nacionalno zakonodavstvo, kako je primjereno.

1.6 Potvrđivanje neovisnosti revizijskog tijela sukladno članku 12. stavak (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 i njegove neophodne financijske samostalnosti, sukladno članku 5. stavak (1) Dodatka A Okvirnom sporazumu

2. PRAVNA OSNOVA I OPSEG

2.1 Naznaka svakog nacionalnog regulatornog okvira koji utječe na revizijsko tijelo i njegove funkcije.

2.2 Potvrda da strategija pokriva narednu godinu, i sljedeće dvije financijske godine.

3. PROCJENA RIZIKA

3.1 Pojašnjenje primijenjene metode za ukupnu procjenu rizika, uključujući: naznaku faktora rizika koji su uzeti u obzir, uključujući faktore rizika za specifične tematske oblasti opisane u niže navedenom stavku 4.2.3 [uz ciljane procese i procjenu proceduralnih i organizacijskih promjena, između ostalog], primijenjeno obračunavanje rizika, omjer u kojem su uzeti u obzir rezultati ranijih revizija tijela i sustava, obuhvaćajući operativnu strukturu i rukovodnu strukturu.

3.2 Određivanje kontrola, uključujući njihov izgled, provedbu i operaciju na tri stupnja:

- prvi stupanj kontrola koje vrše administrativne strukture IPA,

- drugi stupanj kontrola koje se, s jedne strane, vrše kroz sustav interne kontrole, a s druge, kroz funkciju interne revizije i

- praćenje na visokoj razini koje vrši DDO kroz funkciju uvjeravanja.

3.3 Procedure za ažuriranje procjene rizika.

4. METODOLOGIJA

4.1 Kratak opis metodologije revizije

Kratak opis glavnih koraka u revizijskom radu, kao što je: planiranje i izgled ciljeva revizija[5] koje treba ostvariti, vršenje revizija i prikupljanje dokaza, ocjena dokaza i donošenje zaključaka, izvješćivanje[6], naknadne procedure[7] i aranžmani za kontrolu kvalitete za rad revizijskog tijela.

Pozivanje na postojeće priručnike ili procedure za reviziju, kada se ti koraci mogu detaljnije opisati.

Pozivanje na međunarodno prihvaćene revizijske standarde koje revizijsko tijelo namjerava primijeniti.

Pozivanje na postojeće procedure za sastavljanje godišnjeg izvješća o revizijskim aktivnostima i revizijskog mišljenja koji se trebaju dostaviti Komisiji sukladno članku 12. stavak (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

4.2 Za revizije sustava:

4.2.1 Preciziranje tijela koja treba podvrgnuti reviziji i povezani ključni elementi kontrole.

4.2.2 Naznaka svih revizija sustava u vezi sa ključnim elementima kontrole usmjerene prema određenim tematskim oblastima, kao što su:

---

1 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti tijelo ili tijela i aspekt(e) njihovih sustava koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.

2 U slučaju da su utjecaju izloženi sustavi upravljanja i kontrole, navesti za svako tijelo i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.

3 Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizijskog organa.

4 Temeljem članka 12.stavak 2 Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014

5 Uključujući pozivanje na pragove materijalnosti i druge kvantitativne i kvalitativne faktore za razmatranje prilikom procjene materijalnosti revizijskih nalaza za glavne vrste revizija opisane u točkama 4.2, 4.3 i 4.4 ove strategije.

6 To znači pozivanje na različite faze izvješćivanja (kao što je sastavljanje revizijskih izvješća, postupak u slučaju kontradiktornosti između subjekta podvrgnutog reviziji i konačnih revizijskih izvješća), rokovi za izvješćivanje, naknadni procesi.

7 Uključujući pozivanje na procedure za praćenje provedbe preporuka i korektivne mjere proistekle iz revizijskih izvješća.

- kvaliteta provjera upravljanja, uključujući provjere u vezi sa poštivanjem pravila javne nabavke, okolišnim zahtjevima, jednakim prilikama;

- kvaliteta odabira projekata i provjera upravljanja u vezi sa primjenom instrumenata financijskog inženjeringa;

- funkcioniranje i sigurnost IT sustava i njihova povezanost sa IT sustavom(ima) Komisije;

- pouzdanost podataka u vezi sa pokazateljima, ostvarenim prekretnicama i napretku programa u ostvarivanju ciljeva koje dostavlja operativna struktura;

- izvješćivanje o podizanjima i povratima novca;

- provedba učinkovitih i razmjernih mjera za suzbijanje prijevara potpomognuta procjenom rizika od prijevare.

4.3 Za revizije transakcija/operacija:

4.3.1 Navođenje metodologije uzorkovanja koju treba primijeniti sukladno članku 12. stavak (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, uključujući procedure za njenu reviziju, prema potrebi.

4.3.2 Kada je potrebno, opis pristupa nestatističkom uzorkovanju kojim se revizijskom tijelu omogućuje sastavljanje validnog revizijskog mišljenja, na način predviđen u članku 12. stavak (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

4.3.3 Opis procedure za davanje preporuke za odgovarajuće korake koje relevantni organi trebaju poduzeti kada se otkriju greške (ili pozivanje na revizijske priručnike ili procedure, kada se to pitanje izloži).

4.3.4 Opis postojećih procedura za klasificiranje i postupanje s otkrivenim greškama (ili pozivanje na revizijske priručnike ili procedure, kada se to pitanje izloži).

4.3.5 Navođenje aspekata u vezi sa revizijama financijskih instrumenata, kada je primjenjivo.

4.3.6 Navođenje aspekata u vezi sa revizijama pojednostavljenih troškovnih opcija, sukladno članku 31. točka (c) Okvirnog sporazuma, ako je primjenjivo.

4.4 Za revizije godišnjih financijskih izvješća ili završnih izvješća/ godišnjih obračuna:

Navođenje revizijskog pristupa za reviziju godišnjih financijskih izvješća ili završnih izvješća/ godišnjih obračuna, procedure za davanje preporuke za odgovarajuće korake koje relevantni organi trebaju poduzeti kada se otkriju greške.

U revizijskom pristupu treba uzeti u obzir rezultate revizija sustava i revizija transakcija/operacija izvršenih u rukovodnoj strukturi i operativnoj strukturi, i provjere upravljanja predviđene u članku 4. stavak (3), točke b) i x) Dodatka A ovom Sporazumu.

4.5 Procedure kojima se revizijskom tijelu omogućuje da utvrdi da li revizijska aktivnost dovodi u pitanje iznesena uvjeravanja ili odsutnost rezervi u izjavi o upravljanju, sukladno članku 9. stavak (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

5. PLANIRANI REVIZIJSKI RAD

5.1 Navođenje i pravdanje prioriteta i određenih ciljeva u vezi sa narednom godinom i dvije sljedeće godine, uz pojašnjenje povezanosti rezultata procjene rizika i planiranog revizijskog rada.

5.2 Planirane aktivnosti praćenja i nastavak aktivnosti u vezi sa prethodnim revizijskim nalazima.

5.3 Indikativna tabela revizijskih zadataka u vezi sa sljedećom godinom i dvije naredne godine za sustavne i tematske revizije, kako slijedi:

Organi /tijela ili konkretne tematske oblasti koje treba podvrgnuti reviziji	CCI	Naziv programa	Rezultat procjene rizika	20xx Cilj i opseg revizije	20xx Cilj i opseg revizije	20xx Cilj i opseg revizije

6. PLANIRANI RESURSI

6.1 Osigurati organogram revizijskog tijela

6.2 Naznaka o planiranim resursima koje treba rasporediti u vezi sa sljedećom godinom i dvije naredne godine.

6.3 Naznaka o kvalifikacijama i iskustvu potrebnim za revizije rada osoblja i potrebe za obukom, kada je potrebno.

DODATAK H

Prijava sumnje na prijevaru i drugih nepravilnosti u vezi sa Instrumentom za pretpristupnu pomoć (IPA II)

Članak 1.

Definicije

U svrhu prijavljivanja sumnje na prijevaru i drugih nepravilnosti, primjenjuju se definicije o zaštiti financijskih interesa Unije predviđene u članku 51. ovog Sporazuma.

Članak 2.

Početno izvješćivanje

(1) Korisnik IPA II pomoći informira Komisiju bez odlaganja o svakoj prijevari na koju se sumnja i drugim nepravilnostima koje su bile predmetom primarnog upravnog ili sudskog zaključka, i redovito je izvješćuje o napredovanju upravnog i sudskog postupka.

U takvom izvješću korisnik IPA II pomoći u oba slučaja pruža podatke koji se odnose na sljedeće:

(a) instrument IPA II i relevantno područje politike, naziv i broj programa i relevantna akcija ili operacija;

(b) identitet uključenih fizičkih ili pravnih osoba ili bilo kojeg drugog subjekta sudionika i njihova uloga, osim kada su te informacije nevažne za suzbijanje nepravilnosti, s obzirom na vrstu nepravilnosti o kojoj se radi;

(c) utvrđivanje regije ili područja u kojem je operacija izvršena uz upotrebu odgovarajućih informacija, kao što je razina NUTS;[1]

(d) prekršena(e) odredba(e);

(e) datum i izvor prvih informacija koje su dovele do sumnje da je počinjena nepravilnost;

(f) prakse koje se primjenjuju u počinjenju nepravilnosti;

(g) kada je potrebno, da li određena praksa pobuđuje sumnju da je izvršena prijevara;

(h) način otkrivanja nepravilnosti;

(i) kada je primjereno, korisnik IPA II pomoći i država članica i/ili uključene treće zemlje;

(j) period tijekom kojeg, ili trenutak u kojem je nepravilnost počinjena;

1 Nomenklatura statističkih teritorijalnih jedinica

(k) datum donošenja primarnog upravnog ili sudskog zaključka o nepravilnosti;

(l) ukupni iznos prihvatljivih izdataka preciziranih u doprinosu Unije, sufinanciranju države i privatnom doprinosu;

(m) izdaci na koje utječe nepravilnost precizirana doprinosom Unije i državnim sufinanciranjem;

(n) iznos koji bi bio nepropisno plaćen da nepravilnost nije bila utvrđena prema doprinosu Unije i državnom sufinanciranju;

(o) priroda nepravilnog izdatka;

(p) obustava plaćanja, kada je potrebno, i mogućnost povrata.

(2) Kada neke informacije precizirane u stavku (1), i posebno informacije u vezi sa praksama koje se primjenjuju u počinjenju nepravilnosti i način na koji su otkrivene nisu dostupne ili ih treba korigirati, korisnik IPA II pomoći, ukoliko je moguće, bez odlaganja dostavlja Komisiji nedostajuću ili točnu informaciju.

(3) Ukoliko se nacionalnim zakonom zahtijeva povjerljivost istraga, za dostavljanje informacija potrebno je odobrenje nadležnog tribunala ili suda.

Članak 3.

Hitni slučajevi

Svaki korisnik IPA II pomoći neodložno izvješćuje Komisiju i, kada je neophodno, državu članicu ili relevantne korisnike IPA II pomoći, o svim otkrivenim nepravilnostima ili nepravilnostima za koje se pretpostavlja da su počinjene, kada postoji bojazan da bi veoma brzo mogle imati posljedice izvan svoje teritorije.

Članak 4.

Naknadno izvješćivanje

(1) Pored informacija navedenih u članku 2, korisnik IPA II pomoći Komisiji neodložno dostavlja referencu na svako ranije izvješće pripremljeno sukladno tom članku, sa pojedinostima u vezi sa pokretanjem, zaključivanjem ili odustajanjem od bilo kakvih postupaka za izricanje administrativnih ili krivičnih kazni u vezi sa prijavljenim nepravilnostima, kao i o ishodu takvih postupaka.

U vezi sa nepravilnostima zbog kojih su izrečene kazne, korisnik IPA II pomoći također navodi:

(a) da li su kazne administrativnog ili kaznenog karaktera;

(b) da li su kazne rezultat kršenja prava Unije ili nacionalnog prava;

(c) odredbe koje propisuju kazne;

(d) razloge za odustajanje od postupka za povrat;

(e) da li je ustanovljena prijevara;

(2) Na pisani zahtjev Komisije, korisnik IPA II pomoći pruža dodatne informacije u vezi sa konkretnom nepravilnošću ili skupinom nepravilnosti.

Članak 5.

Prijenos informacija elektronskim putem

Informacije navedene u člancima 2. 3. i 4. stavak (1) proslјeđuju se na engleskom jeziku, elektronskim putem, primjenom modula koji u tu svrhu Komisija osigurava preko sigurne veze.

Članak 6.

Korištenje informacija

Komisija može svaku informaciju opće ili operativne prirode koju korisnici IPA II pomoći dostave sukladno ovim odredbama iskoristiti za analizu rizika i može, temeljem pribavljenih informacija, sastaviti izvješća i razviti sustave ranog upozoravanja u svrhu učinkovitijeg utvrđivanja rizika.

Članak 7.

Upotreba eura

Kao valuta za izvješćivanje o nepravilnostima, koristi se Euro. Korisnik IPA II pomoći izvršava konverziju iznosa izdataka nastalih u nacionalnoj valuti u eure. Ti iznosi su konvertirani u eure primjenom mjesečnog obračunskog tečaja Komisije u mjesecu tijekom kojeg je izdatak unesen u knjige operativne strukture programa ili akcije o kojoj se radi. Komisija elektronski objavljuje tečaj svakoga mjeseca.

Kada se iznosi izdataka evidentiraju u knjige državnog tijela tijekom perioda dužeg od mjesec dana, može se koristiti postojeći tečaj u mjesecu tijekom kojeg je izdatak posljednji put evidentiran. Kada se izdatak ne unese u knjige državnog organa koristi se posljednji tečaj koji Komisija elektronski objavi.

Članak 8.

Zaštita osobnih podataka

(1) Korisnici IPA II pomoći poduzimaju sve potrebne mjere za sprječavanje svih neodobrenih objavljivanja ili pristupa informacijama navedenim u člancima 2., 3. i 4. stavak (1).

(2) Informacije navedene u člancima 2., 3. i 4. stavak (1) ne smiju se dostavljati osobama izvan korisnika IPA II pomoći ili izvan osoba u okviru institucija Unije čije dužnosti zahtijevaju da imaju pristup tim informacijama, osim ako se korisnik IPA II pomoći koji je dostavio takve informacije nije s tim izričito složio.

(3) Svi osobni podaci obuhvaćeni informacijama iz članaka 2., 3. i 4. stavak (1) obrađuju se samo u svrhu preciziranu tim odredbama.

DODATAK I

Tematski prioriteti za pomoć

Pomoć može, po potrebi, biti usmjerena na sljedeće tematske prioritete:

(a) Poštivanje načela dobre javne uprave i upravljanja gospodarstvom. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: jačanje javne uprave, uključujući profesionalizam i depolitiziranje građanskog društva, ugrađivanje meritokratskih načela i osiguranje odgovarajućih administrativnih procedura; povećanje kapaciteta za jačanje makrogospodarske stabilnosti i potporu napretku u cilju postizanja i funkcionalnog tržišnog gospodarstva i konkurentnijeg gospodarstva; potporu sudjelovanju u mehanizmu multilateralnog fiskalnog nadzora Unije i sustavnoj suradnji sa međunarodnim financijskim institucijama u osnovama gospodarske politike, te jačanje upravljanja javnim financijama.

(b) Uspostavljanje i unapređivanje, od rane faze, pravilnog funkcioniranja institucija potrebnih za osiguranje vladavine prava. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: uspostavu neovisnih, odgovornih i učinkovitih pravosudnih sustava, uključujući transparentno zapošljavanje temeljeno na zaslugama, procjenu i unapređenje sustava i učinkovite disciplinske procedure u slučajevima protupravnog postupanja; osiguranje uspostave snažnih sustava za zaštitu granica, upravljanje migracijskim tokovima i pružanje azila onima kojima je potreban; razvijanje djelotvornih instrumenata za sprječavanje i suzbijanje organiziranog kriminala i korupcije; unapređivanje i zaštita ljudskih prava, prava pripadnika manjina - uključujući Rome, te lezbijke, homoseksualce, biseksualce, transrodne i interspolne osobe - i temeljnih sloboda, uključujući slobodu medija.

(c) Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i organizacija socijalnih partnera, uključujući profesionalna udruženja, kod korisnika pomoći navedenih u Dodatku I Uredbi o programu IPA II i poticanje umrežavanja na svim razinama među organizacijama temeljenim na Uniji i korisnicima pomoći

navedenim u Dodatku I Uredbi o programu IPA II, omogućavajući im da stupe u učinkovit dijalog sa društvenim i privatnim akterima.

(d) Ulaganje u obrazovanje, stjecanje vještina i cjeloživotno učenje. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: unapređivanje jednakog pristupa kvalitetnom ranom djetinjstvu, osnovnom i srednjem obrazovanju; smanjivanje prijevremenog napuštanja škole; prilagodbu (VET) sustava stručnog obrazovanja i usavršavanja zahtjevima tržišta rada; poboljšanje kvalitete i relevantnosti visokog obrazovanja; jačanje pristupa cjeloživotnom učenju i potpora ulaganju u infrastrukturu za obrazovanje i usavršavanje; posebno u pogledu smanjivanja teritorijalnog dispariteta i njegovanja nesegregacije u obrazovanju.

(e) Poticanje zapošljavanja i potpora radnoj mobilnosti. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: održivu integraciju mladih koji nisu u radnom odnosu, obrazovanju ili obuci (NEET) u tržište rada, između ostalog kroz mjere kojima se stimulira ulaganje u kvalitetno otvaranje radnih mjesta; potpora integraciji nezaposlenih osoba; te poticanje većeg sudjelovanja u tržištu rada svih nedovoljno zastupljenih skupina. Ostale ključne oblasti intervencije odnose se na potporu jednakosti spolova, prilagodbu radnika i poduzeća promjenama, uspostavu održivog socijalnog dijaloga i moderniziranje i jačanje institucija tržišta rada.

(f) Unapređenje socijalne inkluzije i suzbijanje siromaštva. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: integriranje marginaliziranih zajednica, poput romske; borba protiv diskriminacije temeljene na spolu, rasnoj i etničkoj pripadnosti, religiji ili uvjerenju, invalidnosti, starosnoj dobi ili seksualnoj orijentaciji; i veći pristup dostupnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, kao što je zdravstvena zaštita i usluge socijalne skrbi od općeg interesa, uključujući moderniziranje sustava socijalne zaštite.

(g) Unapređivanje održivog prometa i uklanjanje zastoja u ključnim mrežnim infrastrukturama, posebno ulaganjem u projekte visoke europske dodane vrijednosti. Određena ulaganja trebaju biti postavljena po prioritetu sukladno njihovom doprinosu mobilnosti, održivosti, smanjenim emisijama plinova sa efektom staklenika, relevantnosti sa vezama sa državama članicama i koherentnosti sa jedinstvenim europskim prometnim područjem.

(h) Poboljšanje okruženja privatnog sektora i konkurentnosti poduzeća, uključujući pametnu specijalizaciju, kao ključne pokretače rasta, otvaranja radnih mjesta i povezanosti. Prioritet će dobiti projekti kojima se poboljšava poslovno okruženje.

(i) Jačanje istraživačkog rada, tehnološkog razvoja i inovacija, posebno kroz poboljšanje istraživačke infrastrukture, poticajno okruženje i unapređenje umrežavanja i suradnje.

(j) Doprinos sigurnosti i ispravnosti u nabavci hrane i održavanje raznolikih i održivih poljoprivrednih sustava u vitalnim ruralnim zajednicama i selu.

(k) Povećanje sposobnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora da se nosi sa pritiskom konkurencije i tržišnih sila, kao i da se sve više usklađuje s pravilima i standardima Unije, istovremeno težeći ostvarivanju gospodarstvenih, socijalnih i okolišnih ciljeva u uravnoteženom teritorijalnom razvoju ruralnih područja.

(l) Zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša, dajući doprinos smanjenju emisija plinova sa efektom staklenika, povećanje otpornosti na klimatske promjene i unapređenje upravljanja klimatskom akcijom i informiranjem. Financiranje iz programa IPA II promovirat će politike za potporu promjeni prema gospodarstvu učinkovitom u pogledu resursa, i sigurnom i održivom nisko ugljičnom gospodarstvu.

(m) Unapređivanje mjera za pomirenje, izgrađivanje mira i povjerenja.

DODATAK J

Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu suradnju

Pomoć za prekograničnu suradnju može, po potrebi, biti usmjerena na sljedeće tematske prioritete;

(a) unapređivanje zapošljavanja, radne mobilnosti i socijalne i kulturološke inkluzije preko granice između ostalog, na sljedeći način: integriranjem prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative za zapošljavanje; informativne i savjetodavne službe i zajednička obuka; jednakost spolova; jednake mogućnosti; integriranje imigrantskih zajednica i ranjivih skupina; investiranje u javne servise za zapošljavanje; i potpora ulaganju u javno zdravstvo i socijalne službe;

(b) zaštita okoliša i unapređivanje prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja, sprječavanje i upravljanje rizikom, između ostalog, kroz: zajedničke akcije za zaštitu okoliša; unapređivanje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i prijelaz na sigurno i održivo nisko ugljično gospodarstvo; unapređivanje ulaganja u bavljenje posebnim rizicima, osiguravanje otpornosti na djelovanje prirodnih nesreća i razvijanje sustava za upravljanje djelovanjem prirodnih nesreća i pripravnosti za izvanredne situacije;

(c) unapređivanje održivog prometa i poboljšanje javne infrastrukture, između ostalog, smanjenjem izoliranosti kroz bolji pristup prometnim, informativnim i komunikacijskim mrežama i uslugama i ulaganjem u prekogranične sustave i kapacitete u vezi sa vodama, otpadom i energijom;

(d) poticanje turizma i kulturnog i prirodnog nasljeđa;

(e) ulaganje u mlade, obrazovanje i stjecanje vještina kroz, između ostalog, razvijanje i provedbu zajedničkog obrazovanja, stručnog obrazovanja, shema obuke i infrastrukturu za potporu zajedničkim aktivnostima mladih;

(f) unapređivanje lokalne i regionalne uprave i jačanje kapaciteta za planiranje i administrativnih kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti;

(g) jačanje konkurentnosti, poslovno okruženje i razvijanje malih i srednjih poduzeća, trgovine i ulaganja, između ostalog, kroz unapređenje i potporu poduzetništvu, posebno malim i srednjim poduzećima i razvijanje prekograničnih tržišta i internacionalizacije;

(h) jačanje istraživačkog rada, tehnološkog razvoja, inovacija i informativnih i komunikacijskih tehnologija, između ostalog, kroz razmjenu ljudskih resursa i kapaciteta za razvoj istraživačkog rada i tehnologija.

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-1754-9/15
23. srpnja 2015. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Dr. **Dragan Čović**, v. r.